

Vuosikertomus 1999

Sisältö

Fortum lyhyesti	1
Hallituksen puheenjohtajan katsaus	2
Toimitusjohtajan katsaus	3
Fortumin asema energiainmarkkinoilla	4
Fortumin visio	6
Fortumin toiminnot lyhyesti	7
Liiketoimintakatsaukset	
Öljyn ja kaasun tuotanto	8
Öljynjalostus ja markkinointi	11
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	16
Sähkönjakelu	23
Service	26
Engineering	28
Muu toiminta	30
Henkilöstö	32
Ympäristö, terveys ja turvallisuus (EHS)	34
Tilinpäätös	
Hallituksen toimintakertomus	38
Konsernin tuloslaskelma	44
Konsernin tase	45
Konsernin kassavirtalaskelma	46
Tilinpäätöksen liitetiedot	47
Konsernin osakkeet ja osuudet	64
Konsernin taloudelliset tunnusluvut	67
Tunnuslukujen laskentakaavat	70
Emoyhtiön tilinpäätöstiedot	71
Osakkeet ja osakkeenomistajat	73
Ehdotus voittovarojen käytöksi	76
Tilintarkastuskertomus	77
Hallintoneuvoston lausunto	77
Hallinto ja johtaminen	78
Fortumia sijoituskohteena seuraavia pankkeja ja pankkiiriliikkeitä	84

Avainluvut

	1999	1998
Liikevaihto, Me	8 232	8 494
Liikevoitto, Me	721	595
Voitto ennen satunnaisia eriä, Me	510	377
Investoinnit, Me	1 059	1 702
Korollinen nettovelka, Me	3 818	3 898
Tulos/osake, euro	0,41	0,27
Oma pääoma/osake, euro	6,00	5,06
Sijoitetun pääoman tuotto, %	8,6	7,8
Oman pääoman tuotto, %	7,7	5,7
Gearing, %	79	93
Omavaraisuusaste, %	40	38
Henkilöstö keskimäärin	17 461	19 003

Tietoja sijoittajille

Yhtiökokous

Fortum Oyj:n varsinainen yhtiökokous pidetään maanantaina 17. päivänä huhtikuuta 2000 klo 14.00 alkaen Fortumin pääkonttorissa Espoon Keilaniemessä.

Yhtiökokoukseen tulee ilmoittautua viimeistään 14.4.2000 klo 16.00. Ilmoittautua voi puhelimitse numeroon 010 45 29440, faxilla numeroon (09) 606 5572 tai kirjeitse osoitteella Fortum Oyj, Marjatta Rantiala, PL 1, 00048 FORTUM. Kirjeitse ilmoittauduttaessa kirjeen on oltava perillä ennen ilmoittautumisajan päättymistä. Mahdolliset valtakirjat pyydetään toimittamaan ilmoittautumisen yhteydessä.

Osingonmaksu

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 1999 jaetaan osinkoa 0,18 euroa osaketta kohden. Osingonmaksun täsmäytyspäivä on 20. huhtikuuta ja ehdotettu osingon maksupäivä 2. toukokuuta 2000.

Osavuosikatsaukset

Osavuosikatsaus 1.1. – 31.3.2000 julkaistaan 5.5.2000

Osavuosikatsaus 1.1. – 30.6.2000 julkaistaan 8.8.2000

Osavuosikatsaus 1.1. – 30.9.2000 julkaistaan 3.11.2000

Vuosikertomus ja osavuosikatsaukset julkaistaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Ne ovat myös Fortumin kotisivuilla suomeksi osoitteessa www.fortum.fi ja englanniksi www.fortum.com.

Tietoa osakkeista ja osakkeenomistajista löytyy sivuilta 73–75.

Yhteystiedot

Taloudellista informaatiota voi tilata osoitteella: Fortum Oyj, Konserniviestintä/Heidi Jokinen, PL 1, 00048 FORTUM, puh. 010 45 24861, fax 010 45 24798, e-mail heidi.jokinen@fortum.com.

Sijoittajasuhteiden yhteyshenkilönä toimii IR-päällikkö Raija Norppa-Rahkola, puh. 010 45 24135, fax 010 45 24088, e-mail raija.norppa-rahkola@fortum.com.

Vuosi 1999

- Fortum paransi tulostaan merkittävästi edelliseen vuoteen verrattuna.

Energiaan keskittyvän strategian mukaiset rakennejärjestelyt saatiin päätökseen. Ydinliiketoimintaan kuulumattomat toiminnot ja merkittävät osakeomistukset myytiin sekä EU:n edellyttämä Gasum Oy:n omistusjärjestely toteutettiin.

Raakaöljyn keskimääräinen hinta oli vuonna 1999 noin kolmanneksen korkeampi kuin edellisenä vuonna, mikä osaltaan vahvisti konsernin tulosta. Sähkön markkina-hinta pohjoismaissa oli alhainen.

Investoinnit kohdistuivat suurelta osin Sähkön ja lämmön liiketoimintaan. Åsgardin öljy- ja kaasukentän kehittäminen Norjassa sujui suunnitelmien mukaisesti. Öljyntuotanto kentällä alkoi toukokuussa 1999 ja kaasuntuotannon suunnitellaan alkavan vuoden 2000 lopulla.

Kustannussäästöihin ja toiminnan tehostamiseen tähtääviä toimia jatkettiin. Vuoden 2000 alusta siirryttiin uuteen organisaatioon ja johtamisjärjestelmään. Emoyhtiön ja divisioonien esikunnat ja palvelutoiminnot yhdistettiin.

Fortum Oyj:n osakkeen ylin noteeraus oli 5,80 euroa ja alin 4,24 euroa. Osakkeita vaihdettiin yhteensä 112 miljoonaa kappaletta.

1.1.1999

Toiminta uuden divisioonamallin mukaisena alkoi.

19.5.1999

Åsgardin öljyntuotanto käynnistyi.

20.5.1999

Sopimus Gasum Oy:n osakkeiden myynnistä. Kauppa saatettiin päätökseen 31.5.1999.

9.7.1999

Sopimus Enermetin liiketoiminnan myynnistä. Kauppa saatettiin päätökseen 27.8.1999.

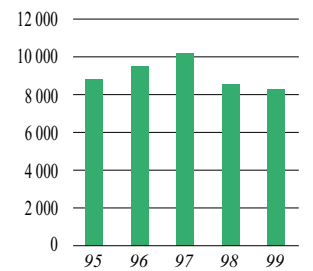
9.9.1999

Sopimus Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n ostosta. Kauppa saatettiin päätökseen 13.1.2000.

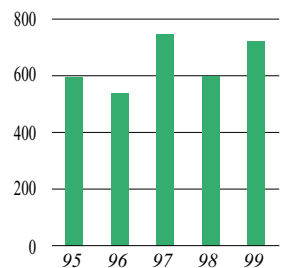
8.10.1999

Sopimus Neste Chemicalsin liiketoiminnan myynnistä. Kauppa saatettiin päätökseen 30.11.1999.

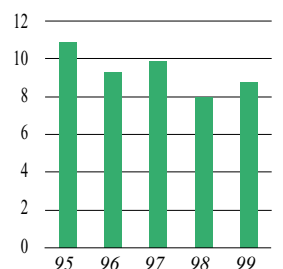
Liikevaihto
Me

Liikevoitto
Me

Sijoitetun pääoman tuotto
%

Fortum lyhyesti

Fortum on yksi pohjoismaiden johtavista energiayhtiöistä, jolla on monipuolista koke-
musta kilpailulle avatuista energiemarkkinoista. Sen toiminta kattaa koko energiaketjun
tuotannosta jalostukseen, jakeluun, markkinointiin ja energiaan liittyvään engineeringiin
sekä käyttöön ja kunnossapitoon.

Fortum on markkinajohtaja Itämeren alu-
eella korkealaatuisten, ympäristömyötäisten
öljytuotteiden valmistajana ja markkinoijana.
Sähkönjakelussa ja -myynnissä sekä sähkön-
ja lämmöntuotannossa Fortum on toinen kah-

desta suurimmasta yhtiöstä pohjoismaisilla markkinoilla. Kotimarkkinoidensa pohjois-
maiden ja Saksan lisäksi Fortum toimii muualla Euroopassa ja valituilla kohde-
markkinoilla kansainvälisesti. Kaikkiaan toimintaa on yli 30 maassa.

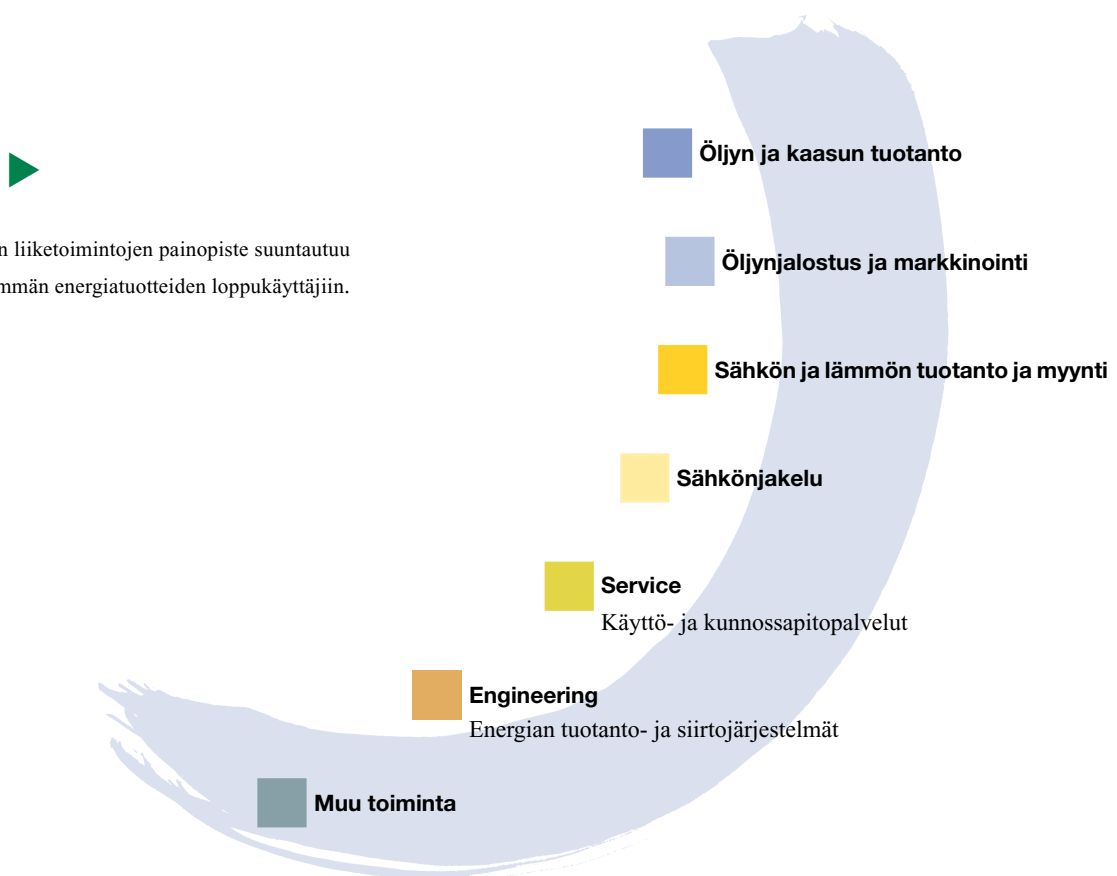
Fortumin asiakkaita ovat niin kansainväliset öljy-, voima-, sähkö- ja verkkoyhtiöt,
teollisuus, kunnat kuin yksityiset kuluttajatkin.

Konsernin liikevaihto vuonna 1999 oli 8 232 miljoonaa euroa ja yhtiön palveluk-
sessa oli keskimäärin 17 461 henkeä.

Fortum Oyj:n osake noteerataan Helsingin pörssissä.

*Asiakasmäärältään yhtenä suurimmista pohjoismaisista energiayhtiöistä
Fortumin tavoitteena on olla edelläkävijä uusien palvelukonseptien
luomisessa ja käyttöönotossa.*

Fortumin liiketoimintojen painopiste suuntautuu
yhä enemmän energiatuotteiden loppukäyttäjiiin.

Hallituksen puheenjohtajan katsaus

Matti Vuoria

Fortumin muodostamisen taustalla olleet arviot energiamarkkinoiden muutoksesta, uusien liiketoimintamahdollisuuksien avautumisesta ja kilpailun kiristymisestä ovat osoittautuneet oikeiksi. Euroopan markkinoilla tapahtui toimintavuoden aikana nopeita muutoksia. Saksan sähkömarkkinat ovat peruuttamattomasti avautumassa kilpailulle ja avoimempi kilpailu etenee eri puolilla Eurooppaa nopeammin kuin monet ovat odottaneet. Puola, Viro, Latvia ja Liettua ovat mukana EU:n jäsenyysprosessissa ja tämän prosessin eteneminen edellyttää näiltä mailta nopeaa sopeutumista yhteisiin pelisääntöihin. Säilyäksemme muutoksen kärjessä meidän on Fortumissa jatkettava liiketoimintojemme fokuoimista ja tehtävä vaikeitakin valintoja ja priorisoiteja. Liiketoimintamme kasvun painopiste kohdistuu lähitulevaisuudessa aiempaa selkeämmin pohjoismaihin ja muualle Pohjois-Eurooppaan.

Vahvistimme merkittävästi asemiamme sähköntuottajana Ruotsissa Stora Enson kanssa tehdyllä aiesopimuksella, joka on tarkoitus saattaa päätökseen lähikuukausien aikana. Lisäksi etenimme Saksassa hankkimalla sieltä sekä asiakkaita että sähkönjakelua ja -tuotantoa.

Toimintavuonna Fortumissa toteutettiin lisäksi yhtiön listaamisen yhteydessä ilmoitetut divestoinnit ja rakennejärjestelyt sekä valmisteltiin uuteen liiketoimintarakenteeseen siirtymistä. Nämä toimenpiteet toteutettiin suunnitellulla tavalla ja tavoitteiden mukaisissa aikatauluissa.

Fortumin liiketoimintarakennetta uudistettiin ja selkeytettiin niin, että Fortum on nyt rakenteellisesti yhtenäinen konserni, jolla on yksi yhteinen johto. Valittu malli teki mahdolliseksi liiketoimintavastuiden voimakkaan hajauttamisen. Mallin toimivuus tulee heti testattavaksi hyvin haastavissa markkinaoloissa. Toimiakseen tehokkaasti uusi hallintomalli edellyttää, että konsernin strategia ja tavoitteet ovat selkeät, tehokkaasti kommunikoidut ja vielä, että kaikki yhtiöläiset ovat niihin sitoutuneet.

Fortumin menestys ei ratkea sen mukaan, mikä on energiateollisuuden kulloinenkin asema muihin toimialoihin nähden osakemarkkinoilla. Sen ratkaisee yhtiömme menestyminen energiateollisuuden keskinäisessä kilpailussa. Menestyäksemme meidän on hyväksyttävä ja hyödynnettävä jatkuvat, nopeat muutokset. Fortumin edeltäjätkin rakensivat menestyksensä määrätietoisella työllä vaikeissa olosuhteissa.

Suuri haasteemme on entisestään kasvattaa nykyisten ja uusien asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme luottamusta yhtiöömme. Siihen tarvitsemme kaikkien sidosryhmiemme tuen. Siten voimme säilyttää ja kasvattaa omistajiemme mielenkiintoa Fortumiin sijoituskohteena.

Vuonna 1999 kykenimme parantamaan tulostamme. Tämän aikaansaannoksen takana olivat kaikki fortumlaiset. Alkava vuosi on ainakin yhtä haasteellinen. Hallituksen puolesta kiitän yhtiön toimivaa johtoa ja henkilöstöä hyvästä tuloksesta ja toivotan voimaa ja päättäväisyyttä edessämme oleviin uusiin haasteisiin ja muutoksiin.

Maaliskuussa 2000

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Matti Vuoria'. The signature is stylized and written in a cursive-like font.

*Matti Vuoria
Hallituksen puheenjohtaja*

Toimitusjohtajan katsaus

Toimitusjohtajan vaihduttua kertomuskauden päättymisen jälkeen jätän kulunutta vuotta koskevan tarkastelun vähiin. Totean vain, että olemme monilla alueilla edenneet tavoittelemamme suuntaan. Liiketoimintaportfolion kehittäminen on sujunut suunnitelmien mukaisesti ja konsernin taloudellinen tulos parani selvästi edellisestä vuodesta. Tulosta kasvattivat erityisesti raakaöljyn hinnan nousu ja huomattavat käyttöomaisuuden myyntivoitot. Näin myös konsernin rahoitusasema vahvistui.

Kehityksen suuntaan voimme olla tyytyväisiä, vaikka saavutuksemme eivät vielä vastaakaan pitkäaikaisia tavoitteitamme. Niihin päästäksemme meidän on jatkettava keskeisiin kilpailuetuihimme pohjautuvaa toiminnan strategista tiivistämistä ja kehitettävä edelleen johtamis- ja toimintamenetelmiämme. Ydinliiketoimintojen kilpailukyvyn kannalta myös kustannustehokkuuden parantaminen on äärimmäisen tärkeää. Tuoreet yrityshankinnat, monipuoliset tuotantolaitokset ja kokenut henkilöstömme luovat tähän erinomaisen mahdollisuuden. Kasvavan ympäristötietoisuuden ja kiristyvien normien myötä teknologian merkitys kilpailuetuna korostuu. Lainkaan liioittelematta voin sanoa, että tässä suhteessa meillä on selvä etumatka kilpailijoihimme nähden.

Vuoden 2000 alusta Fortum on siirtynyt uuteen organisaatioon, jossa liiketoiminta on jaettu neljään sektoriin ja sektorit edelleen liiketoimintaa harjoittaviin yksiköihin. Tässä yhteydessä on uudistettu niin sanottu segmenttijako, jonka mukaisesti raportoimme julkisuuteen liiketoiminnan tuloksista. Uutta jakoa käytetään ensimmäisen kerran tässä vuosikertomuksessa. Sen tarkoituksena on antaa aikaisempaa selkeämpi ja pääomamarkkinoilla vertailukelpoisempi kuva Fortumin toiminnasta.

Vahva kilpailuasema, korkea tuottavuus ja hyvä kannattavuus ovat tavoitteita, jotka palvelevat niin yhtiön, sen henkilöstön kuin omistajienkin etua. Uskon, että strategiset linjauksemme ja nykyinen asemamme tarjoavat vankan pohjan konsernin kehittämiseksi ja olen vakuuttunut, että Fortumin koko henkilöstö haluaa tehdä parhaansa näihin tavoitteisiin pääsemiseksi.

Maaliskuussa 2000

*Eero Aittola
Toimitusjohtaja*

Eero Aittola

Fortumin asema energiamarkkinoilla

Fortumin toimintaympäristölle on ominaista markkinoiden vapautuminen, energia-teollisuuden rakennemuutos, kansainvälistyminen ja ympäristökysymysten merkityksen kasvu. Pohjoismaiden energiamarkkinat kuuluvat maailman vapaimpiin.

Kansainvälisille öljymarkkinoille on tällä hetkellä tyypillistä alan suurten toimijoiden yhteenliittymät, uudenlaisten toimijoiden tulo markkinoille, öljynjalostuksen ylikapasiteettitilanne ja puhtaampien polttoaineiden kysynnän kasvu. Kaasumarkkinoita leimaavat markkinoiden osittaisen vapautumisen lisäksi kysynnän kasvu sekä lisääntyvä kaasun ja voimantuotannon integraatio.

Fortumilla on osuuksia öljy- ja kaasuvaroista Norjassa ja Omanissa. Oma öljyntuotanto on noin 15 prosenttia jalostamojen raakaöljyn tarpeesta.

Fortum on markkinajohtaja Itämeren alueella korkealaatuisten, ympäristömyötäisten öljytuotteiden valmistajana. Jalostamojen sijainti Suomen rannikolla on Fortumille strateginen etu. Öljytuotteiden tukku-, suora-

Fortumilla on monipuolista kokemusta pohjoismaiden kilpailulle avatuista energiamarkkinoista, kansainvälistymisestä ja ympäristön hyvin huomioitavasta toiminnasta.

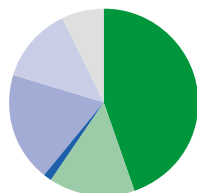
ja vähittäismyynnissä Fortum on markkinajohtaja Suomessa sekä merkittävä öljytuotteiden markkinoija muissa Itämeren alueen maissa. Fortum vie öljytuotteita myös Itämeren ulkopuolelle. Fortum on

mukana kehittämässä Itämeren alueen kaasuverkkoja ja omistaa osuuksia maakaasu-yhtiöistä Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa ja Isossa-Britanniassa.

Pohjoismaissa ja muualla Euroopassa pörssikaupan osuus sähkökaupasta on lisääntymässä ja alalla olevien toimijoiden koko kasvaa ja määrä vähenee. Sähkömarkkinoilla kilpaillaan uusilla tuotteilla ja palveluilla. Kilpailun avautumisen seurauksena sähkön hinta on ollut laskussa markkinoilla. Sekä pohjoismaissa että Keski-Euroopassa on sähköntuotannon ylikapasiteettia, minkä vuoksi vanhimpia ja vähiten kilpailukykyisiä voimalaitoksia otetaan pois käytöstä ja uusien voimalaitosten rakentaminen on vähäistä.

Fortum kuuluu sähkönmyynnin ja -tuotannon sekä asiakkaiden määrällä mitattuna kahden suurimman yhtiön joukkoon pohjoismaisilla markkinoilla. Fortum on merkittävä sähkönjakelija Suomessa ja Ruotsissa. Lämmön tuottajana Fortum on pohjoismaiden johtava yritys sekä myydyn energian että asiakasmäärän mukaan mitattuna. Fortumin vahvuuksia ovat koko energiaketjun osaaminen, rakenteeltaan monipuolinen voimantuotanto, sähkön ja lämmön yhteistuotanto (CHP) ja pitkäaikainen kokemus energiayhteistyöstä teollisuuden ja kuntien kanssa. Fortum omistaa puolet ruotsalaisesta Birka Energi AB:stä, joka on asiakasmäärältään ja tuotantokapasiteetiltaan Ruotsin suurimpia energiayhtiöitä. Pohjoismaiden lisäksi Fortum on vahvistanut asemaansa myös Isossa-Britanniassa ja Saksassa, missä Fortum muun muassa hankki omistukseensa alueellisen sähköyhtiön Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n.

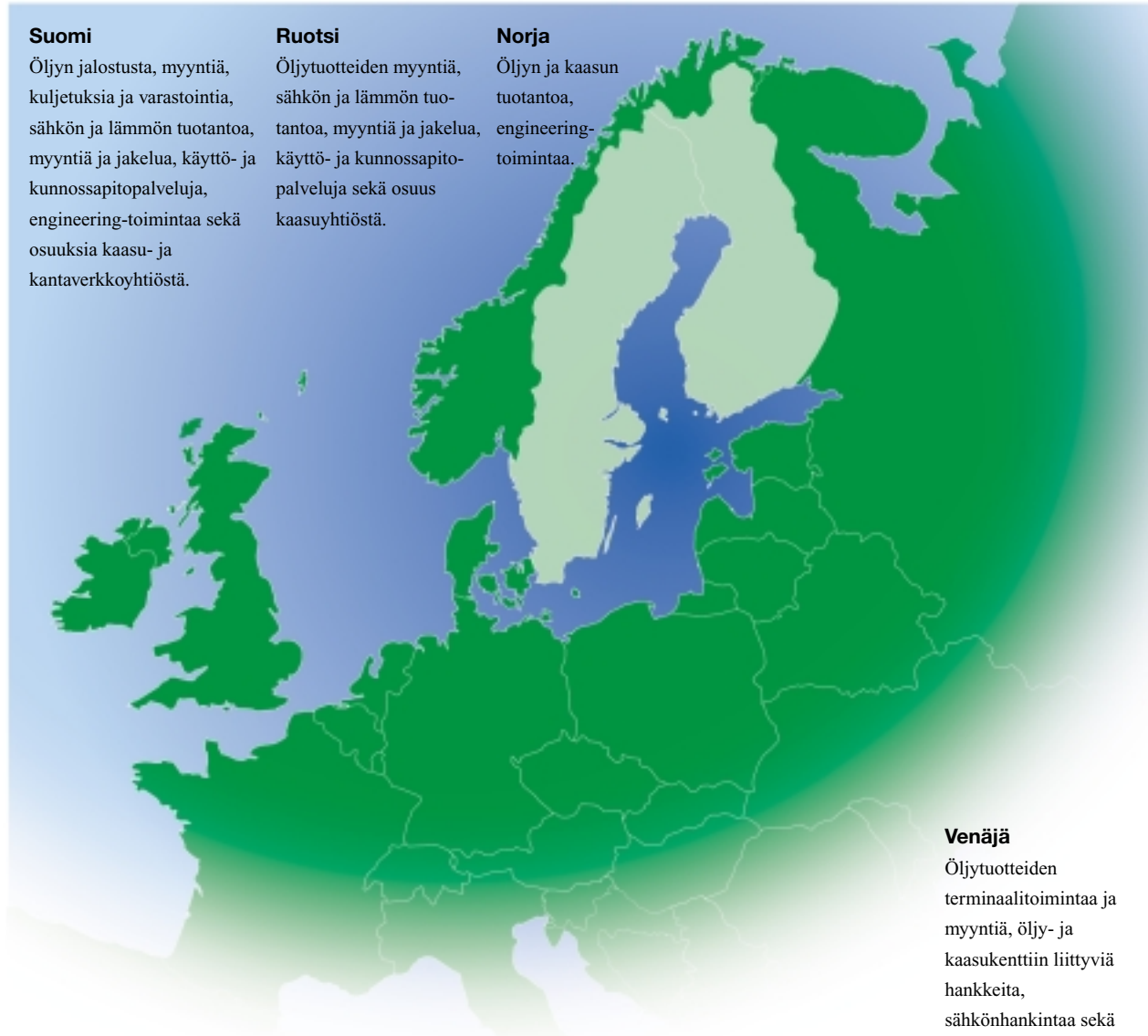
Liikevaihdon maantieteellinen jakauma
1999

- Suomi
- Ruotsi
- Muut pohjoismaat
- Muu Eurooppa
- USA ja Kanada
- Muu kansainvälinen kauppa

Pohjoismaat on Fortumin kotimarkkina-alue. Myös Saksa ja muut Itämeren ympärillä olevat maat ovat Fortumille tärkeitä liiketoiminta-alueita.

Suomi

Öljyn jalostusta, myyntiä, kuljetuksia ja varastointia, sähkön ja lämmön tuotantoa, myyntiä ja jakelua, käyttö- ja kunnossapitopalveluja, engineering-toimintaa sekä osuuksia kaasu- ja kantaverkkoyhtiöstä.

Ruotsi

Öljytuotteiden myyntiä, sähkön ja lämmön tuotantoa, myyntiä ja jakelua, käyttö- ja kunnossapitopalveluja sekä osuus kaasu-yhtiöstä.

Norja

Öljyn ja kaasun tuotantoa, engineering-toimintaa.

Venäjä

Öljytuotteiden terminaalitoimintaa ja myyntiä, öljy- ja kaasukenttiin liittyviä hankkeita, sähkönhankintaa sekä engineering-toimintaa.

Iso-Britannia ja Irlanti

Sähkön ja lämmön tuotantoa ja myyntiä, käyttö- ja kunnossapitopalveluja, engineering-toimintaa, kaasutuotteiden myyntiä, öljytuotteiden tradingiä sekä osuus maakaasu-yhtiöstä.

Unkari

Käyttö- ja kunnossapitopalveluja ja engineering-toimintaa.

Saksa

Sähkön, lämmön ja kaasun tuotantoa, myyntiä ja jakelua, käyttö- ja kunnossapitopalveluja, engineering-toimintaa.

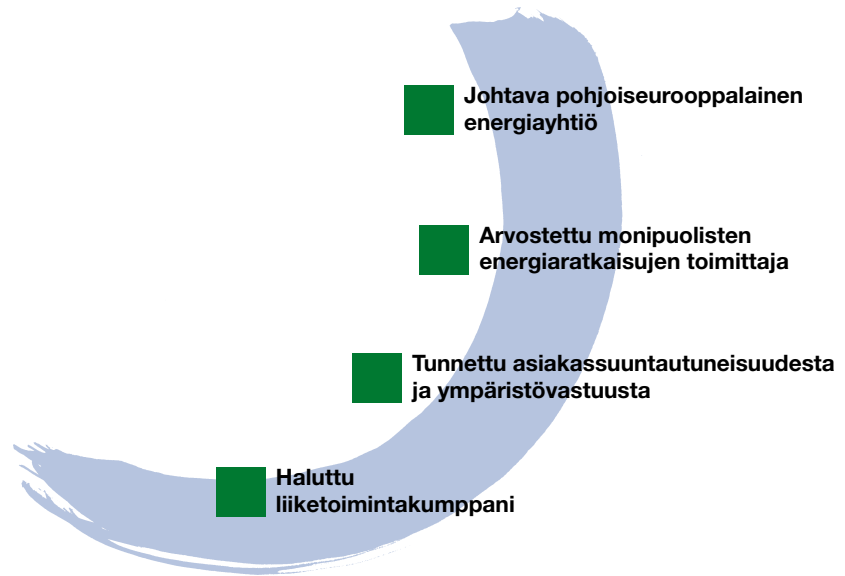
Puola

Öljy- ja kaasutuotteiden myyntiä ja engineering-toimintaa.

Baltian maat

Öljytuotteiden terminaalitoimintaa ja myyntiä, sähkön ja lämmön jakelua ja myyntiä sekä osuuksia kaasu-yhtiöistä.

Fortumin visio

Liiketoiminnan kehittäminen

Fortum jatkaa toimintansa fokuointia energiasektorin sisällä keskittymällä niihin osa-alueisiin, joissa kilpailukyky ja edellytykset arvon luomiseen ovat parhaat. Tämä merkitsee liiketoimintojen kehittämisanostuksia erityisesti Pohjois-Euroopan alueella.

Kasvua tukevien investointien maantieteellinen painopiste on pohjoismaissa. Saksan ja muun Itämeren alueen kasvumahdollisuudet pyritään hyödyntämään. Investoinnit suunnataan sekä sähkönjakeluun ja -tuotantoon että ympäristömyötäisiin liikennepolttoaineisiin ja erikoistuotteisiin öljynjalostuksessa.

Fortumin tavoitteena on luoda konserniin joustavat ja markkinoita vastaavat rakenteet. Tästä syystä tarkoitus on sulauttaa Länsivoima Oyj:n ja Fortumin energia- ja sähkönjakeliiketoiminnat toisiinsa.

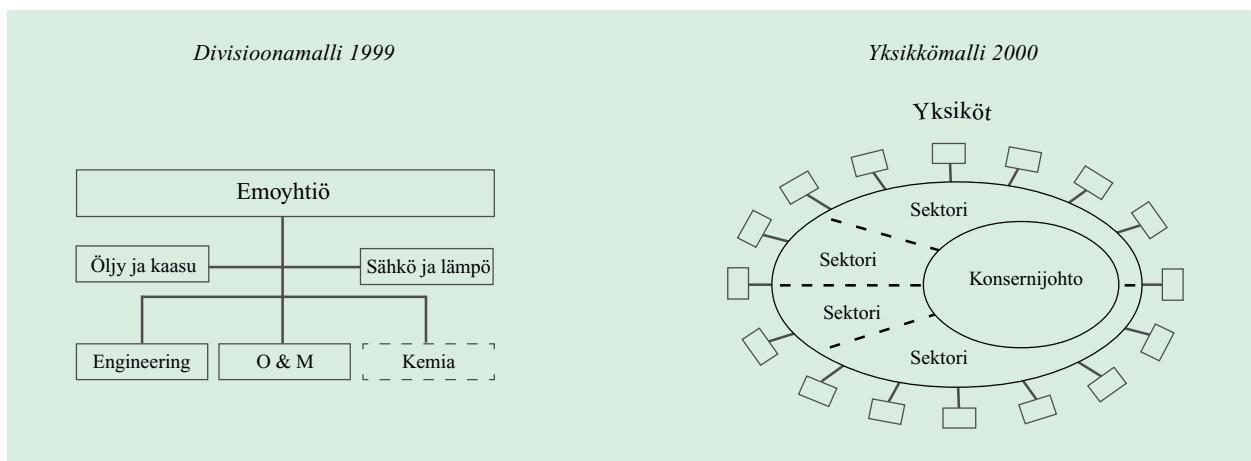
Liiketoimintaa suunnataan markkinoiden muuttumisen mukaisesti energian loppuasiakkaisiin. Fortum Energiatalossa on jatkettu asiakaspalvelukonseptien ja niihin liittyvien tietotekniikkasovellutusten kehittämistä.

Fortumin pääliiketoimintojen strategian kehittämisen ohella fokusoidaan engineering-liiketoiminnot vastaamaan Öljy ja kaasu sekä Sähkö ja lämpö -sektoreiden tarpeita. Muun engineering-toiminnan osalta toimintavaihtoehdot ratkaistaan kuluvan vuoden aikana.

Öljyn ja kaasun etsinnässä ja tuotannossa (E & P) painopistettä siirretään kaasuun ja tätä toimintaa kehitetään yhdessä Fortumin kaasuliiketoiminnan kanssa ottaen huomioon voimantuotannon ja kaasuliiketoiminnan lähentyminen markkinoilla.

Johtamis- ja hallintomalli

Vuoden 2000 alussa voimaan astunut uusi organisaatio ja johtamisjärjestelmä antavat aiempaa matalampana ja tehokkaampana hyvät mahdollisuudet konsernin toiminnan edelleentehostamiseen. Liiketoimintapohjaisesta organisaatiosta on siirrytty yksikkömalliin, joka koostuu konsernijohdosta ja 31 yksiköstä.

Fortumin toiminnot lyhyesti

Öljyn ja kaasun tuotanto käsittää öljyn ja kaasun etsinnän ja tuotannon sekä maakaasuliiketoiminnan.

Öljynjalostus ja markkinointi vastaa öljynjalostuksesta, öljytuotteiden markkinoinnista ja myynnistä, kansainvälisestä trading-kaupasta ja logistiikasta sekä nestekaasuliiketoiminnasta.

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti tarjoaa räätälöityjä energiaratkaisuja pien- ja suurasiakkaille.

Fortumin paikalliset tytä- ja osakkuusyhtiöt siirtävät sähköä pienasiakkaille jakeluverkoissaan pohjoismaissa, Saksassa ja Virossa.

Fortum Servicen tarjoamat käyttö- ja kunnossapitopalvelut ulottuvat yksittäisistä huoltotoimenpiteistä kokonaisen voimaitoksen tai tehtaan kunnossapitoon.

Fortum Engineering keskittyy energian tuotanto- ja siirtojärjestelmien suunnitteluun ja toimituksiin energiayhtiöille, öljy- ja kemianteollisuudelle, rautateille ja teleoperaattoreille.

Muuhun toimintaan kuuluvat konsernin esikuntatoiminnot, sisäiset palveluyksiköt sekä kiinteistö- ja muut omistukset.

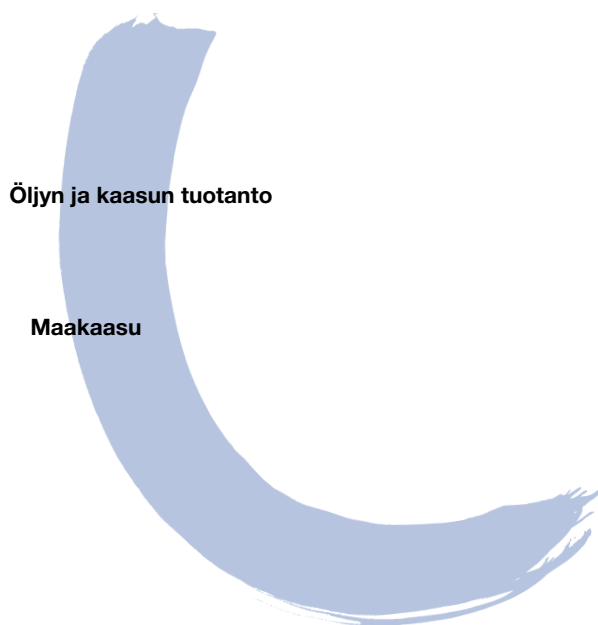
Yhteinen fortumlainen toimintatapa on yksi henkilöstöasioiden keskeisiä kehittämiskohteita.

Fortumille ympäristöosaaminen on kilpailuetu. Yhtiö tarjoaa asiakkailleen ensiluokkaisia, ympäristömyötäisiä ja turvallisia tuotteita ja palveluita.

Öljyn ja kaasun tuotanto

Öljyn ja kaasun tuotanto käsittää öljyn ja kaasun etsinnän ja tuotannon sekä maakaasuliiketoiminnan. Norja, Lähi-itä ja Venäjä ovat Fortumin öljyn etsintä- ja tuotantotoiminnan maantieteelliset alueet. Yhtiö on myös mukana Itämeren alueen kaasuverkkohankkeissa ja omistaa osuuksia kaasuyhtiöistä Suomessa, Ruotsissa, Virossa, Latviassa ja Isossa-Britanniassa.

Markkinat

Raakaöljy

Raakaöljyn hinnat lähes kolminkertaistuivat vuoden 1999 aikana. Alkuvuonna Pohjanmeren kevyen Brent-raakaöljyn barrelihinta pysytteli 10 dollarin tuntumassa. Opecin sopimien tuotantoleikkausten myötä hinnat alkoivat nousta maaliskuussa.

Opecin vakuutukset leikkausten pitämisestä ennallaan, Irakin viennin keskeytyminen sekä pienenevät varastot nostivat Brentin hinnan vuoden lopulla korkeimmalle tasolleen sitten Persianlahden kriisin, lähes 27 dollariin barretilta. Brentin keskimääräinen barrelihinta oli vuonna 1999 noin 18 dollaria. Edellisvuonna keskihinta oli 13,3 dollaria, joka oli matalin 22 vuoteen.

Maakaasu

Maakaasun myynti Suomessa vuonna 1999 oli 39 terawattituntia (3,9 miljardia kuutiometriä). Tämä on 0,2 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998.

Varat ja tuotanto

Fortumilla on osuudet kolmesta tuotannossa olevasta öljy- ja kaasukentästä Norjan mannerjalustalla Bragesta, Heidrunista ja Åsgardista. Lisäksi yhtiöllä on osuus Omanissa Suneihin toimilupa-alueesta ja sen useasta öljyä tuottavasta kentästä, joista tärkein on Safah. Lähes kaikki Fortumin tuottama öljy ja kaasu myydään kansainvälisillä markkinoilla.

Fortum osallistuu etsintä- ja tuotantohankkeisiin yhteistyökumppanina eikä toimi kenttäoperaattorina. Yhtiö keskittyy lähinnä hankkeisiin, joissa on jo löydetty öljy- ja kaasuvaroja ja joihin liittyy vähäinen etsintäriski. Vuonna 1999 Fortumin kaupalliset öljy- ja kaasuarat kasvoivat lähes 2 prosenttia ja olivat vuoden 1999 lopussa 270 miljoonaa öljykvivalenttibarrelia (noin 36 miljoonaa tonnia). Varojen kasvu suhteessa tuotantoon eli tuotannon korvautumiskerroin oli 1,4. Kokonaisvaroista öljyn ja kondensaattien osuus oli 151 miljoonaa barrelia (56 prosenttia) ja maakaasun osuus 16,5 miljardia kuutiometriä (44 prosenttia). Näistä varoista oli tuotannossa noin 60 prosenttia, pääasiasa öljyä.

Fortumin öljy- ja kaasuvarojen arvo vuoden lopussa oli 1,2 miljardia euroa. Arvo on kenttien jäljellä olevien tuotantovuosien kumulatiivisen vapaan kassavirran nykyarvo laskettuna pitkän aikavälin öljyn hintaennusteella 18 dollaria barrelilta.

Vuonna 1999 Fortum tuotti öljyä ja kaasua keskimäärin 32 700 öljykvivalent-

tibarrelia päivässä eli noin 1,65 miljoonaa tonnia vuodessa. Tästä noin 4 prosenttia oli maakaasua, josta Fortum sai Heidrunin osuudelta jatkojalostettua metanolia 38 000 tonnia. Kokonaistuotanto pysyi lähes edellisen vuoden tasolla. Vuonna 2000 päivätuotannon ennustetaan kasvavan noin 25 prosentilla ja nousevan yli 40 000 barreliin. Fortumin omistamiin kaupallisiin varoihin perustuvan tuotannon on suunniteltu saavuttavan huipputasonsa, lähes 60 000 öljykvivalenttibarrelia päivässä, vuonna 2002. Tämä vastaa noin kolmen miljoonan öljytonnin tuotantoa vuodessa. Kaasun osuus tuotannosta kasvaa voimakkaasti lähivuosina.

Hankkeet alueittain

Norja

Fortumin osuus (12,3 prosenttia) Bragen kentän tuotannosta vuonna 1999 oli 8 500 öljykvivalenttibarrelia päivässä (0,4 miljoonaa tonnia vuodessa). Tuotannon Bragen kentällä ennustetaan jatkuvan vähenevässä määrin vuoteen 2011 asti. Bragen öljyntuotannosta vapautuva kaasu otetaan talteen ja kuljetetaan erillistä kaasuputkea pitkin mantereelle. Norjan öljyministeriö myönsi toukokuussa Bragen tuotantoryhmälle uuden toimiluvan kentän eteläpuoliselta valtausalueelta. Kenttäoperaattorina toimii Norsk Hydro.

Fortumin osuus (5,0 prosenttia) Heidrunin kentän tuotannosta vuonna 1999 oli 11 600 öljykvivalenttibarrelia päivässä (0,6 miljoonaa tonnia vuodessa). Kentän huipputuotannon odotetaan jatkuvan seuraavat 3–4 vuotta, minkä jälkeen vähitellen pienenevän öljyntuotannon suunnitellaan jatkuvan vuoteen 2020 asti. Heidrunin öljyyn sitoutunut ja siitä tuotannon yhtey-

dessä vapautuva kaasu kuljetetaan erillistä kaasuputkea pitkin Norjan rannikolle metanolin jalostukseen. Fortum on solminut Heidrunilta saatavasta metanoliosta pitkäaikaiset myyntisopimukset. Kentän maakaasuvarojen tuottamiseksi Heidrun yhdistetään kaasuputkella Åsgardin kenttään. Kenttäoperaattorina toimii Statoil.

Fortumin osuus (7,0 prosenttia) toukokuussa avatun Åsgardin kentän tuotannosta oli 4 700 öljykvivalenttibarrelia päivässä (0,2 miljoonaa tonnia vuodessa). Åsgardin kaasuntuotannon, jonka arvioidaan olevan puolet kentän kokonaistuotannosta, suunnitellaan alkavaksi vuoden 2000 lopulla. Fortumin osuuden Åsgardin kenttien yhteenlasketusta vuotuisesta öljyn- ja kaasuntuotannosta arvioidaan nousevan keskimäärin 30 000 öljykvivalenttibarreliin päivässä (1,5 miljoonaa tonniin) vuonna 2002. Tämän jälkeen kaasuntuotannon suunnitellaan kasvavan vielä vuoteen 2008 ja pysyvän saavutetulla huipputasolla vuoteen 2016 asti. Öljyntuotanto sen sijaan laskee vuoden 2002 jälkeen tasaisesti ja sen arvioidaan jatkuvan yhdessä kaasuntuotannon kanssa vähintään vuoteen 2024 asti. Kenttäoperaattorina toimii Statoil.

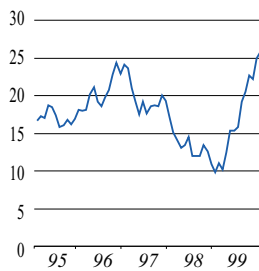
Åsgardilta tuotettava märkä kaasu johdetaan putkilinjaa pitkin Norjan rannikolla sijaitsevaan Kårstön kaasunkäsittelylaitokseen kondensaattijakeiden talteenottoon ja kuivattu maakaasu sieltä edelleen Pohjanmeren maakaasuverkostoon.

Yhtiöllä on Åsgardin kaasulle pitkäaikaiset myyntisopimukset. Vuoden 1999 loppuun mennessä Fortum on investoinut 500 miljoonaa euroa Åsgard-hankkeeseen ja on suunnitellut investoivansa tämän lisäksi lähivuosien aikana noin 50 miljoonaa euroa.

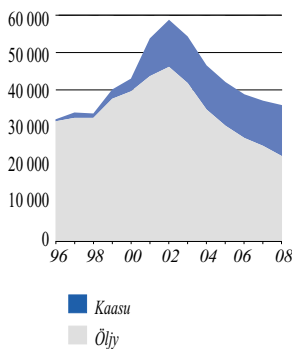
Öljyn ja kaasun tuotanto

	1999	1998
Liikevaihto, Me	230	146
Liikevoitto, Me	82	9
Sidottu pääoma, Me	1 154	850
Investoinnit, Me	199	230
Henkilöstö keskimäärin	233	231

Brent-raakaöljyn spot-hinta
USD/bbl

Tuotantoennusteet Fortumin
nykyisistä varannoista
boe / päivä

Kenttöosuudet ja kaupalliset varat

31.12.1999

Kenttä	%	Fortumin osuus milj. boe
Norja		240
• Brage *	12,3	14
• Heidrun	5,0	67
• Åsgard	7,0	159
Oman		30
• Safah	35,0	21
• Muut	35,0	9
Yhteensä		270

* Sisältää Sognefjord-esiintymän, josta Fortumin osuus on 13,2 prosenttia.

Oman

Fortumilla on 35 prosentin osuus Suneinahin toimilupa-alueesta, johon kuuluu useita öljykenttiä Omanissa. Vuonna 1999 Fortumin netto-osuus tuotannosta oli keskimäärin 7 900 barrelia päivässä (0,4 miljoonaa tonnia) vuodessa. Tuotanto on kaksinkertaistunut vuodesta 1991, jolloin yhtiö hankki osuutensa valtauksista. Öljyntuotannon kasvu johtuu alueella jatkuvasti tehdyistä uusista kaupallisista löydöistä. Kenttäoperaattorina toimii Occidental.

Venäjä

Fortumin lähivuosien tavoitteena on hankkia valtausosuuksia Timan Petshoran alueella sijaitsevista öljy- ja kaasukentistä. Pitkän aikavälin tavoitteena on osallistua Barentsinmeren jättimäisten maakaasuvarojen hyödyntämiseen.

Maalla sijaitsevan Jushno Shapkinskoje -kentän kehittämistä venäläisen Lukoil-öljy-yhtiön kanssa pyritään jatkamaan. Kentän todetut varat ovat 164 miljoonaa barrelia. Kesäkuussa Fortum perusti yhdessä espanjalais-argentiinalaisen Repsol-yhtiön ja alueella öljyä tuottavan Bitech Petroleum of Canada -yhtiön kanssa holding-yhtiön kartoittamaan Timan Petshoran alueen öljy-, kondensaatti- ja kaasukenttiä ja niiden kehittämismahdollisuuksia. Kukin osakas omistaa kolmanneksen holding-yhtiöstä.

Fortum jatkaa taloudellisia kannattavuusselvityksiä Shtokmanovskojen kaasukentällä yhdessä venäläisen OAO Gazpromin, norjalaisen Norsk Hydron, yhdysvaltalaisen Conococon ja ranskalaisen TotalFinayhtiön kanssa.

Muut alueet

Algeriassa vuosi sitten Fortumin ja englantilaisen Lasmon (entisen Monument E & P:n) välillä solmitun kaupan ehtona ollut Algerian hallituksen hyväksyntä saatiin joulukuussa. Kaupassa Fortum myi Algeriassa vuonna 1998 tekemänsä öljy- ja kaasulöydön mukaan lukien kaikki etsintäoikeutensa.

Maakaasu

Vuoden alussa maakaasuliiketoiminnan ydinosa muodosti Gasum Oy, josta Fortumin osuus oli 75 prosenttia. Fortum myi toukokuussa 1999 EU:n edellyttämät 50 prosenttia maakaasuyhtiö Gasum Oy:n osakkeista. Osakekaupan jälkeen Fortum omistaa 25 prosenttia Gasumin osakkeista.

Fortumin yhdessä Gazpromin kanssa omistama North Transgas Oy sai valmiiksi mittavan esiselvityksen Venäjältä Suomen kautta Länsi-Eurooppaan suunnitellun maakaasuputken rakentamisesta. Selvityksen mukaan kaikki kolme reittivaihtoehtoa voidaan rakentaa ilman merkittäviä ympäristövaikutuksia, ne ovat taloudellisesti kilpailukykyisiä eikä niiden toteuttamiselle ole lainsäädännöllisiä esteitä.

Hankesuunnitelman mukaisessa seuraavassa ns. neuvotteluvaiheessa selvitetään muiden hankkeeseen mahdollisesti osallistuvien partnerien tarve, hankkeen toteutuksen juridinen rakenne, rahoitukseen liittyvät seikat sekä muut jatkopäätöksiä edeltävät kysymykset.

Vuoden aikana Fortum lisäsi omistustaan virolaisessa AS Eesti Gaasissa 11 prosentista 17 prosenttiin ja osti 2 prosentin osuuden latvialaisen AS Latvijas Gazen osakkeista. Fortum omistaa ennestään 10 prosentin osuuden ruotsalaisesta Vattenfall Naturgas AB:stä.

Vuoden lopulla perustettiin Ruotsiin Svensk Naturgas AB selvittämään yksityiskohtaisesti maakaasumarkkinoita ja toimitusmahdollisuuksia Keski-Ruotsin alueella. Fortumin osuus yhtiöstä on 80 prosenttia ja Birka Energi AB:n osuus 20 prosenttia.

Tammikuussa 2000 Fortum lisäsi omistusosuuttaan englantilaisen The Gas Light & Coke Company Limited -yhtiön osakekannasta 80 prosenttiin vuonna 1998 hankkimastaan 20 prosentista. The Gas Light & Coke Company Limited hankkii ja toimittaa maakaasua yli 3 000 asiakkaalle teollisuuden ja kaupan alalla.

Öljynjalostus ja markkinointi

Öljynjalostus ja markkinointi vastaa öljynjalostuksesta, öljytuotteiden markkinoinnista ja myynnistä, kansainvälisestä trading-kaupasta ja logistiikasta sekä nestekaasuliiketoiminnasta. Fortum keskittyy jalostamoillaan Porvoossa ja Naantalissa ympäristömyötäisten tuotteiden valmistukseen. Asiakkaita ovat suomalaiset ja kansainväliset öljy-yhtiöt, yritysasiakkaat, maatalous ja yksityiset kuluttajat.

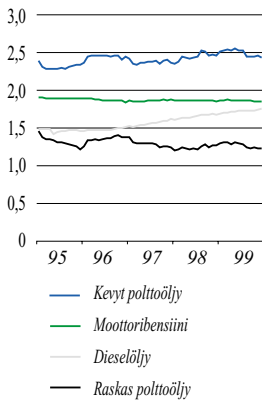
Fortumilla on Suomessa yli 1 000 Neste-ilmeistä liikenne-, miehittämätöntä A²⁴-automaatti- ja dieselasemaa sekä myyntipistettä. Muissa Itämeren alueen maissa on yhteensä yli 100 miehitettyä asemaa ja automaattiasemaa.

Markkinat

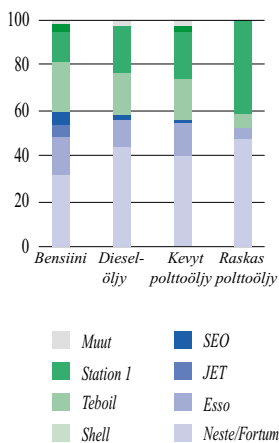
Raakaöljyn hintojen vahvistuminen, jota tuotehinnat viiveellä myötäilivät, sekä suuret varastot pitivät kansainväliset jalostusmarginaalit poikkeuksellisen matalina. Vasta vuoden lopulla marginaalit palautuivat lähemmäksi normaalitasoa. Tämä johtui osittain uusien laatuspesifikaatioiden aiheuttamasta lentopetrolin ja dieselöljyn voimakkaasta hinnannoususta. Vuoden keskiarvo jäi Luoteis-Euroopassa 0,8 dollariin barrelilta.

Öljynjalostus ja markkinointi

Öljytuotteiden kulutus Suomessa
milj. t

Öljy-yhtiöiden markkinaosuudet Suomessa 1999
%

Fortumin jalostamoiden marginaali oli kertomusvuonna kansainvälistä jalostusmarginaalia parempi. Jalostamoiden monipuolisuus ja korkea jalostusaste sekä niiden sijainti yhdessä omien satamien, varastotilojen ja joustavan raaka-aineiden sekoitusjärjestelmän kanssa mahdollistavat sen, että yhtiön molemmat jalostamot voivat hyödyntää monipuolisesti eri raaka-aineita jalostusmarginaalien parantamiseksi.

EU tiukentaa bensiinin ja dieselpolttoaineen ympäristölaatuvaatimuksia vuosina 2000 ja 2005. Vuonna 2000 voimaan astuneiden määräysten mukaan muun muassa bensiinin rikkimäärä on 150 milligrammaa kilogrammassa ja bentseenipitoisuus korkeintaan yksi prosentti.

Öljytuotteiden myynnin määrissä ei Suomessa viime vuosina ole tapahtunut merkittäviä muutoksia. Vuonna 1999 öljytuotteiden myynti oli yhteensä 9,2 miljoonaa tonnia (9,1 miljoonaa tonnia vuonna 1998). Bensiinin myynti laski 0,4 prosenttia edellisvuodesta. Dieselpolttoaineen kulutus kasvoi 4 prosenttia, kun taas kevyen polttoöljyn kulutus pieneni 1 prosentin. Myös raskaan polttoöljyn kulutus pieneni 3 prosenttia edellisvuodesta.

Dieselöljyn kulutuksen kasvuun vaikutti muun muassa taloudellisen toiminnan yleinen vilkastuminen. Polttoöljyjen kulutuksen vähenemiseen taas vaikuttivat edellisvuotta lämpimämpi sää ja öljyn hinnannousu.

Suomessa pitkään jatkuneen hintasodan jälkeen bensiinin vähittäismarkkinat tervehtyivät.

Vuoden 1999 aikana nestekaasumarkkinat olivat epävakaat eivätkä hintaheilahdukset olleet ennakoitavissa. Perinteisesti talven suuri kysyntä nostaa nestekaasujen hintoja ja kesän vähäisempi kysyntä laskee niitä. Vuoden 1999 alussa heikko kysyntä laski romahdusmaisesti hintoja, kun taas kesän aikana raakaöljyn hinnan nousu vaikutti kohottavasti myös nestekaasujen hintoihin.

Tukku- ja erikoistuotemyynti

Fortumin osuus öljytuotteiden tukkumarkkinoista Suomessa on noin 75 prosenttia. Vuonna 1999 tukkumyynti Suomeen oli noin 7,9 miljoonaa tonnia (8,3 miljoonaa tonnia).

Fortumin jalostamien öljytuotteiden myynti Suomesta muihin maihin oli 4,8 miljoonaa tonnia. Kasvua edelliseen vuoteen oli 8 prosenttia. Moottoribensiinin osuus jalostamoiden kokonaisviennistä oli yli puolet.

Moottoribensiinin vienti Suomesta kasvoi 14 prosenttia, vähärikkisen dieselöljyn kolmanneksella ja lentopetrolin sekä muiden petrolien 80 prosenttia. Vastaavasti normaalilaatuisen dieselöljyn vienti puolitettiin.

Ruotsiin myytiin 2,0 miljoonaa tonnia öljytuotteita. Osittain Euroopan uusista, vuoden 2000 moottoribensiini- ja dieselöljylaaduista johtuen kokonaisynti Luoteis-Eurooppaan nousi 1,2 miljoonaan tonniin. Moottoribensiinin myynti Yhdysvaltoihin kaksinkertaistettiin suotuisan markkinakehityksen myötä. Myynti Baltian maihin pieneni yli kolmanneksella. Venäjän kauppa tyrehtyi lähes kokonaan pääasiallisesti paikallisten tuotteiden alhaisen hintatason johdosta.

Yhtiö on markkinajohtaja Suomessa tie- ja teollisuusbitumeissa, joiden myynti vuonna 1999 oli 292 000 tonnia eli samaa luokkaa kuin vuonna 1998.

Öljyn trading-toiminta on sopeutettu vastaamaan öljyhankintojen ja kauko- viennin tarpeita.

Vähittäis- ja suoramynti

Fortumin öljytuotteiden vähittäis- ja suoramynti Suomen markkinoille vuonna 1999 oli 3,8 miljoonaa tonnia (3,5 miljoonaa tonnia). Bensiinin markkinaosuus oli 32,3 prosenttia (vähennystä 0,1 prosenttiyksikköä), dieselöljyn 44,4 prosenttia (lisäystä 0,7 prosenttiyksikköä), kevyen polttoöljyn 40,4 prosenttia (pysyi samansuuruisena) ja

raskaan polttoöljyn 47,1 (lisäystä 0,3 prosenttiyksikköä).

Lokakuussa julkaistu Tekniikan Maailma-lehden VTT:llä teettämä bensiinitemsti lisäsi selvästi Fortumin markkinaosuutta bensiinin vähittäismarkkinoilla loppuvuodesta. VTT:n tekemä testi osoitti jälleen, että Fortumin Futura-bensiini on edelleen markkinoiden puhtainta.

Kilpailu Suomen diesel- ja polttoöljymarkkinoilla kiristyi. Neste Markkinoinnin markkina-asema säilyi ennallaan.

Myös Baltian maissa ja Puolassa myynti kehittyi suunnitellusti. Sen sijaan Venäjällä Fortumin tuotteiden menekki väheni huomattavasti maan taloudellisesta tilanteesta johtuen.

Vuoden 1999 lopussa Fortumilla oli Suomessa yhteensä 1 019 liikenne-, miehittämätöntä A²⁴-automaatti- ja diesel-asemaa sekä myyntipistettä (1 043 asemaa).

Baltian maissa ja Puolassa jatkettiin Neste-automaattiasemaverkoston kehittämistä. Vuoden lopussa Fortumilla oli näissä maissa yhteensä 40 miehittämätöntä A²⁴-automaattiasemaa. Pietarissa avattiin kolme isoa Quick Shop-liikenneasemaa. Vuoden lopussa Suomen ulkopuolisissa Itämeren alueen maissa oli yhteensä 112 miehitettyä asemaa ja automaattiasemaa.

Nestekaasu

Fortum hankkii kilpailukykyisin ehdoin syöttöaineena käytettävää nestekaasua jalostamoilleen ja käy myös kansainvälistä kaasukauppaa Lontoossa.

Fortumilla on Petrochinan (ent. China Oil and Gas) kanssa nestekaasun tuontiterminaalin ja kalliovaraston rakenta-

mishanke Pohjois-Kiinassa. Yhteisyritys Qingdao Dragongas Company teki sopimuksen satamapalvelujen järjestämisestä nestekaasuterminaalille Qingdaon satamaviranomaisen kanssa vuoden 1999 lopulla ja rakentaminen on tarkoitus aloittaa alkuvuodesta 2000. Rakentamisaika on noin kaksi vuotta. Fortumilla on 50 prosentin osuus hankkeesta.

Nestekaasun päämarkkina-alueet ovat tällä hetkellä Suomessa ja Ruotsissa. Suomessa säiliökaasun myynti teollisuudelle nousi 4,3 prosenttia ja markkinajohtajan asema säilyi. Ruotsissa energiaverotuksen epävarmuustekijät vaikuttivat nestekaasun markkinatilanteeseen. Myyntimäärät jäivät edellisen vuoden tasolle, mutta markkina-asema alueella on edelleen vahva.

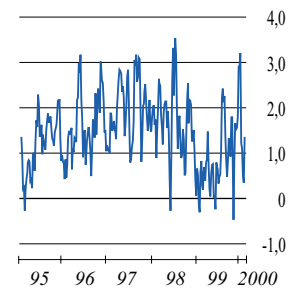
Puolassa solmittiin ensimmäiset säiliökaasun toimitussopimukset. Virossa Fortum osti katsausvuoden lopulla 65 prosentin osuuden AS Reola Gaasista. Yhtiö hallitsee noin puolta Viron nestekaasumarkkinoista.

Jalostus

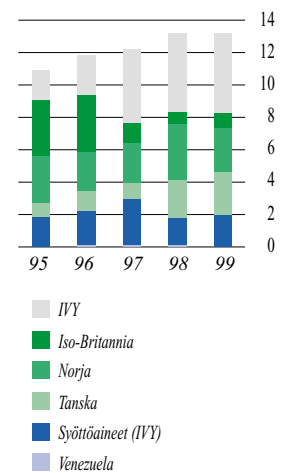
Fortum keskittyy ympäristömyönteisten tuotteiden valmistukseen ja hyödyntää jalostamoidensa sijaintia kotimarkkinoilla, Itämeren alueella. Fortum on valmistanut 90-luvun puolivälistä lähtien vuoden 2000 direktiivin mukaisia bensiinejä ja dieselpolttoaineita.

Fortumin valmistama Citydiesel täyttää jo nyt EU:n vuodelle 2005 asettamat ympäristölaatuvaatimukset. Yhtiö pystyy valmistamaan myös vuoden 2005 rikki-vaatimukset täyttävää bensiiniä. EU:n päätökset tukevat investointiohjelmaa, jota Fortum on jo pitkään toteuttanut.

Jalostusmarginaali Rotterdamissa
Brent complex, USD/bbl
viikkokeskiarvo

Raakaöljyn ja syöttöaineiden hankinta jalostamoille
milj. t

Öljynjalostus ja markkinointi

	1999	1998
Liikevaihto, Me	5 200	4 886
Liikevoitto, Me	182	108
Sidottu pääoma, Me	1 681	1 620
Investoinnit, Me	140	111
Henkilöstö keskimäärin	4 311	4 381

Fortum on myös bitumien, liuottimien ja erikoispoltonesteiden valmistaja. Fortumin valmistamat liuottimet ovat rikitömiä eivätkä ne sisällä bentseeniä, jotkut laadut eivät sisällä myöskään aromaatteja. Erikoispoltonesteisiin kuuluvat pienkonebensiini, kilpabensiini ja täysin rikitön kevyt polttoöljy.

Fortumin jalostamoilla Porvoossa ja Naantalissa vuosi 1999 oli toiminnallisesti normaali. Huoltoseisokkeja ei ollut ja tuotanto toteutui suunnitelmien mukaisesti. Laitosten käynti oli varmaa ja käyttöaste hyvä. Investointien taso vuonna 1999 oli alhaisempi kuin vuotta aikaisemmin ja investoinnit painoutuivat lähinnä Porvoon jalostamolle.

Vuonna 1999 Fortumin jalostamot käyttivät 11,1 miljoonaa tonnia raakaöljyä ja 2,0 miljoonaa tonnia muita syöttöaineita (11,3 ja 1,9 miljoonaa tonnia). Raakaöljystä tuli Pohjanmereltä 6,2 miljoonaa tonnia ja Venäjältä 4,9 miljoonaa tonnia. Muita syöttöaineita tuotiin 0,9 miljoonaa tonnia rautatiekuljetuksina Venäjältä, 0,9 miljoonaa tonnia laivoilla muista maista sekä 0,2 miljoonaa tonnia palautuksena eteenilaitokselta.

Porvoon jalostamon kokonaissyöttö oli 10,5 miljoonaa tonnia (10,8 miljoonaa tonnia). Maaliskuussa syntyi uusi kuu-kausitason tisleluotantoennätys, 1 079 tonnia tunnissa, ja samalla saavutettiin myös jalostamon nykyrakenteen mukainen käyttöaste-ennätys, 95 prosenttia. Kesän ja alkusyksyn kuluessa käyttöaste laski, sillä jalostamolla tehtiin investointitöitä käynnin aikana. Investoinnit, yhteensä noin 57 miljoonaa euroa, kohdistuivat muun muassa Citydieselin tuotannon kaksinker- taistamiseen ja voimalaitoksen peruspa- rantamiseen.

Naantalın jalostamon syöttö oli 2,6 miljoonaa tonnia (2,8 miljoonaa tonnia). Vuoden aikana valmistauduttiin vuoden 2000 huoltoseisokkiin. Sen toteuttamisen huolto- ja investointitöineen on arvioitu olevan kustannuksiltaan noin 23 miljoonaa

euroa. Naantalın jalostamolla oli kevyen polttoöljyn valmistuksessa vuoden aikana laatuongelmia, jotka selvitettiin ja asiakkaille mennyt virheellinen tuote vaihdettiin.

Komponentit ja voiteluaineet

Fortum valmistaa korkealuokkaisia liikenne- polttoaineiden komponentteja omiin reformuloituihin bensiineihinsä sekä myytäväksi muille öljy-yhtiöille. MTBE (metyyli-tertiäri-*butyyli*etteri) ja TAME (tertiäriamiyylimetyyli-*etteri*) ovat oksyge- naatteja, jotka parantavat bensiinin pala- mista ja vähentävät haitallisia päästöjä. Fortum valmistaa näitä komponentteja Porvoon jalostamolla. MTBE:tä Fortum valmistaa myös Portugalissa ja suurissa yhteisyrityslaitoksissa Kanadassa ja Saudi-Arabiassa. Vuonna 1999 Fortum myi noin 890 000 tonnia MTBE:tä maailman- laajuisesti päämarkkinoina Yhdysvallat ja Länsi-Eurooppa.

Yhdysvalloissa ympäristöministeriön asettama työryhmä on suosittanut MTBE:n käytön vähentämistä ja Kalifornian viran- omaiset ovat päättäneet lopettaa sen käy- tön osavaltiossa vuoden 2002 loppuun mennessä. Päätösten perusteena ovat lä- hinnä vuotavien varastosäiliöiden aiheu- tamat bensiinipäästöt maaperään ja poh- javeden pilaantumisuuhka. Fortumin 50- prosenttisesti omistamalla Edmontonin MTBE-laitoksella Kanadassa on käynnis- tetty valmistelut laitoksen muuttamiseksi MTBE:lle vaihtoehtoisten bensiinikompo- nenttien tuotantoon.

Fortum markkinoi myös synteettisiä, ympäristöä vähän kuormittavia teollisuus- ja moottorivoiteluaineita. Tällaisten voitelu- aineiden kysyntä kasvaa edelleen. Vastaavas- ti perinteisten mineraalipohjaisten öljyjen käyttö vähenee niin Suomessa kuin kansain- välisillä markkinoillakin. Fortum tuottaa voiteluaineissa käytettävää perusöljyä polyalfaolefiinia (PAO), joka on synteet- tisten voiteluaineiden tärkein komponentti. Fortumilla on PAO:issa tällä hetkellä noin 30 prosentin markkinaosuus Euroopassa.

VHVI-perusöljyä (Very High Viscosity Index), jota Fortum tuottaa Porvoon jalosta- molla, käytetään omien voiteluaineiden val- mistuksessa ja sitä markkinoidaan nykyai- kaisten voiteluaineiden raaka-aineeksi kasvaville kansainvälisille markkinoille.

Fortum omistaa 50 prosenttia Nynäs Petroleumista, joka on bitumien ja naftee- nisten perus- ja prosessiöljyjen valmistuk- seen erikoistunut ruotsalaisyritys.

Tutkimus ja kehitys

Fortum kehittää entistä vähäpäästöisempiä liikennepolttoaineita ja ympäristömyötäi- siä moottoriöljyjä.

Fortum käyttää omaa patentoitua NExTAME-tekniologiaansa Porvoon jalos- tamolla vähäpäästöisen eetteröidyn bensiinikomponentin valmistuksessa ja on myy- nyt sekä NExTAME- että NExETHERS- lisen-*sejä* kansainvälisille öljy-yhtiöille. Fortumissa kehitetty korkeakoktaanista ben- siinikomponenttia tuottava NExOCTANE dimerointitekniologia ja korkean konver- sion NExCC-krakkaustekniologia ovat edenneet kaupallistamisvaiheeseen. Uusille tekno- logioille suunnitellaan maailmanlaajuisia kaupallistamista.

Fortum kehittää edelleen myös ympä- ristömyötäisiä VHVI- ja PAO-perusöljyjä.

Logistiikka

Fortumin logistiikkayksikkö hoitaa maa- ja merikuljetuksia sekä vastaa terminaali- ja satamapalveluista. Merikuljetuksissa Fortum on erikoistunut raakaöljyn ja öljy- tuotteiden kuljetuksiin Itämerellä, Poh- janmerellä ja arktisilla vesillä.

Aluskantaan kuului vuoden lopussa 25 säiliöalusta; seitsemän raakaöljyalusta, yh- deksän tuotealusta, kahdeksan kemikaali- alusta ja yksi kaasualus. Aluskanta käsit- tää lisäksi kolme proomua ja neljä hinaajaa. Aluksista kymmenen on kokonaan ja kak- si osittain Fortumin omistuksessa. Muut kolmetoista alusta on rahdattu eripituisilla sopimuksilla. Aluskannan kokonaiskan- tavuus on noin 1,0 miljoonaa dw-tonnia.

Korkean käyttöasteen takaamiseksi ja tonniston käytön optimoimiseksi Fortumin alukset operoivat myös kansainvälisillä rahtimarkkinoilla. Fortumin säiliölaivakuljetusten kokonaismäärä vuonna 1999 kohoosi 35,5 miljoonaa tonniin, josta noin puolet oli ulkopuolisia kuljetuksia. Grönlannin öljytuotekuljetuksista Fortumin alukset ovat huolehtineet jo 23 vuoden ajan.

Fortum uudistaa tonnistoaan. Yhtiö hankkii käyttöönsä uusia aluksia, myy nykyistä tonnistoaan ja järjestee alusten omistussuhteita uudelleen. Uusimisohjelmalla on kaksi tavoitetta: aluksiin sidotun pääoman vapauttaminen ja ikääntyvien alusten korvaaminen uudemmilla. Lokakuussa otettiin vastaan ensimmäinen tuotesäiliölaiva, ruotsalainen m/t Astoria, pitkäaikaiseen aikarahtaukseen. Lisäksi Fortum myi m/t Tervin, m/t Palvan, m/t Tiiran ja m/t Melkin ja rahtasi alukset takaisin ilman miehistöä (bareboat-rahtaus) omaan käyttöönsä. Kaupan kokonaisarvo oli 41 miljoonaa euroa, josta kirjattiin 27 miljoonan euron myyntivoitto.

Vuoden aikana tehtiin myös päätös kahden saattohinaajan tilaamisesta espanjalaiselta telakalta ja esisopimus kahden jäävahvisteisen 105 000 dw-tonnin raakaöljyläivan rakentamisesta. Valmistuttuaan laivat rahdataan Fortumin käyttöön bareboat-rahtaussopimuksin. Tuotelaivatonnistoa uusitaan jatkossakin lähinnä rahtaussopimusten avulla.

Fortumilla on käytössään 13 öljyterminaalia Suomessa ja Itämeren alueen

maissa. Yhtiöllä on tällä hetkellä omat varastot viidellä paikkakunnalla Suomessa ja varastoyhteistyötä muiden öljy-yhtiöiden kanssa muualla Suomessa. Fortumin ulkomaanterminaalit sijaitsevat Tallinnassa, Riiasa ja Pietarissa. Pietarin terminaali otettiin käyttöön syyskuussa 1999.

Fortumilla on maantiekuljetuksia varren käytössään 190 Neste-väreissä olevaa yksityisten liikennöitsijöiden omistamaa säiliöautoa.

Fortum Energiatalo Oy

Fortum Energiatalo Oy:hyn on keskitetty öljytuotteiden suoramyynä sekä sähkötuotteiden myynti ja markkinointi pien- ja suurasiakkaille Suomessa. Fortum Energiatalolla on runsaat puoli miljoonaa asiakasta. Tavoitteena on kehittää erityisesti sähköistä kaupankäyntiä, kasvattaa asiakaskuntaa ja laajentaa toimintaa myös muihin pohjoismaihin. Fortum Energiatalo aloitti toimintansa vuoden 2000 alussa.

Yhtiöön liitettiin 1.1.2000 alkaen Tuusulanjärven Energia Oy:n sähkönmyyntiliiketoiminta.

Länsivoiman sähkönmyyntiliiketoiminta on tarkoitus sulauttaa Fortum Energiataloon.

Raakaöljyputkihankkeen (Baltic Oil Pipeline System, BOPS) edistämiseksi perustettu kansainvälinen konsortio sai selvitystyönsä valmiiksi. Selvitystyö osoitti hankkeen kilpailukykyiseksi vaihtoehdoksi venäläisen raakaöljyn viennille. Konsortio päätti kuitenkin luopua putkilinjan rakentamisesta toistaiseksi. Fortum on edelleen kiinnostunut putkilinjahankkeesta ja jatkaa keskustelua venäläisen Transneft-yhtiön kanssa.

Jalostamoiden tuotanto

1 000 tonnia	1995	1996	1997	1998	1999
Jalostamo- ja nestekaasut	350	410	346	380	248
Moottoribensiinit	4 124	4 209	3 707	4 059	4 268
Dieselöljy ja kevyt polttoöljy	4 639	4 568	4 315	5 125	5 033
Raskas polttoöljy ja bitumi	1 116	1 445	1 394	1 579	1 544
Muut tuotteet	844	1 185	1 075	1 390	1 290
Kokonaistuotanto	11 073	11 817	10 837	12 533	12 383

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti tarjoaa asiakkailleen räätälöityjä energiaratkaisuja. Fortum myy kotitalouksille, pk-yrityksille, energiayhtiöille ja teollisuudelle sähköä, kaukolämpöä ja prosessihöyryä ja käy sähkön trading-kauppaa sähköpörseissä. Fortumin sähköntuotantokapasiteetti pohjoismaissa on yhteensä 8 300 megawattia ja lämmöntuotantokapasiteetti 5 700 megawattia. Fortum tuotti näissä voimalaitoksissa 36,9 terawattituntia sähköä ja 15,1 terawattituntia lämpöä.

Sähkömarkkinat

Sähkön markkinahinta oli alhaisella tasolla koko vuoden. Elokuun lopulla ja syyskuun alussa sähkön spot-hinta nousi loppukesän vähäisten sateiden ja Ruotsin ydinvoimalaitosten pitkittyneiden vuosihuoltojen takia. Lokamarraskuun lauha ja sateinen sää vastaavasti laski hintatason alle edellisen vuoden. Sähkömarkkinoiden systeemihinta pohjoismaissa oli keskimäärin 13,5 euroa megawattitunnilta, kun se vuotta aiemmin oli ollut 13,8 euroa megawattitunnilta.

Pohjoismaissa käytettiin vuonna 1999 yhteensä 375 terawattituntia sähköä. Sähkönkulutus pysyi edellisvuoden tasolla. Suomessa oli kasvua noin

Sähkösalkun hallinta ja trading

Voimantuotanto

Birka Energi

Lämpö

P&H, Brittein saaret ja Irlanti

P&H, Manner-Eurooppa

P&H, Kasvumarkkinat

Teknologia

Energialato

1,6 prosenttia ja Ruotsissa sähkön käyttö väheni 0,3 prosenttia. Sähköä käytettiin Suomessa noin 77,9 terawattituntia, josta teollisuuden osuus oli lähes 55 prosenttia.

Suomen, Ruotsin ja Norjan sähkömarkkinat kuuluvat maailman vapaimpiin. Kaikki asiakasryhmät voivat näissä maissa valita sähkömyyjänsä. Vain Norjassa energiantuotantoyhtiöiden omistusta on rajoitettu. Tanskassa sähkömarkkinat aukeavat asteittain vuoteen 2003 mennessä.

Sähköä myydään pohjoismaisilla markkinoilla sekä kahdenvälisin sopimuksin että sähköpörssien kautta. Sopimusten pituus vaihtelee muutamasta kuukaudesta muutama vuoteen. Pohjoismaisen sähköpörssin Nord Pool Elspotin kautta myytiin 75 terawattituntia sähköä, mikä on 34 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Sähköpörssin finanssikauppaa käydään pisimmillään kolmen vuoden hintavarmistuksilla, ja pörssin finanssituotteiden volyyymi nousi noin 216 terawattituntiin. Lisäksi vastaavaa kauppaa käydään välittäjien ylläpitämällä OTC-markkinoilla.

Suomessa hankittiin Nord Poolin kautta noin 13 prosenttia sähkönkulutuksesta ja pohjoismaissa yhteensä noin 20 prosenttia. Heinäkuussa Nord Poolin toiminta laajeni myös Tanskaan, jossa sähkön pörssi-kauppaa voidaan käydä Länsi-Tanskassa.

Pienyritys- ja kotitalousasiakkaita pohjoismaisilla sähköyhtiöillä on yhteensä 13 miljoonaa, joille sähköä myytiin noin 220 terawattituntia. Sähköyhtiöitä on pohjoismaissa runsaat 500, joista 15 suurinta hallitsee kolmannelle markkinoista.

Suomessa pienasiakkaiden osalta vuotta leimasivat voimakas kilpailu asiak-

kaista, hintatason aleneminen, yritysjärjestelyt, uusien toimijoiden näyttävä kampanjointi sekä uusien tuotteiden ja palvelujen tulo markkinoille. Toistaiseksi sähköntoimittajaansa on vaihtanut arviolta 60 000 pienkuluttajaa, mikä on noin 2–3 prosenttia pienasiakaskannasta.

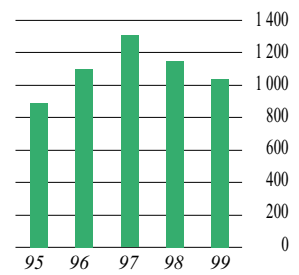
Sähkömyynnin katteiden laskiessa sähkömyyjät ovat pyrkineet paikkaamaan tilannetta lisäämällä myynnin volyyymiä ja hakeutumalla erilaisiin liittoutumiin. Kauppa- ja teollisuusministeriö selvittää sähkön myynnin ja siirron eriyttämistä erillisiin yhtiöihin Suomessa.

Teollisuudessa suuntana on luopua varsinkin muusta kuin suoraan tuotantoprosessiin liittyvästä voimalaitoskapasiteetista ja sähköntuotannosta.

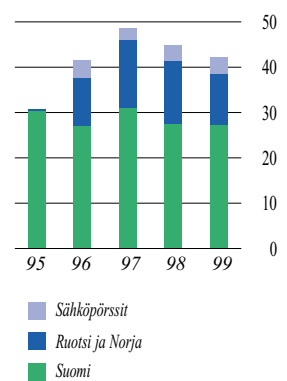
Euroopan unioni hyväksyi vuonna 1996 sisämarkkinadirektiivin, joka tuo asteittain avoimet ja kilpaillut sähkömarkkinat Eurooppaan. Direktiivi avasi markkinoita helmikuusta 1999 alkaen, johon mennessä jäsenmaiden oli vapautettava vähintään neljännes sähkömarkkinoistaan.

Saksan sähkömarkkinat avautuivat nopeasti. Yhtenäisen regulaation puuttuessa kolmansien osapuolien sähkönsiirron ehtoista sopiminen verkkoyhtiöiden kanssa oli kuitenkin hankalaa ja jakeluverkoissa sekä rajajohtojen osalta monissa tapauksissa jopa mahdotonta. Sähkön tuottajien ja suurten kuluttajien hintataso laski kilpailun myötä enimmillään 60 prosenttia ja kaikkien kuluttajien keskimääräinenkin hinta aleni toistakymmentä prosenttia. Energia-alan yhtiöiden omistusjärjestelyt vilkastuivat ja vuoden loppupuolella neljä suurinta saksalaista energiayhtiötä ilmoit-

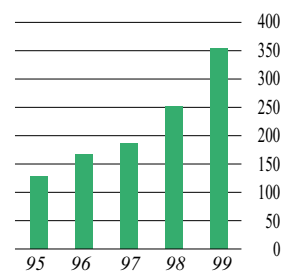
Sähkömyynnin liikevaihto
Me

Sähkömyynti
TWh

Lämmönmyynnin liikevaihto
Me

Kaukolämmön- ja höyrymyynti
TWh

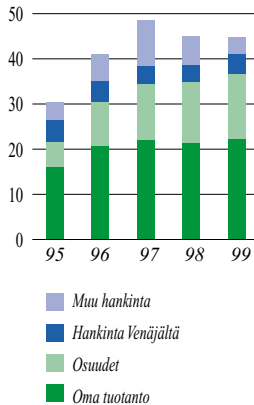

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

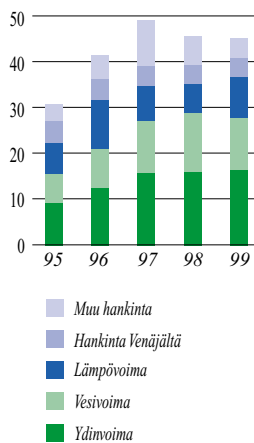
	1999	1998
Liikevaihto, Me	1 443	1 456
Liikevoitto, Me	245	241
Sidottu pääoma, Me	4 822	4 523
Investoinnit, Me	445	1 138
Henkilöstö keskimäärin	2 087	2 531

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

Sähkönhankinta
hankintalähteittäin
TWh

Sähkönhankinta
energilajeittain
TWh

ivat kukin fuusioitumisaikeistaan: VEBA yhdistymissuunnitelmasta VIAG:n kanssa ja RWE VEW:n kanssa.

Lämpömarkkinat

Kaukolämmön ja prosessihöyryn hinta vaihtelee paikkakunnittain toimintaolosuhteista riippuen. Vuonna 1999 kaukolämmön keskihinta Suomessa nousi 1 prosentilla edellisestä vuodesta.

Pohjoismaiset tuottajat myyvät kaukolämpöä 4 miljoonalle kotitalous- ja pienyrityksiä varten vuosittain noin 100 terawattituntia.

Kaukolämmön kulutus oli Suomessa yhteensä 26,2 terawattituntia, mikä on lähes 5 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Kulutuksen väheneminen johtui keskimääräistä lämpimämmistä säästä. Suomen rakennuskannasta puolet ja suurimmissa kaupungeissa jopa 90 prosenttia on liitetty kaukolämpöön.

Suomessa myös teollisuuden lämmöntuotannon ulkoistaminen jatkuu, mikä houkuttelee alalle uusia toimijoita ja kilpailu ulkoistamishankkeista kiristyy entisestään. Ruotsissa teollisuuden lämmöntuotannon ulkoistaminen on vasta alkamassa.

Sähkönmyynti

Fortumin sähkönmyynti pohjoismaissa oli 41,6 terawattituntia, josta myynti Suomessa oli 29,6 terawattituntia ja Ruotsissa 12,0 terawattituntia (sisältää Fortumin 50 prosentin osuuden Birka Energian sähkönmyynnistä). Konsernin sähkönmyynti Suomessa kasvoi 0,5 terawattituntia eli 2 prosenttia. Ruotsissa sähkönmyynti väheni 3,2 terawattituntia eli 21 prosenttia lähinnä siksi, että Birkaa muodostettaessa Gullspång Kraft oli Stockholm Energitä suurempi sähköntoimittaja ja vastaavasti Stockholm Energi oli Gullspångia suurempi lämmöntuottaja. Tämä vaikeuttaa muutosvertailtavuutta, kun vuoden 1999 luvut käsittävät 50 prosenttia Birkasta. Fortumin myymän sähkön keskihinta ale-

ni edellisvuodesta 11 prosenttia. Kokonaismyynnistä 57 prosenttia (58 prosenttia) oli suuriasiakasmyyntiä, 29 prosenttia (30 prosenttia) pieniasiakasmyyntiä ja 14 prosenttia (12 prosenttia) sähköpörssi-kauppaa ja tilapäismyyntiä. Pohjoismaissa liiketoiminnalla on 11 prosentin (12 prosenttia) markkinaosuus. Omistamissaan tytäryhtiöissä Fortumilla ja Birka Energillä oli vuoden lopussa runsaat 773 000 sähköasiakasta. Tähän lukuun sisältyy puolet Birka Energian asiakkaista.

Pohjoismaiden ulkopuolella sähköä myytiin yhteensä 2,2 terawattituntia (0,2 terawattituntia).

Fortum myy asiakkailleen koti-, yritys- ja suurasiakaspalveluja. Asiakastyypistä riippuen ne sisältävät sähköntoimituksen lisäksi erilaisia palveluja ja tuotteita kuten Norppasähkö, Tuulisähkö, kodinkonehuolto-, halko-, ympäristöseloste-, asiantuntija-, mittaus-, raportointi- ja salkunhallintapalvelut sekä suurasiakkaille tarkoitettu extranet-palvelu.

Nykyisessä markkinatilanteessa Fortum solmii suurasiakkaiden kanssa yhä enemmän hinnanvarmistussopimuksia perinteisten sähkönsopimusten sijaan. Ne tehdään yleensä myös aiempaa lyhyemmille ajanjaksoille, esimerkiksi kesä- ja talvi-ajalle. Myös pitkäaikaisempia sähkön hinnanvarmistussopimuksia on tehty.

Maaliskuussa IVO Partnerit -markkinointiketju muutti nimensä Fortum Energiapartnerit -ketjuksi. Kaikkia Fortumin koti- ja yrityspalveluja markkinoidaan myös Fortum Energiapartnerit -ketjun kautta. Ketjuun kuuluu 12 sähköyhtiötä, joiden yhteenlaskettu asiakasmäärä on runsaat 400 000.

Oulun Seudun Sähkö ja Fortum perustivat joulukuussa yhteisen sähkönmyyntiyhtiön, josta Fortum omistaa 34 prosenttia.

Kauppa- ja teollisuusministeriön selvitysmiesten raportti pitkien tukkusähkönsopimusten vaikutuksista sähkön vähittäismyynnin kilpailutilanteeseen julkistettiin

helmikuussa. Raportissa selvitysmiehet suosittelivat, että tukkusähkön vähittäismyyjäostajalle annettaisiin oikeus vähentää etukäteistilastaan enintään 25 prosenttia sopimusten loppuajaksi. Fortum oli jo edellisenä syksynä alentanut näiden sopimusten tilaustehoa 20 prosenttia.

Kilpailuviraston päätös Sähköenergia-liitto ry:n vuonna 1998 tekemään selvityspyynnöön Fortumin epäillystä määräävän markkina-aseman väärinkäytöstä sähkön tukkumyymintarkkinoilla julkistettiin huhtikuun lopulla. Päätöksessä kilpailuvirasto katsoo, että Fortumin menettelyä ei voida katsoa määräävän markkina-aseman väärinkäytöksi.

Pitkiin sopimuksiin liittyen Kymppi-voima vei kuitenkin Fortumin välimies-oikeuteen ja vaati niiden kohtuullistamista. Osapuolet pääsivät keskenään neuvottelutulokseen kokonaisuudesta. Sovinto vastasi taloudellisilta vaikutuksiltaan kauppa- ja teollisuusministeriön aikaisemmin esittämiä suosituksia.

Fortum myi Saksassa Manner-Euroopan markkinoilta hankkimaansa sähköä 16 jakeluyhtiöille yhteensä 0,2 terawattituntia. Näiden jakeluyhtiöiden loppuasiakasmäärä on yhteensä 134 000.

Virossa myytiin sähköä Fortum Läänemaa AS:n 16 000 asiakkaalle yhteensä 0,2 terawattituntia.

Joulukuussa Fortum perusti Tanskaan tytäryhtiön Fortum Energi A/S:n, joka markkinoi Fortumin sähkötuotteita ja niihin liittyviä palveluja Tanskassa.

Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2000 Fortum osti saksalaisen Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n koko osakekannan.

Sähköntuotanto

Fortumilla oli vuoden lopussa käytössään kokonaan tai osittain omistamissaan voimalaitoksissa sähköntuotantokapasiteettia yhteensä 8 500 megawattia. Kapasiteetista noin 8 300 megawattia on pohjoismaissa

(sisältää puolet Birka Energin kapasiteetista), missä Fortum tuotti sähköä 36,9 terawattituntia eli noin 10 prosenttia kaikesta pohjoismaissa käytetystä sähköstä. Energialähteinä käytetään vesivoimaa, ydinvoimaa, hiiltä, maakaasua, turvetta, biopolttoaineita, tuulivoimaa ja öljyä.

Suomessa ei juurikaan rakennettu uutta sähköntuotantokapasiteettia. Fortumin tytäryhtiö Tunturituuli Oy sai valmiiksi Olostunturin tuulipuiston 1,8 megawatin laajennuksen.

Elokuussa Fortum jätti Loviisan ydinvoimalaitoshankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen kauppa- ja teollisuusministeriölle. Suomeen mahdollisesti rakennettavan viidennen ydinvoimalaitoksen kehityssuunnitelmasta vastaa jatkossa Teollisuuden Voima Oy, josta Fortumilla on 26,6 prosentin omistusosuus. Sekä Loviisa että Olkiluoto ovat edelleen uuden voimalaitoksen vaihtoehtoisia sijoituspaikkoja.

Pohjoismaiden ulkopuolella Fortumilla oli vuoden lopussa sähköntuotantomistuksia Virossa, Isossa-Britanniassa, Unkarissa ja Thaimaassa ja sähköyhtiöomistuksia Saksassa, Virossa ja Venäjällä.

Edenderryssä Irlannissa Fortum investoi 118 megawatin teholla sähköä tuottavaan turvevoimalaitokseen, joka valmistuu vuoden 2000 lopussa. Grangemouthissa Skotlannissa Fortumilla on yhdessä Mitsubishi Corporationin kanssa rakenteilla maakaasua polttoaineenaan käyttävä CHP-voimalaitos, joka tuottaa sähköä 130 megawatin ja höyryä 250 megawatin teholla. Voimalaitoksen valmistuttua vuonna 2000 yhteisyritys ryhtyy myymään höyryä ja sähköä BP Amoccon teollisuuslaitoksille. Fortumin omistusosuus yhteisyrityksestä on 75 prosenttia.

Saksan Burghausenissa käynnistettiin maakaasukäyttöisen 120 megawatin teholla sähköä ja 300 megawatin teholla lämpöä tuottavan CHP-voimalaitoksen investointi. Thaimaassa aloitettiin maakaasu-

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

käyttöisen 100 megawatin teholla sähköä ja 33 megawatin teholla lämpöä tuottavan Laem Chabangin CHP-voimalaitoksen rakennustyöt.

Fortum ja virolainen Eesti Ühispank ostivat AS Viru Energian koko osakekannan. Fortum omistaa yhtiöstä 70 prosenttia. Viru Energialla on Kohtla-Järvellä maakaasua käyttävä voimalaitos, jonka kapasiteetti on 8 megawattia sähköä ja 236 megawattia lämpöä. Fortum myy sähkön ja lämmön alueen teollisuudelle.

Fortumin unkarilainen osakkuusyhtiö Budapesti Eröml Rt. allekirjoitti rahoitussopimukset Újpestin 110 megawatin teholla sähköä ja 115 megawatin teholla lämpöä tuottavan maakaasuvoimalan rakentamisesta Budapestiin. Voimalan rakennustyöt käynnistyivät elokuussa.

Muutamia vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta Fortumin omat voimalaitokset toimivat suunnitellusti.

Fortum sopi venäläisen vientiyrityksen Technopromexportin kanssa vuoden 2000 sähköntuonnille uudet, aikaisempaa joustavammat ehdot. Venäläisen Lenenergon kanssa solmittiin pitkäaikainen tuontisopimus, jonka mukaan Fortum hankkii vesivoimalla tuotettua sähköä Suomeen vuosittain 0,3 terawattituntia 10 vuoden ajan.

Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2000 Fortum teki Stora Enso Oyj:n kanssa esisopimuksen, jonka mukaan Fortum hankkii Stora Enson tehtaiden ulkopuolisen voimaomaisuuden lukuunottamatta Stora Enson omistamia Pohjolan Voima Oy:n osakkeita. Esisopimukseen kuuluu yhteensä 1 511 megawattia sähköntuotantokapasiteettia Ruotsissa ja Suomessa, alueellista sähkönjakelua Keski-Ruotsissa ja

sähkömyyntisopimuksia Ruotsissa. Kaupan kohteena oleva Stora Enson sähköntuotantokapasiteettiin sisältyy 1 096 megawattia vesivoimaa, joista 159 megawattia on Suomessa ja 937 megawattia Ruotsissa. Ydinvoimakapasiteettia on yhteensä 301 megawattia Ruotsissa. Muuta sähköntuotantokapasiteettia on yhteensä 114 megawattia. Kaupan loppuunsaattaminen edellyttää muun muassa kilpailuviranomaisten hyväksynnän. Velaton kauppahinta on 1,85 miljardia euroa.

Lämmönmyynti

Vuonna 1999 Fortum myi pohjoismaissa 5,8 terawattituntia prosessihöyryä teollisuudelle ja 9,9 terawattituntia kaukolämpöä kaukolämpöverkkoihin. Yhteensä lämpöasiakkaita on Suomessa noin 900 ja Ruotsissa noin 4 500.

Suomessa lämmönmyynti oli edellisvuoden tasolla, 11,9 terawattituntia. Ruotsissa lämmönmyynti kasvoi 1,5 terawattitunnista 3,8 terawattituntiin. Kasvu tuli Birka Energin lämmönmyynnistä, josta Fortumin 50 prosentin osuus oli selvästi suurempi kuin Gullspång Kraftin ja Birka Energin myynti vuotta aikaisemmin.

Suomessa Fortum myy kunnille, kaupungeille ja suurteollisuudelle palvelukokonaisuuksia Kaupunkilämpö sekä Teollisuuslämpö. Taajamille ja pienille ja keski-suurille yrityksille on tuoteistettu omat lämpöpalvelunsa.

Lämmöntuotanto

Pohjoismaissa Fortumilla oli vuoden lopussa kokonaan tai osittain omistamissaan voima- ja lämpölaitoksissa lämmön tuotantokapasiteettia 5 700 megawattia (sisältää puolet Birka Energin kapasiteetista). Näis-

sä voima- ja lämpölaitoksissa tuotettiin lämpöä 15,1 terawattituntia, mikä on 14 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Kasvu johtui Birka Energin lämmöntuotannosta, joka oli suurempi kuin Fortumin osuus Gullspång Kraftin ja Birka Energin lämmöntuotannosta vuotta aiemmin. Pohjoismaiden ulkopuolella Fortumilla oli lämmöntuotantokapasiteettia Virossa, Unkarissa ja Thaimaassa.

Fortum osti lokakuussa Euran kaupungin kaukolämpöliiketoiminnan kaukolämpöverkkoihin. Kaukolämpö tuotetaan pääasiassa Fortumin Kauttuan voimalaitoksella. Ruotsissa Fortum osti Nynäshamn Energi Värme AB:n.

Tutkimus ja kehitys

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti käytti vuonna 1999 tutkimukseen ja tuotekehitykseen 25 miljoonaa euroa.

Kehitteillä oli useita energiatuotteita täydentäviä lisäpalveluja, jotka voidaan toteuttaa uutta informaatio- ja telekommunikaatioteknologiaa soveltamalla. Voimalaitosten tuottavuuden ja arvon lisäämiseksi jatkettiin systemaattista menetelmien ja toiminnan kehittämistä.

Fortumin aurinkosähkön kehitys-, myynti- ja markkinointitoiminnot eriytettiin omaksi yhtiökseen vuoden 2000 alusta. Fortumin kokonaan omistaman yhtiön nimi on NAPS Systems Oy (entinen Advanced Energy Systems). Yksikköön aikaisemmin kuulunut tuulivoimalaitosten markkinointi, myynti ja projektinhallinta siirtyi vuodenvaihteessa Fortum Engineeringiin.

Birka Energi -konserni

Birka Energi AB myy sähköä, lämpöä ja kaukokylmää sekä omistaa ja käyttää voimalaitoksia, sähkö-, kaukolämpö- ja kaukokylmäverkkoja Suur-Tukholman alueella ja keskisessä Ruotsissa. Fortum ja Tukholman kaupunki omistavat molemmat 50 prosenttia Birka Energistä.

Birka Energi on tuotantokapasiteetiltaan ja asiakasmäärältään Ruotsin suurimpia energiayhtiöitä. Se on myös yksi Euroopan suurimmista lämpöyhtiöistä. Vuoden lopussa sillä oli lähes 842 000 sähköasiakasta ja 9 000 lämpöasiakasta.

Birka Energin sähköntuotantokapasiteetti oli 4 545 megawattia ja lämmöntuotantokapasiteetti 4 700 megawattia.

Birka Energi osti tammikuussa ruotsalaisen Lidingö Energi AB:n koko osakekannan. Huhtikuussa Birka Energi kasvatti omistustaan Ockelbo Energi AB:stä 70 prosenttiin ja vuoden loppuun mennessä ruotsalaisesta Ekerö Energi AB:stä 79 prosenttiin. Birka Energi osti heinäkuussa norjalaiselta Baerumin kunnalta 65 prosenttia paikallisen kaukolämmön tuotanto- ja jakeluyhtiön Baerum Fjernvarme AS:n osakkeista.

Birka Energi -konsernin avainlukuja: *

<i>Me</i>	<i>1999</i>
Liikevaihto	1 454
Liikevoitto	294
Sidottu pääoma	7 481
Investoinnit	375
Henkilöstö keskimäärin	3 365

* Fortum-konsernin Sähkön ja lämmön tuotantoon ja myyntiin, Sähkönjakeluun, Serviceen ja Engineeringiin sisältyy 50 prosenttia Birka Energistä.

Elektrizitätswerk Wesertal -konserni

Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2000 Fortum osti saksalaisen Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n koko osakekannan. Kauppahinta oli 390 miljoonaa euroa. Energiayhtiö Wesertal myy asiakkailleen sähköä, lämpöä ja kaasua. Yhtiöllä on suoraan 180 000 sähkö- ja kaasiasiakasta ja lisäksi sen asiakasyhtiöillä yhteensä 230 000 asiakasta. Päätoiminnan, sähkön myynnin ja siirron, osuus vuoden 1999 liikevaihdosta oli 81 prosenttia. Kaasun myynnin osuus oli 10 prosenttia. Loput 9

prosenttia liikevaihdosta tulee jätteenpoltosta ja joukkoliikenteestä.

Yhtiö on perustettu vuonna 1912 ja sen toiminta-alue on keskellä Saksaa. Se oli kunnallisessa omistuksessa olevista saksalaisista energiayhtiöistä toiseksi suurin ja sen pääkonttori on Hamelnissa Ala-Saksissa.

Wesertalilla on osuuksiensa kautta käytössään noin 550 megawatin sähköteho. Yhtiöllä on 1/6-omistus Grohnden 1 360 megawatin PWR-ydinvoimalaitoksesta ja 1/3-omistus Weserin 960 megawatin kaasu- ja hiilivoimalaitoksesta.

Elektrizitätswerk Wesertal - konsernin avainlukuja: *

<i>Me</i>	<i>1999</i>
Liikevaihto	247
Liikevoitto	17
Sidottu pääoma	225
Investoinnit	21
Henkilöstö vuoden lopussa	830

* Wesertal ei kuulunut Fortum-konserniin vuonna 1999.

Sähköntuotantokapasiteetti pohjoismaissa 31.12.1999

	Kapasiteetti MW ¹⁾		Kapasiteetti MW ¹⁾
Suomi	6 030	Ruotsi ⁴⁾	2 273
OMAT VOIMALAITOKSET	4 452	OMAT VOIMALAITOKSET	1 425
Vesivoima	771	Vesivoima	1 058
Ydinvoima	976	Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ²⁾	213
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ²⁾	1 029	Hiili	62
Hiili	431	Turve	7
Maakaasu	268	Muu	144
Turve	178	Konventionaalinen lauhdevoima	77
Muut	152	Muu	77
Konventionaalinen lauhdevoima ²⁾	1 663	MUUT OSUUDET	848
Hiili	1 509	Vesivoima	96
Turve	154	Ydinvoima ⁵⁾	645
Tuulivoima	3	Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ²⁾	64
Muu	10	Hiili	64
MUUT OSUUDET	1 578	Konventionaalinen lauhdevoima ²⁾	37
Vesivoima	575	Muut	37
Ydinvoima ³⁾	486	Muu	6
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ja konventionaalinen lauhdevoima ²⁾	410		
Maakaasu	355		
Turve	55		
Muu	107		

Fortumin sähköntuotantokapasiteetti pohjoismaissa oli yhteensä 8 303 MW.

Lämmöntuotantokapasiteetti pohjoismaissa 31.12.1999

	Kaukolämpö MW ¹⁾	Prosessihöyry MW ¹⁾
Suomi	2 099	1 288
OMAT VOIMA- JA LÄMPÖLAITOKSET	2 099	1 288
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ²⁾	1 288	729
Hiili	365	185
Maakaasu	242	-
Turve	287	166
Muut	394	378
Muu	811	559
Ruotsi ⁴⁾	2 350	-
OMAT VOIMA- JA LÄMPÖLAITOKSET	2 223	-
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto ²⁾	133	-
Hiili	115	-
Turve	18	-
Muu	2 090	-
MUUT OSUUDET	127	-

Fortumin lämmöntuotantokapasiteetti pohjoismaissa oli yhteensä 5 737 MW.

Sähkön- ja lämmöntuotantokapasiteetti pohjoismaiden ulkopuolella 31.12.1999

	Sähkö MW ⁶⁾	Kaukolämpö MW ⁶⁾	Prosessihöyry MW ⁶⁾
Voima- ja lämpölaitokset	5 382/827	1 573/697	1 221/413
Iso-Britannia	1 500/524	-/-	-/-
Unkari	262/116	1 572/696	530/235
Venäjä	3 242/162	-/-	-/-
Thaimaa	370/19	-/-	455/13
Viro	8/6	1/1	236/165
Rakenteilla olevat hankkeet	758/285	115/51	450/198
Iso-Britannia	130/98	-/-	250/188
Irlanti	118/118	-/-	-/-
Thaimaa	400/20	-/-	200/10
Unkari	110/49	115/51	-/-
Suunnitteilla olevat hankkeet	220/220	-/-	333/333
Saksa	120/120	-/-	300/300
Thaimaa	100/100	-/-	33/33

¹⁾ Fortumin hallitsema kapasiteetti.

²⁾ Kapasiteetti luokiteltu tuotannossa käytetyn pääpolttoaineen mukaan.

³⁾ Fortumin omistusosuus Teollisuuden Voima Oy:stä oikeuttaa 26,6 prosentin osuuteen Olkiluodon ydinvoimalaitoksen kapasiteetista.

⁴⁾ Sisältää 50 prosenttia Birka Energin kapasiteetista.

⁵⁾ Sisältää Fortumin osuudet Forsmarkin ydinvoimalaitoksen osittain omistavasta Mellansvensk Kraftgruppista (MKG) ja Oskarshamnin ydinvoimalaitoksen omistavasta OKG:stä.

⁶⁾ Voima- ja lämpölaitosten kokonaiskapasiteetti/Fortumin omistuksen mukainen osuus kapasiteetista.

Sähkönjakelu

Fortumin paikalliset tytär- ja osakkuusyhtiöt siirtävät jakeluverkoissaan sähköä yhteensä 900 000 pienasiakkaalle Ruotsissa, Suomessa, Saksassa ja Virossa.

Sähkönjakelu

Fortumin paikalliset tytäryhtiöt siirtävät sähköä pienasiakkaille jakeluverkoissaan Pohjois-Euroopassa. Suomessa Fortumin alue- ja jakeluverkkoja omistavat pääasiassa Länsivoima-konserni, Koillis-Pohjan Sähkö Oy ja Tuusulanjärven Energia Oy, Virossa Fortum Läänemaa AS ja Viimsi Elekter AS sekä Saksassa Elektrizitätswerk Wesertal GmbH. Ruotsissa jakeluverkkoa omistaa Fortumin puoliksi omistama Birka Energi -konserni.

Jakeluverkoissaan Fortumin tytäryhtiöt siirsivät sähköä suomalaisille asiakkailleen 4,0 terawattituntia (3,5 terawattituntia). Ruotsissa vastaava sähkönsiirto oli 8,6 terawattituntia (6,9 terawattituntia) eli puolet Birka Energin jakeluverkkosiirrosta ja Virossa 0,1 terawattituntia. Sähkönjakelun liikevaihto oli Suomessa yhteensä 129 miljoonaa euroa, Ruotsissa 216 miljoonaa euroa ja Virossa 2 miljoonaa euroa.

Sähkönjakelu
Länsivoiman sähkönjakelu

Sähkönjakeluasiakkaita Fortumin tytäryhtiöillä ja Birka Energillä (50 prosenttia asiakkaista) oli vuodenvaihteessa runsaat 743 000, joista runsaat 278 000 on Suomessa, lähes 444 000 Ruotsissa ja 21 000 Virossa. Katsauskauden jälkeen tammikuussa 2000 Fortumin asiakkaiksi tuli Wesertalin 163 000 sähkönjakeluasiakasta Saksassa.

Sähkönjakelua valvoo Suomessa Sähkömarkkinakeskus ja Ruotsissa Energimyndigheten. Suurin sallittu markkinaosuus yhdelle toimijalle on Suomessa 25 prosenttia 0,4 kilovoltin jännitteellä siirretystä sähköenergian määrästä. Fortumin sähkönjakelun markkinaosuus Suomessa oli viime vuonna noin 15 prosenttia (lukuun sisältyvät Fortumin tytäryhtiöt).

Helmikuussa Sähkömarkkinakeskus antoi päätöksen sähkön siirtohinnoista, jotka koskivat Länsivoima Oyj:n tytäryhtiötä Megavoima Oy:tä. Sähkömarkkinakeskus totesi, että Megavoima Oy:n verkkopalveluiden hinnoittelu oli ylittänyt kohtuullisena pidetyn sijoitetun pääoman tuoton yhteensä vajaalla miljoonalla eurolla vuosina 1996 ja 1997. Sähkömarkkinakeskus velvoitti Megavoimaa korjaamaan sähkönsiirron hinnoitteluaan. Megavoima valitti päätöksestä korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Sähkömarkkinakeskus aloitti viime vuonna selvitykset vaihtoehtoista, joilla jakeluyhtiöiden tehokkuuserot voitaisiin

ottaa huomioon kohtuullisen tuoton tarkastelussa.

Toukokuussa Uudenmaan läänin-oikeus teki tehtyjen valitusten johdosta päätöksen, jolla se kumosi Tuusulan kunnanhallituksen maaliskuussa 1998 tekemän päätöksen myydä Fortumille 35 prosenttia omistamansa Tuusulanjärven Energia Oy:n osakkeista. Syyskuussa Tuusulan kunnanvaltuusto hyväksyi osakekaupan. Fortum omistaa Tuusulanjärven Energian nyt kokonaan.

Tammikuussa tehtyjen osakekauppojen jälkeen Fortumin omistusosuus Koillis-Pohjan Sähköstä nousi 98,6 prosenttiin. Helmikuussa Länsivoima hankki lähes 27,6 prosenttia Espoon Sähkö Oyj:n osakekannasta. Elokuussa Fortum hankki 10 prosentin lisäosuuden Länsivoima Oyj:n osakekannasta, jolloin kahden kolmasosan lunastusraja ylitettiin. Lunastustarjouksen jälkeen Fortumin omistus Länsivoimasta nousi 78,1 prosenttiin. Joulukuussa Fortum osti Virosta Viimsi Elekter AS:n osakkeista 72,3 prosenttia.

Katsauskauden ulkopuolella tammikuussa 2000 Fortum teki esisopimuksen Stora Enso Oyj:n voimaomaisuuden ostamisesta. Kauppaan kuuluu myös jakelu- ja alueverkkotoimintaa Keski-Ruotsissa. Jakelu- ja alueverkot liittyvät saumatomasti Birka Energian vastaaviin verkkoihin.

Sähkönjakelu

	1999	1998
Liikevaihto, Me	347	340
Liikevoitto, Me	122	123
Sidottu pääoma, Me	1 419	1 023
Investoinnit, Me	226	147
Henkilöstö keskimäärin	697	669

Fortumin omistukset verkkoyhtiöissä 31.12.1999

	<i>omistusosuus, %</i>	<i>maa</i>		<i>omistusosuus, %</i>	<i>maa</i>
Jakeluyhtiöt:					
Koillis-Pohjan Sähkö Oy	98,6	Suomi	Birka Energi -konsernin verkkoliiketoiminta	50,0	Ruotsi
Länsivoima Oyj	78,1	Suomi	Karlskoga Energi & Miljö AB	49,0	Ruotsi
Tuusulanjärven Energia Oy	100,0	Suomi	Fortum Läänemaa AS	95,1	Viro
Espoon Sähkö Oyj	21,6	Suomi	Viimsi Elekter AS	72,3	Viro
Keuruun Sähkö Oy	35,1	Suomi	AS Viru Energia	70,0	Viro
Uudenmaan Sähköverkko Oy	50,0	Suomi	<u>Kantaverkkoyhtiöt:</u>		
Imatran Seudun Sähkö Oy	14,6	Suomi	Fingrid Oyj	25,1	Suomi

Lisäksi kartassa on Elektrizitätswerk Wesertal GmbH Saksassa. Yhtiö siirtyi Fortumin omistukseen tammikuussa 2000.

Service

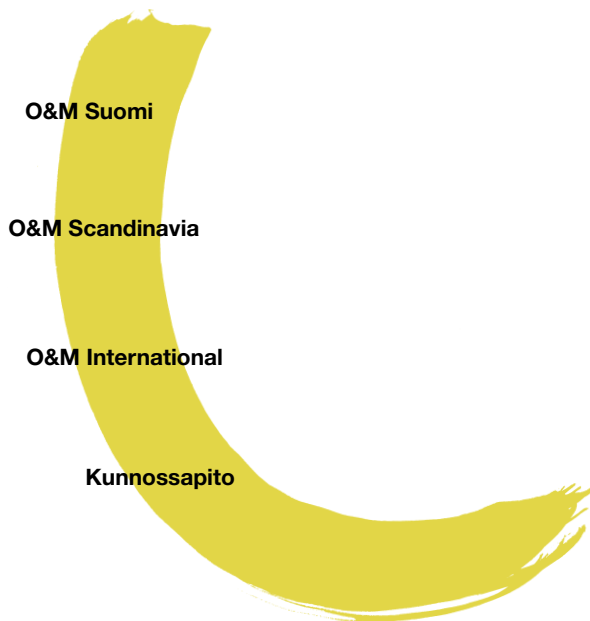
Fortum Service tarjoaa kokonaisvastuullisia käyttö- ja kunnossapitopalveluja voimalaitosten omistajille sekä kunnossapitopalveluja prosessiteollisuudelle. Kunnossapitopalvelut voivat ulottua kokonaisen voimalaitoksen tai tehtaan kunnossapidosta yksittäiseen huoltotoimenpiteeseen. Erikoispalveluja ovat kaasuturbiini-, höyryturbiini-, kattila-, automaatio-, prosessilaitte- ja muuntajahuollot sekä voitelupalvelut.

Käyttö ja kunnossapito (O&M)

Fortum Servicen asiakkaita ovat voimalaitosten ja sähköasemien omistajat ja käyttäjät sekä teollisuus. Toimintaa on Suomen lisäksi Ruotsissa, Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Saksassa, Unkarissa, Malesiassa, Thaimaassa ja Kiinassa. Yhteensä Servicellä on käyttövastuullaan voimalaitosten sähkötehoa yli 11 000 megawattia ja lämpötehoa 6 400 megawattia.

Suomessa Servicellä on sopimukset 56 eri puolilla maata sijaitsevan voima- ja lämpölaitoksen kanssa. Kunnossapitosopimuksia teollisuuden kanssa on yhteensä yli 80.

Vuonna 1999 voimalaitosten käyttö toteutettiin ennakoidusti ja käytettyvät pysyivät laitoksilla erittäin hyvällä tasolla. Voimalaitosten tuotanto-

määrät toteutuivat ennakkoidusti. Sähkön markkinatilanteen vuoksi lauhdevoimalaitosten tuotanto väheni huomattavasti Suomessa alkuvuonna.

Ruotsissa käyttö- ja kunnossapitotoiminnasta vastaa Birka Service AB. Yhtiö vastaa Birka Energin voimalaitosten sekä sähköjakelu- ja kaukolämpöverkkojen käytöstä ja kunnossapidosta. Se tarjoaa käyttö- ja kunnossapitopalveluja myös teollisuusasiakkaille. Birka Servicen sopimukset kattavat 200 voima- ja lämpö-laitosta. Niiden yhteenlaskettu sähköntuotantokapasiteetti Ruotsissa on 3 475 megawattia ja lämmöntuotantokapasiteetti 3 400 megawattia.

Pohjoismaiden lisäksi Service myy voimalaitosten käyttö- ja kunnossapitopalveluita Isossa-Britanniassa, Irlannissa, Manner-Euroopassa ja Kaakkois-Aasiassa. Vuoden 1999 lopussa näiden sopimusten piiriin kuuluvien laitosten yhteenlaskettu sähköteho on noin 4 200 megawattia.

Isossa-Britanniassa myytiin sopimuskauden lopulla Peterborough'n voimalaitoksen käyttö- ja kunnossapitosopimus (O&M) asiakkaalle ja toimintaa jatketaan tukisopimuksella.

Budapestin energiayhtiön Budapesti Erömü Rt.:n kanssa allekirjoitettiin sopimus Unkariin rakennettavan Újpestin voimalaitoksen käyttö- ja kunnossapitotoiminnan tukipalveluista.

Vuoden loppupuolella allekirjoitettiin käyttö- ja kunnossapitosopimus Thaimaan Laem Chabangiin rakennettavalle kaasukombilaitokselle.

Kunnossapito

Kunnossapidon markkinat kehittivät myönteisesti. Bofors AB ja Fortum Service Oy sopivat yhteisen kunnossapito-yhtiön, Fortum Service Industripartner AB:n, perustamisesta Ruotsiin. Yhtiö aloitti toimintansa vuoden 2000 alusta ja se tarjoaa teknisiä palveluja Karlskogan teollisuuspuiston ja sen ympäristön yrityksille.

Kesän aikana tehdyt revisiotyöt sujivat suunnitellusti. Teollisuuskunnossapidossa tehtiin sopimukset CAE Screenplates Oy:n huolto- ja kunnossapitotoiminnan sekä Lindström Oy:n Hämeenlinnan palvelukeskuksen kunnossapitolii-ketoiminnan siirtymisestä Fortum Serviceelle.

Merkittäviä turbiinien revisio- ja kunnostustöitä tehtiin Suomen lisäksi Ruotsissa, Isossa-Britanniassa ja Saksassa. Endoskooppitarkastuksia suoritettiin eri kohteissa Suomessa sekä Isossa-Britanniassa Briggin ja Malesiassa Teluk Gongin voimalaitoksilla. Fingrid Verkko Oy ja Fortum Service Oy tekivät kuutta Fingridin kunnossapitovastuulla olevaa asemaryhmää koskevan kunnossapitosopimuksen. Oy VR-Rata Ab tilasi kytkinlaitteiden ja muuntajien ennakoivia tarkastuksia ja huoltoja sekä perushuoltoja kunnossapitovastuullaan oleville sähköradan syöttö- ja välilytkinasemille.

Sähköasemien ja muuntajien huolto-, asennus- ja kunnossapitotöitä toteutettiin kauden aikana runsaasti. Svenska Kraftnät AB:n kanssa sovittiin Alvestan ja Hemsjön 400 kilovoltin sähköasemien laajennusurakasta sekä 220 kilovoltin Hällsjön

sähköaseman suurjännitejärjestelmän uusimiseen liittyvästä kokonaisurakasta. Lisäksi Birka Service teki useita kunnossapitosopimuksia Ruotsissa.

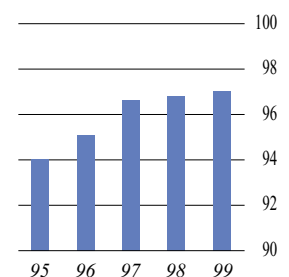
Ison-Britannian voimalaitokset saivat toistamiseen arvostetut ROSPA (Royal Society for Prevention of Accidents) -palkinnot erinomaisesta työturvallisuudesta.

Tuotekehitys

Voima- ja teollisuuslaitosten tuottavuuden parantamiseksi kehitettiin optimointimenetelmiä laitosten käyttö- ja kunnossapitotoiminnan tueksi. Yhdessä metsäteollisuuden asiakkaiden kanssa kehitettiin sähkökoneille uusi kunnonhallinnan konsepti. Organisaation osaamisen kehittämisessä ja hyödyntämisessä otettiin käyttöön uusia toimintamalleja ja näitä tukevia informaatioteknologian sovelluksia.

Merkittävien suomalaisten ja kansainvälisten teknologiatoimittajien kanssa käynnistettiin uusia yhteistyöprojekteja. Yhdysvaltalaisen energia-alan tutkimuslaitoksen EPRIn kanssa jatkettiin aktiivista tuotekehitysyhteistyötä.

*Voimalaitosten käytönaikainen energiakäytettävyys
5 vuoden liukuva keskiarvo vuosittain, %*

Service

	1999	1998
Liikevaihto, Me	290	250
Liikevoitto, Me	12	8
Sidottu pääoma, Me	42	20
Investoinnit, Me	9	6
Henkilöstö keskimäärin	3 387	3 191

Engineering

Engineering on erikoistunut energian tuotanto- ja siirtojärjestelmien kokonais- ja osatoimituksiin, öljynjalostus- ja kemianteollisuuden laitos-toimituksiin, rautateiden sähköistykseen ja energihuollon tietoliikennesovellusten suunnitteluun ja toimituksiin. Voimansiirto-yksikkö tuottaa myös rakennus- ja kunnossapitopalveluja. Tärkeimpiä asiakkaita ovat energiayhtiöt, öljy- ja kemianteollisuus, rautatiet ja teleoperaattorit. Engineeringillä on asiakkaita yli 50 maassa.

Voimalaitos-engineering

Öljyn, kaasun ja kemian engineering

Voimansiirto-engineering

Markkinat

Voimalaitosalan kansainväliset markkinat ovat kehittymässä positiiviseen suuntaan. Yritysjärjestelyt ovat muuttaneet kilpailutilannetta, millä on alaa tervehdyttävä vaikutus. Pohjoismaissa markkinat ovat olleet suhteellisen hiljaiset ja suurta aktiviteetin lisäystä ei ole odotettavissa. Pienten biopolttoainetta käyttävien laitosten kysynnän oletetaan nousevan. Itäisessä Keski-Euroopassa voimalaitosten modernisointien kysyntä säilyi ennallaan ja uusien voimalaitosten myynti on kasvamassa erityisesti Puolassa. Voimalaitos-engineeringin kohdemaista Puolassa, Tšekin tasavallassa, Unkarissa ja Romaniassa markkinatilanteen odotetaan säilyvän ennallaan. Saksan ja Ison-Britannian markkinat ovat kasvamassa. Aasiassa taloustaantumien vaikutukset

alkavat hälventyä. Kiinassa ja Thaimaassa voimalaitosalan kysyntä on elpymässä.

Voimansiirtomarkkinat pohjoismaissa ovat edelleen varsin maltilliset. Pohjoismaissa sähköistettiin useita rautateitä. Matkapuhelinverkkojen rakentamismarkkinat ovat edelleen kasvussa.

Öljyyn, kaasuun ja kemiaan liittyvän engineeringin markkinat säilyivät ennallaan. Borealis Polymers Oy:n kehityshankkeet ja investointiprojektit työllistivät vuonna 1999 Öljyn, kaasun ja kemian engineeringiä eniten. Vuoden 2000 aikana vahvistettavien EU:n vuoden 2005 moottoripolttoainespesifikaatioiden ennustetaan lisäävän NEX-TAME-eetteriteknologian kysyntää.

Voimalaitokset

Voimalaitos-engineeringin liiketoiminta jakautuu lämpövoimalaitoksiin, ympäristö- ja perusparannuksiin, automaatioon, vesi-voimakonsultointiin sekä ydinvoimaan. Toiminta laajeni myös vuonna 1999 voimakkaasti. Merkittävimpiä projekteja olivat Újpestin CHP-voimalaitos Unkarissa, Wacker-Chemien CHP-voimalaitos Saksassa ja CHP-voimalaitos Thaimaassa. Uusia Maailmanpankin ja Euroopan jälleerakennuspankin rahoittamia perusparannushankkeita saatiin Romaniasta ja Puolasta. Irlannissa jatkui Edenderryn ja Isossa-Britanniassa Grangemouthin voimalaitosprojektit ja Puolassa Tychyn CHP-hankkeiden sekä Koziencin rikinpoistolaitoksen rakentaminen. Tšekin tasavallassa luovutettiin Olomoucin voimalaitos ja Kiinassa Nanjingin rikinpoistolaitokset.

Ydinvoimaa konsultointiin Venäjälle, Kiinaan ja Unkariin. Vesivoimaa konsultointiin Baltiassa ja perusparannusprojekteja toimitettiin Suomeen ja Ruotsiin. Auto-

maatiahankkeista merkittävin oli Narvan voimalaitoksen automaation perusparannus Virossa.

Voimansiirto

Sekä Ruotsissa että Suomessa käynnistyi 400 kilovoltin voimajohto- ja sähköasemahankkeita. Sähkö- ja televerkkojen kunnossapito- ja perusparannushankkeet lisääntyivät Suomessa ja lähimarkkinoilla. Suomen pohjoisten rataosuuksien sähköistämässä voitti kansainvälisesti merkittävä urakkakilpailu.

Matkapuhelinverkkojen nopea laajeneminen vahvisti yksikön asemaa kansainvälisten laitevalmistajien antennimasto- ja tukiasematoimittajana. Markkina-asema Ruotsissa ja Norjassa säilyi vahvana voimajohtojen rakentamisessa ja kunnossapidossa alhaisesta investointitasosta huolimatta.

Indian Power Grid Ltd:lle aloitettiin tietoliikenne- ja käytönvalvontahankkeen toimitus. Lisäksi voimansiirtohankeita oli sekä Ghanassa että Nepalissa. Konsultointihankkeita toteutettiin Ugandassa ja Intiassa.

Noin 82 prosenttia yksikön liikevaihdosta tulee konsernin ulkopuolelta.

Öljyn, kaasun ja kemian engineering

Öljyn, kaasun ja kemian engineeringistä vastaavalle Neste Engineeringille vuosi oli toiminnallisesti hyvä. Tilauskanta oli korkea koko vuoden.

Fortumin tilausten osuus oli noin 70 prosenttia. Kokonaistoimitukset mukaan luetuna noin puolet yksikön liikevaihdosta vuonna 1999 tuli konsernin ulkopuolelta.

Fortumin omista hankkeista tärkeimmät olivat Pietarin ja Riian öljyterminaalien, Porvoon jalostamon Citydiesel-hank-

keen ja voimalaitoksen perusparannushankkeen valmistuminen sekä tuotantolinjojen automaation uudistamishankkeen käynnistyminen.

Muita konsernin omia hankkeita olivat Naantalin jalostamon jäähdytysvesijärjestelmän muutostyöt. Öljyn ja kaasun engineering on myös osallistunut Fortumin öljy- ja kaasuprosessien kehityshankkeisiin. Merkittävimmät ulkopuoliset laitoshankkeet vuonna 1999 olivat Borealiksen Itävaltaan rakennettava polypropeenilaitos, TAME-yksikön rakentaminen Saras S.p.A.:n jalostamolle Sardiniaan sekä Gasum Oy:n maakaasuputkiston laajennukset Suomessa.

Näiden lisäksi yksikkö panosti teknologialisenssien myyntiin. Vuoden 1999 aikana kaupallistettiin Fortumin kehittämä NEXOCTANE-teknologia, joka on ensisijaisesti suunnattu Yhdysvaltain markkinoille korvaamaan MTBE-tuotantoa. Yksikkö on myös tehnyt lisenssisopimuksen ja yhteistyösopimuksen Borealiksen kanssa automaatioteknologian soveltamisesta ja kehittämisestä.

Tutkimus ja kehitys

Engineering käytti 8 miljoonaa euroa tutkimus- ja kehitystoimintaan.

Biopolttoaineisiin liittyvää tutkimusta jatkettiin. Oman kattilateknologian kehittämisessä saavutettiin ensimmäiset referenssikaupat. CHP-kehitysohjelma saatiin päätökseen.

Voimansiirto-engineeringissä keskityttiin tievalaistukseen ja siihen liittyvään informaatiojärjestelmään sekä päällystetyn voimajohdon kehittämiseen. Teleliiketoiminta panosti käytönvalvontajärjestelmien tuotteistamiseen.

Engineering

	1999	1998
Liikevaihto, Me	479	411
Liikevoitto, Me	12	16
Sidottu pääoma, Me	43	68
Investoinnit, Me	12	11
Henkilöstö keskimäärin	3 254	3 138

Muu toiminta

Muu toiminta

Muuhun toimintaan sisältyy liiketoimintoihin kuulumattomat Fortumin esikuntatoiminnot, konsernin palveluyksiköt sekä kiinteistö- ja muut omistukset. Suurimmat palveluyksiköt ovat Fortum Support Oy, Fortum Data ja taloushallinnon palvelukeskus FACE (Financial Shared Service Center). Fortum Support tuottaa liiketoiminnan tukipalveluja, henkilöstö- ja toimistopalveluja sekä kiinteistöpalveluja. Fortum Data kehittää ja tukee konsernin tietoteknistä infrastruktuuria, operatiivisia sovelluksia ja järjestelmiä. Vuoden lopussa näissä toiminnoissa oli yhteensä 1 000 henkeä.

Poistuneet liiketoiminnot

GASUM

Fortum omisti maakaasuyhtiö Gasum Oy:stä 75 prosenttia kesäkuun 1999 alkuun saakka. Fortumin perustamisen yhteydessä vuoden 1998 keväällä EU:n komissio edellytti, että Fortum luopuu määräysvallastaan Gasumissa 3.6.1999 mennessä. Näin ollen Fortum myi 50 prosenttia omistamistaan Gasumin osakkeista toukokuussa 1999 siten, että Suomen valtio tuli Gasumin osakkaaksi 24 prosentin osuudella, saksalainen Ruhrgas Energie Beteiligungs-AG 20 prosentin osuudella ja metsäteollisuusyhtiöt Metsä-Serla, Stora Enso ja UPM-Kymmene kukin 2 prosentin osuudella. Venäläinen kaasuyhtiö OAO Gazprom omistaa 25 prosenttia Gasumin osakkeista.

Kevään aikana neuvotellun osakaupan kokonaisarvo oli 290 miljoonaa euroa. Kaupasta syntyi myyntivoittoa 324 miljoonaa euroa.

Gasum tuo maakaasua Venäjältä Suomeen, huolehtii maakaasuverkoston rakentamisesta, ylläpidosta ja operoinnista sekä markkinoi maakaasua suurasiakkaille. Korkeapaineisen maakaasuverkoston pituus vuonna 1999 oli 919 kilometriä. Gasum-konserniin kuuluvat paikallisjakeluyhtiöt Helsingin Kaasut Oy ja Kotkan Kaasuenergia Oy.

Vuonna 1999 Gasumin maakaasun myynti pysyi edellisen vuoden tasolla ja oli 39 terawattituntia (3,9 Mrd m³).

NESTE CHEMICALS

Fortum myi Neste Chemicalsin liiketoiminnan Industri Kapital 1997 -pääomarahastolle 30.11.1999. Kauppahinta oli 505 miljoonaa euroa ja myyntivoittoa kertyi 99 miljoonaa euroa.

Neste Chemicals -konserni valmistaa liimahartseja, tyydyttymättömiä polyes-

terihartseja ja gelcoat-pinnoitteita, oksovälituotteita ja paperikemikaaleja. Konserni myy tuotteita maailmanlaajuisesti. Neste Chemicals -konsernilla on 40 tuotantolaitosta 17 maassa Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa.

ENERMET

Fortum myi Enermet Oy:n liiketoiminnan Industri Kapital 1994 -pääomarahastolle 27.8.1999. Kaupan kokonaishinta oli 98 miljoonaa euroa. Osana omistusjärjestelyjä Industri Kapital perusti holding-yhtiön, Enermet Group Oy:n, josta tuli uuden Enermet Oy:n omistaja. Fortum sijoitti Enermet Group Oy:hyn 13 miljoonaa euroa, mikä on 30 prosenttia holding-yhtiön omasta pääomasta.

Enermet-konserni on erikoistunut energian mittaukseen. Liiketoimintaan kuuluvat sähkö- ja lämpöenergianmittareiden sekä energian mittaus- ja ohjausjärjestelmien suunnittelu. Enermet-konsernin kilpailukyky perustuu tiedonsiirtokanavien hyödyntämiseen energiamittaustietojen keruussa ja käsittelyssä. Lisäksi konserni kehittää ja valmistaa toiminnoissaan tarvittavia laitteita. Konsernin tuotteita ja palveluja myydään ympäri maailmaa yli 30 maassa.

Henkilöstö

Fortumin vakinainen henkilöstö maittain 31.12.1999*

Suomi	9 556
Ruotsi	1 809
Unkari	450
Viro	449
Venäjä	378
Norja	323
Puola	280
USA	283
Iso-Britannia	235
Muut Euroopan maat	258
Muut Euroopan ulkopuoliset maat	104
Kaikki yhteensä	14 125

*Ei verrannollinen 1998 maajakoon divestointien takia.

Yhteinen toimintatapa

Henkilöstöasioiden kehittämisen pääalueet olivat vuonna 1998 määritellyn henkilöstöstrategian mukaisesti yhteisen toimintatavan luominen, henkilöstön osaaminen, henkilöstöasioiden integroiminen osaksi johtamisjärjestelmää, tehtäväkierron edistäminen sekä henkilöstön fyysisen ja henkisen hyvinvoinnin parantaminen. Päällekkäisiä toimintatapoja karsittiin ja uutta johtamis- ja hallintomallia suunniteltiin.

Alkuvuoden aikana yhtenäistettiin Fortum-konsernin keskeisimmät käytännöt ja toimintaohjeet. Henkilöstöpolitiikka laadittiin yhdessä henkilöstön edustajien kanssa.

Fortumin henkilöstöpoliittiset periaatteet ovat tavoitteellinen ja osallistava johtaminen, kannustava ja aktiivinen palkitseminen, suunnitelmallinen henkilöstön kehittäminen, avoin sisäinen viestintä, terveys ja turvallisuus sekä tasa-arvo.

Rakenteellisia muutoksia

Fortumin palveluksessa oli vuoden 1999 aikana keskimäärin 17 461 henkilöä. Vuoden lopussa vakinaisia henkilöitä oli 14 125 ja määräaikaisia 923. Henkilöstön keski-ikä oli 42,2 vuotta. Konsernin henkilömäärään vaikuttivat eniten Gasumin, Enermetin ja Neste Chemicalsin järjestelyt, joiden yhteydessä uusien omistajien palvelukseen siirtyi noin 3 500 henkilöä. Yritysostojen myötä uusia henkilöitä konsernin palvelukseen tuli noin 400.

Konsernin sisäiset palvelut yhdistettiin toukokuun alussa perustettuun Fortum Support Oy:hyn, jonka kehittäminen konsernin liiketoimintaa tehokkaasti tukevaksi yksiköksi alkoi.

Liiketoimintojen yhdistämistoimenpiteet uuden 1.1.2000 aloittaneen organisaatiomallin mukaiseksi käynnistettiin loppukesästä. Tähän liittyen Fortum Oil and Gas Oy:n ja Fortum Power and Heat Oy:n esikunta- ja hallintotoiminnot lopetettiin ja ne yhdistettiin Fortumin esikuntaan. Samassa yhteydessä näiden toimintojen työpaikkoja vähennettiin noin neljänneksellä.

Osaava henkilöstö

Fortumin henkilöstön kehittäminen ja koulutus toteutetaan pääosin yksiköissä niiden tarpeiden mukaan. Kokonaisuutena vuonna 1999 henkilöstön osaamisen kehittämiseen investoitiin 12,5 miljoonaa euroa (koulutusajan palkka ei sisälly lukuun). Vuotuinen keskimääräinen koulutuksessaoloaika oli kolme päivää henkilöä kohden.

Ammatilliseen koulutukseen investoitiin muun muassa Servicen ja opetushallituksen kehittämän Osaaja 2000 -ammattitutkinnon avulla, johon osallistui 300 henkilöä. Ohjelma on Suomessa laatuaan ensimmäinen.

Työkierto ja ulkomaankomennukset ovat tärkeä osa henkilöstön kehittämistä. Vuoden 1999 aikana perustettiin koko konsernin sisäistä työkiertoa edistävä toiminto, jonka avustamana vuoden 1999 aikana 80 henkilöä vaihtoi konsernin sisällä tehtävää. Siirtyminen oli vilkasta, koska päällekkäisiä toimintoja yhdistettiin vuoden aikana ja henkilöitä sijoitettiin uusiin tehtäviin.

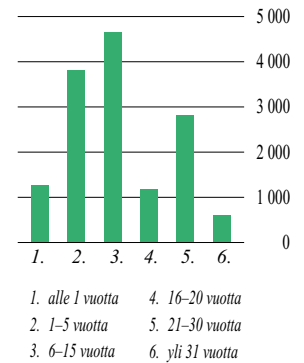
Henkilöstön työkyky

Terveiden ja työkyvyn ylläpitäminen ja edistäminen on yksi keskeisistä painopisteistä. Kertomusvuoden aikana jatkettiin jo aiemmin aloitettuja työkykyohjelmia. Ohjelmat sisältävät muun muassa henkilöstön terveystarkoituksia, terveysneuvontaa, työyhteisön kehittämiskatselmuksia, liikuntatapahtumia, kursseja ja terveystilaisuuksia. Ohjelmiin osallistui vuoden 1999 aikana lähes 7 000 henkilöä.

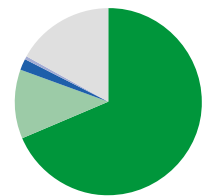
Uudet yhteistyöneuvostot

Kertomusvuonna muodostettiin Fortum-konserniin sekä suomalainen että Euroopan laajuinen Fortum European Council -yhteistyöneuvosto. Niissä käsitellään Fortumin ajankohtaisia asioita ja henkilöstöasioita. Nämä kokoontuivat vuoden aikana yhteensä viisi kertaa.

Palvelusvuodet
Fortum-konsernissa
henkilömäärä palvelusvuosittain

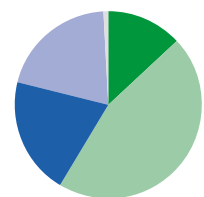

Koulutusalat

- Tekninen ja luonnontiede
- Kaupallinen ja laki
- Yhteiskuntatieteet ja humanistinen
- Logistiikka ja liikenne
- Muu

Koulutustasot

- Perusaste
- Keskiaste
- Opistotasot
- Korkeakoulu
- Tohtorinarvo

Ympäristö, terveys ja turvallisuus (EHS)

EHS-katsauksen laajuus ja rajaukset

Tässä osuudessa on esitetty olennaiset tiedot Fortumin toiminnan ympäristövaikutuksista ja turvallisuudesta. Tiedot kattavat konsernin tuotannolliseen toimintaan, logistiikkaan sekä engineering- ja kunnossapitotoimintaan liittyvät yksiköt. Yksityiskohtaisempaa tietoa ympäristösuorituskyvyn kehityksestä on annettu erillisessä Fortum ja yhteiskunta -raportissa ja Fortumin internet-sivuilla. Tässä osuudessa ei ole käsitelty osakkuusyhtiöiden eikä vuoden 1999 aikana hankittujen tai myytyjen yksiköiden tietoja. Merkittävin osakkuusyhtiö Birka Energi julkaisee oman ympäristöraportin.

Fossiilisten polttoaineiden käytöstä aiheutuva ilmastonmuutoksen uhka on tämän päivän suurin ympäristöhaaste energia-alalla. Yhtiön strategia hiilidioksidipäästöjen vähentämisessä ja luonnonvarojen vastuullisessa käytössä perustuu uusiutuvien ja vähähiilisten luonnonvarojen ja raaka-ainesten käytön lisäämiseen ja energian käytön tehostamiseen.

Myös tuotantolaitosten prosessiturvallisuuteen ja työturvallisuuteen on kiinnitetty erityishuomiota, mikä näkyy työtaturmien ja turvallisuuspoikkeamien määrän laskuna. Lisäpanostusta kuitenkin tarvitaan alan johtavien yritysten tason saavuttamiseksi.

Fortumin johto hyväksyi vuoden 2000 alkupuolella ympäristö-, terveys- ja turvallisuusohjelman, joka määrittelee konkreettisia kehittämistavoitteita lähivuosille ja strategisia suuntaviivoja kymmenen vuoden tähtäimellä. Ohjelman painopistealueet ovat ilmastokysymys ja turvallisuus sekä ympäristökilpailukyvyn kehittäminen.

Hiilidioksidipäästöt

Fortumin tavoitteena on ilmastomyötäinen kasvu. Se tarkoittaa, että liiketoiminnan laajentamisen yhteydessä selvitetään aina sekä hankkeen vaikutukset Fortumin hiilidioksidipäästöihin että mahdollisuudet päästöjen vähentämiseen.

Yhtiössä kartoitettiin hiilidioksidipäästöjen vähentämismahdollisuudet tuotantolaitoksilla kustannustehokkaiden vähennyshankkeiden löytämiseksi. Vuoden loppupuolella tehtiin päätös Joensuun voimalaitoksen kattilamuutoksesta, joka mahdollistaa biopolttoaineiden käytön huomattavan lisäämisen voimalaitoksella. Lähivuosien aikana toteutetaan myös muita biopolttoaineiden käyttöä lisääviä investointeja.

Fortumin tuotantolaitosten hiilidioksidipäästöt olivat yhteensä 10 miljoonaa tonnia, mikä on 14 prosenttia enemmän kuin vuonna 1998. Päästöjen kasvu johtuu pääasiassa energiantuotannon kasvusta ja edellistä vuotta niukemmasta vesivoiman tuotannosta.

Ilmastomyötäisten energialähteiden (vesivoima, ydinvoima, tuulivoima, biopolttoaineet, maakaasu) osuus sähköntuotannosta oli 80 prosenttia, mikä on samaa luokkaa kuin vuonna 1998. Yhteensä sähkön ja lämmön tuotannossa biopolttoaineiden käyttö kasvoi 7 prosenttia edellisestä vuodesta ja maakaasun käyttö 51 prosenttia. Maakaasun käytön kasvuun vaikutti ennen muuta enemmistöosuuden hankinta Briggin voimalaitoksesta. Yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon (CHP) osuus sähköntuotannosta oli 18 prosenttia. Tunturituuli Oy:n tuulivoiman tuotanto oli 5,4 gigawattituntia. Fortumin tavoitteena on kasvattaa ilmastomyötäisten energialähteiden osuutta energiantuotannossa.

Fortum päätti perustaa hiilidioksidirahaston, jonka avulla edistetään kustannustehokkaita yhteistoteutushankkeita päästöjen vähentämiseksi. Mahdollisia kohteita kartoitettiin Venäjällä, Virossa ja eräissä muissa maissa.

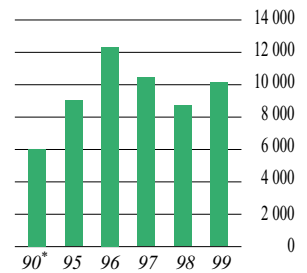
Fortum päätti perustaa hiilidioksidirahaston, jonka avulla edistetään kustannustehokkaita yhteistoteutushankkeita päästöjen vähentämiseksi. Mahdollisia kohteita kartoitettiin Venäjällä, Virossa ja eräissä muissa maissa.

Happamoittavat päästöt

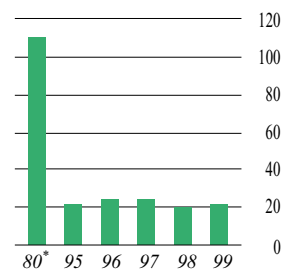
Fortumin tuotantolaitoksilla on panostettu runsaan kymmenen vuoden ajan happamoittavien päästöjen vähentämiseen. Sekä absoluuttiset päästöt että tuotantoa kohti lasketut ominaispäästöt ovat vähentyneet voimakkaasti. Rikki- ja typpipäästöjen vähentäminen Fortumin tuotantolaitoksilla vastaa parhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksia eikä merkittäviä investointitarpeita ole lähivuosina näköpiirissä.

Fortumin rikkidioksidipäästöt kertomusvuonna olivat yhteensä 21 000 tonnia

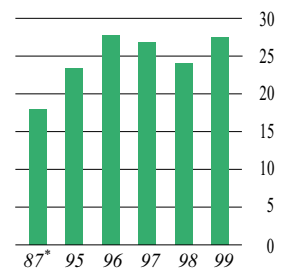
CO₂-päästöt ilmaan
kilotonna/vuosi

SO₂-päästöt ilmaan
kilotonna/vuosi

NO_x-päästöt ilmaan
kilotonna/vuosi

* Kansainvälisten sopimusten Suomea koskeva vertailuvuosi.

Fortumin ainetase 1999¹⁾

Raaka- ja polttoaineet

Maakaasu, milj. m ³	1 300
Raakaöljy, milj. t	11
Muut raaka-aineet, milj. t	2,2
Turve, milj. t	1,5
Kivihili, milj. t	0,9
Biopolttoaineet, milj. t	1,1
Polttoöljy, milj. t	0,15
Muut polttoaineet, milj. t	0,033
Uraani, milj. t	0,000027

Päästöt ilmaan

CO ₂ , t	10 000 000
SO ₂ , t	22 000
NO _x , t	27 000
VOC, t	5 400
Huukkaset, t	1 300

Tuotteet

Öljytuotteet, t	12 000 000
Muut tuotteet, t	440 000
Sähkö, TWh	31
Lämpö, TWh	11

Sivutuotteet

Tuhka, t	240 000
Kipsi, t	31 000
Rikki, t	41 000

Energia

Teollisuushöyry, TWh	3
Sähkö, TWh	12

Päästöt veteen

Lämpöpäästö, TWh	20
Jätevesi, m ³	22 000 000

Jätteet

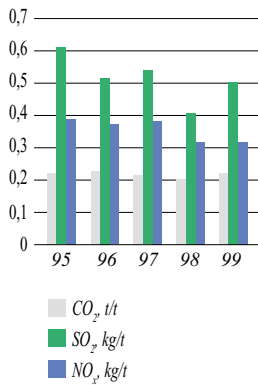
Tavanomainen jäte, t	20 000
Kierrätettävä jäte, t	36 000
Ongelmajäte, t	3 500
Vähä- ja keskiaktiiviset jätteet, m ³	156
Käytetty ydinpolttoaine, t	26

Ainetase kuvaa karkeasti Fortumin keskeisempiä materiaali- ja energiavirtoja sekä päästöjä. Sisäiset sähkö- ja polttoaine-erät on eliminoitu.

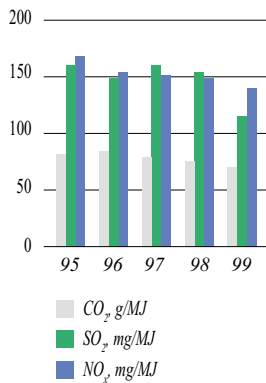
¹⁾ Ei sisällä Birka Energin eikä muiden osakkuusyhtiöiden osuutta.

Ympäristö

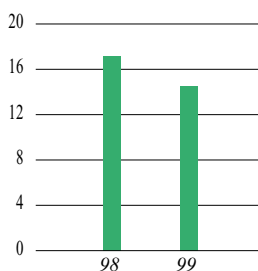
Öljynjalostuksen ominaispäästöt
Päästöt/tuotanto

Sähkön ja lämmön
tuotannon ominaispäästöt
päästöt/polttoaineiden käyttö

Työtapaturmat 1998 ja 1999
Työtapaturmat/milj. työtuntia

ja typenoksidien päästöt 27 000 tonnia. Päästöt kasvoivat edelliseen vuoteen verrattuna 6–10 prosenttia.

Energiantuotannossa polttoaineiden käyttöä kohti lasketut rikkidioksidin ja typenoksidien ominaispäästöt laskivat vuoteen 1998 verrattuna. Tämä johtui muun muassa maakaasun käytön kasvusta. Öljynjalostuksessa tuotantoa kohti lasketut ominaispäästöt olivat edellisten vuosien tasolla. Lähivuosien tavoitteena on pitää rikin ja typen ominaispäästöt saavutetulla alhaisella tasolla.

Ekotehokkuus

Ekotehokkuutta mitataan uusiutuvien luonnonvarojen käytöllä, tuotannon energiatehokkuudella sekä jätteiden ja sivutuotteiden hyötykäyttöasteella.

Fortumin käyttämiä uusiutuvia energialähteitä ovat sähköntuotannossa vesivoima, biopolttoaineet ja tuulivoima ja lämmöntuotannossa biopolttoaineet. Sähköntuotannossa uusiutuvien energialähteiden osuus väheni edelliseen vuoteen verrattuna, mikä johtui vähentyneestä vesivoiman tuotannosta. Lämmöntuotannossa biopolttoaineiden käyttö lisääntyi noin 7 prosenttia.

Sekä Fortumin jalostamot että voimalaitokset kuuluvat energiatehokkuudeltaan Euroopan parhaimmiston. Energiatehokkuuden kehittämistä jatketaan osana teollisuuden ja kauppa- ja teollisuusministeriön välistä energiansäästösojimmusta.

Sähkön ja lämmön tuotannossa sivutuotteena syntyvän tuhkan hyötykäyttöaste oli 71 prosenttia ja kipsin 100 prosenttia. Myös öljynjalostuksen sivutuotteena syntyvä rikki saatiin sataprosenttisesti hyötykäyttöön.

Turvallisuus

Fortum tarjoaa työntekijöilleen turvalliset työolosuhteet ja minimoi ympäristöön kohdistuvat turvallisuusriskit.

Työtapaturmataajuus kertomusvuonna oli 14 yli yhden päivän poissaoloon joh-

tanutta työtapaturmaa miljoonaa työtuntia kohti. Työtapaturmataajuus, joka oli 18 prosenttia, laski vuodesta 1998, jolloin Fortum muodostettiin. Sinänsä positiivista kehitystä synkisti neljä kuolemaan johtanutta työtapaturmaa. Näistä yksi sattui Fortumin henkilökuntaan kuuluvalla ja kolme yhtiön toimipaikoilla työskennelleille urakoitsijoille.

Tulipalojen osalta kehitys oli positiivinen, palokunnan sammutustoimia vaatineiden tulipalojen lukumäärä laski 13:sta 10:een.

Ympäristöön tapahtuneiden vuotojen määrä nousi 17:stä 23:een. Vuodoista ei aiheutunut merkittäviä ympäristövaikutuksia.

Loviisan voimalaitoksella sattui yksi kansainvälisen tapahtumaluokituksen alimman asteen turvallisuuspoikkeama. Tapah- tumalla ei ollut vaikutuksia ympäristöön.

Fortumin tavoitteena on vähentää työtapaturmataajuus sekä tulipalojen ja vuotojen lukumäärä puoleen nykytasosta vuoteen 2003 mennessä.

Ympäristö- ja turvallisuusjärjestelmät

Ympäristö- ja turvallisuusasioiden hallinnan tason varmistamiseksi ja jatkuvaksi parantamiseksi Fortumin yksiköt ovat kehittäneet ja sertifioineet ISO 14001 -standardin mukaisia ympäristöjärjestelmiä ja BS 8800 -standardin mukaisia turvallisuusjärjestelmiä. Kertomusvuoden aikana tehdyn työn perusteella ympäristösertifikaatin saivat Tideland Oil Production Company (USA), Innogas Oy sekä konsernin Lämpö- ja Voimantuotanto-yksiköt. BS 8800:n mukainen turvallisuussertifikaatti myönnettiin Öljynjalostus ja tukkumyynti -yksikön maalogiistiikka-toiminnoille.

Fortumin tavoitteena on ottaa käyttöön ja sertifioida vuoteen 2003 mennessä ympäristöjärjestelmät kaikissa niissä yksiköissä, joilla on vastuullaan tuotantoon, kuljetuksiin tai siirtoon liittyvää operatiivista toimintaa.

Määräystenmukaisuus

Fortum-konsernin yksiköiden toiminta oli kertomusvuonna muutamia vähäisiä poikkeuksia lukuunottamatta voimassa olevien lupaehtojen ja ympäristömääräysten mukaista. Poikkeamista ei aiheutunut todennettavia ympäristö- tai terveysvaikutuksia. Niistä ei myöskään aiheutunut sakkoja eikä muita taloudellisia seuraamuksia yhtiölle.

Ympäristölainsäädäntö kehittyi jatkuvasti Fortumin toimialueella. Saadut uudet toimiluvat ja tiedossa olevat uudet ympäristösäännökset eivät vaikuta olennaisesti laitosten toimintaedellytyksiin eivätkä määräystenmukaisuuden säilyttämisen kustannuksiin.

Kioton pöytäkirjan täytäntöönpanon säädännöllisestä kehiksestä ei ole vielä päätetty, eikä täytäntöönpanon vaikutuksia yritystasolla voida vielä arvioida. Fortum osallistuu aktiivisesti ilmastoprosessin etenemiseen ylläpitääkseen toimintavalmiutensa muuttuvissa tilanteissa.

Vastuut ja varaukset

Fortum toimii liiketoiminta-alueilla, joihin liittyy riski ympäristövahingoista ja vastuista. Yhtiö on arvioinut aiempaan toimintaan liittyvät ympäristövastuut ja kirjannut tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti tarvittavat varaukset todettujen ympäristövahinkojen vastaisiin kunnostuskustannuksiin. Johdon tiedossa ei ole tapauksia, joilla olisi merkittävää vaikutusta Fortumin talouteen.

Ydinenergialain mukaan Fortum varautuu ydinjätehuollon tuleviin kustannuksiin. Vuoden 1999 loppuun mennessä kertyneiden ydinjätteiden käsittelyn ja loppusijoituksen sekä Loviisan voimalaitoksen käytöstä poiston kustannuksiksi on arvioitu yhteensä 471 miljoonaa euroa. Tästä Fortum on maksanut valtion ydinjätehuoltorahastoon 385 miljoonaa euroa rahaston maksuohjelman mukaisesti. Puuttuva osuus on kirjattu velkana yhtiön taseeseen. Vastuu tulee täysimääräisesti katetuksi seuraavien 1–2 vuoden aikana.

Fortumin ydinvahinkoon liittyvä vastuu on määritelty lainsäädännössä ja se on noin 290 miljoonaa euroa. Fortum on kattanut vastuun lakisääteisellä vakuutuksella. Yhtiö on lisäksi tehnyt osuksiensa mukaisen 9 miljoonan euron varauksen öljy- ja kaasukenttiensä sulkemista varten.

Investoinnit ja käyttökustannukset

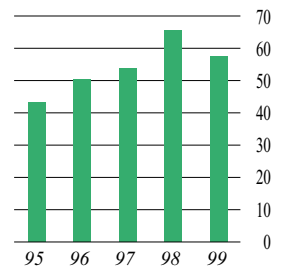
Vuonna 1999 Fortumin EHS-investoinnit olivat 28 miljoonaa euroa. EHS-käyttökustannukset olivat noin 57 miljoonaa euroa. Käyttökustannuksiin lasketaan mukaan ilman ja maaperän suojeleluun, jätevesikäsittelyyn ja jätehuoltoon, palontorjuntaan sekä työturvallisuuteen ja työterveyshuoltoon liittyvät kulut sekä mainittuihin aihealueisiin liittyvän T&K-toiminnan kulut.

Ympäristömyötäiset tuotteet ja palvelut

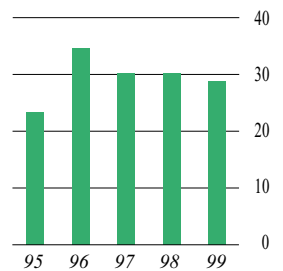
Ympäristömyötäiset tuotteet ja palvelut ovat tärkeä osa Fortumin EHS-ohjelmaa. Öljynjalostuksessa painopiste on reformuloituissa liikennepolttoaineissa. Porvoon jalostamolla toteutettiin 28 miljoonan euron investointi, joka mahdollistaa Citydieselin tuotannon kaksinkertaistamisen. Lähivuosina tavoitteena on biokomponenttien kehittäminen ja käyttöönotto liikenne- ja lämmityspolttoaineissa.

Sähkön ja lämmön tuotannossa painopisteinä ovat yhdistetyn sähkön ja lämmön tuotannon sekä biopolttoaineiden käytön lisääminen. Biopolttoaineilla tuotetulle lämmölle myönnettiin Suomen Luonnonsuojeluliiton Norppa suosittelee ekoenergiaa -ympäristömerkki. Sähkömarkkinoille tuotiin Tuulisähkö- ja Norppasähkö-tuotteet. Lähivuosien suunnitelmiin kuuluu muun muassa tuulivoiman tuotantokapasiteetin lisääminen.

*EHS-käyttökustannukset
Me/vuosi*

*EHS-investoinnit
Me/vuosi*

Hallituksen toimintakertomus 31.12.1999

päättäneeltä tilikaudelta

Fortum keskittyy energiaan. Vuonna 1999 Fortum myi merkittävän määrän energiaan kuulumattomia toimintojaan ja osakeomistuksiaan. Lisäksi toteutettiin EU:n edellyttämä Gasum Oy:n omistusjärjestely. Myynneistä saatiin yhteensä noin 1,1 miljardia euroa ja myyntivoitto oli 646 miljoonaa euroa.

Organisaatiota tehostettiin siten, että divisioonapohjaisesta rakenteesta siirryttiin 1.1.2000 aiempaa matalampaan ja hajautetumpaan johtamis- ja hallintomalliin. Samalla konsernin ja divisioonien esikunnat yhdistettiin, minkä seurauksena esikuntien työpaikat vähenivät noin neljäsosalla. Fortumin konsernijohto siirtyi joulukuussa Espoon Keilaniemeen.

Markkinat päätoiminnoissa

Öljyn ja kaasun tuotanto

Raakaöljyn hinnat nousivat lähes kolminkertaisiksi vuoden 1999 aikana. Alkuvuonna Pohjanmeren kevyen Brent-raakaöljyn barrelihinta pysytteli 10 dollarin tuntumassa. Maaliskuusta alkaen hinnat alkoivat nousta ja olivat ennen vuodenvaihdetta korkeimmillaan lähes 27 dollaria barreliä. Brentin keskimääräinen barrelihinta oli vuonna 1999 noin 18 dollaria, kun se edellisvuonna oli noin 13 dollaria.

Vuonna 1999 Fortum tuotti öljyä ja kaasua keskimäärin 32 700 öljykeivävalentibarrelia päivässä eli 1,65 miljoonaa tonnia vuodessa. Toukokuussa alkaneesta Åsgardin kentän tuotannosta Fortumin osuus on 7 prosenttia. Kaasuntuotannon suunnitellaan alkavan tällä kentällä vuoden 2000 lopulla.

Öljynjalostus ja markkinointi

Öljyn kansainväliset jalostusmarginaalit pysyivät alkuvuodesta erittäin matalina. Vuoden lopulla marginaalit palautuivat lähemmäksi normaalitasoa. Vuoden keskiarvoksi muodostui noin puolet edellisvuotisesta, mikä oli alle yhden dollarin barreliä. Fortumin jalostamoiden margi-

naali oli korkeampi kuin kansainvälinen jalostusmarginaali.

Fortumin öljytuotteiden tukkumyynti Suomessa oli noin 7,9 miljoonaa tonnia (8,3 miljoonaa tonnia vuonna 1998). Fortumin öljytuotteiden myynti muihin maihin kasvoi 8 prosenttia ja oli 4,8 miljoonaa tonnia.

Öljyn trading-toiminta on sopeutettu vastaamaan öljyhankintojen ja viennin tarpeita. Trading-toiminnan liikevaihto vuonna 1999 oli noin 790 miljoonaa euroa, mikä on 27 prosenttia vähemmän kuin edellisellä vuonna.

Fortumin öljytuotteiden vähittäis- ja suoramyynti Suomen markkinoille kasvoi 3,8 miljoonaa tonniin (3,5 miljoonaa tonnia). Myös Baltian maissa ja Puolassa myynti kehittyi suotuisasti, mutta Venäjällä myynti väheni huomattavasti.

Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti

Sähkömarkkinoiden systeemi hinta pohjoismaissa pysyi alhaisella tasolla ja oli keskimäärin 13,5 euroa (13,8 euroa) megawattitunnilta. Pohjoismaissa sähkönkulutus pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna ja oli 375 terawattituntia.

Fortumin sähkömyynti pohjoismaissa oli 41,6 terawattituntia (44,3 terawattituntia), josta myynti Suomessa oli 29,6 terawattituntia (29,1 terawattituntia). Ruotsissa sähkömyynti laski 12,0 terawattituntiin (15,2 terawattituntia), mikä sisältää 50 prosenttia Birka Energi AB:n sähkömyynnistä. Konsernin sähkömyynti muissa maissa kasvoi yhteensä 2,2 terawattituntiin (0,2 terawattituntia). Fortumin myymän sähkön keskihinta aleni edellisvuodesta 11 prosenttia.

Fortumin lämmönmyynti nousi 15,7 terawattituntiin (13,4 terawattituntia).

Sähkönjakelu

Sähkönjakelun hintakehitys oli vakaata. Jakeluverkoissaan Fortumin tytär- ja osakkuusyhtiöt siirsivät sähköä suomalaisille

asiakkaille 4,0 terawattituntia (3,5 terawattituntia) ja ruotsalaisille asiakkaille 8,6 terawattituntia (6,9 terawattituntia), mikä sisältää 50 prosenttia Birka Energi AB:n sähkönjakelusta. Virossa siirrettiin sähköä 0,1 terawattituntia.

Liikevaihto

Konsernin tilivuoden liikevaihto laski 3 prosenttia edellisvuodesta ja oli 8 232 miljoonaa euroa (8 494 miljoonaa euroa). Liikevaihdon lasku johtui pääasiassa ydintoimintoihin kuulumattomien liiketoimintojen myymisestä, Gasumin muuttumisesta tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi, öljytrading-toiminnan supistamisesta ja sähkönhinnan laskusta. Merkittävimmät myydyt yksiköt olivat Neste Chemicals ja Enermet. Liikevaihtoa kasvattivat osaltaan raakaöljyn hinnan nousu sekä Yhdysvaltain dollarin vahvistuminen.

Liikevaihdon markkina-alueittaisessa jakaumassa ei tapahtunut olennaisia muutoksia. Suomi ja muut pohjoismaat ovat konsernin tärkein markkina-alue. Niiden yhteenlaskettu osuus konsernin liikevaihdosta oli 61 prosenttia.

Tulos

Tilikauden voitto kasvoi merkittävästi. Tuloskehitykseen vaikuttivat erityisesti kertomusvuoden aikana kohonnut raakaöljyn hinta, dollarin vahvistuminen, lisääntyneet käyttöomaisuuden myyntivoitot, Birka Energin muodostaminen sekä toiminnan tehostamisesta saadut säästöt. Tulosta alensivat sähkön alhainen markkina-hinta ja myynnin volyymin pienentyminen.

Konsernin liikevoitto vuonna 1999 nousi 21 prosenttia ja oli 721 miljoonaa euroa. Liikevoittoa kasvattivat raakaöljyn hinnan noususta aiheutunut, pääasiassa lakisäätöihin velvoitevarastoon kohdistuva öljyn varastovoitto sekä kivihiilen kohonneesta hinnasta aiheutunut varaston arvon nousu, yhteensä 81 miljoonaa euroa (vuonna 1998 varastotappiota ja arvon alenemista 46 miljoonaa euroa).

Liikevaihto

Me	1999	1998	Muutos-%
Öljyn ja kaasun tuotanto	230	146	58
Öljynjalostus ja markkinointi ¹⁾	5 200	4 886	6
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	1 443	1 456	-1
Sähkönjakelu	347	340	2
Service	290	250	16
Engineering	479	411	17
Muu toiminta	137	115	19
Liiketoimintojen välinen myynti	-717	-451	59
Yhteensä	7 409	7 153	4
Poistuneet liiketoiminnot	823	1 341	-39
Konserni	8 232	8 494	-3
¹⁾ Sisältää öljytrading-liikevaihtoa	786	1 078	-27

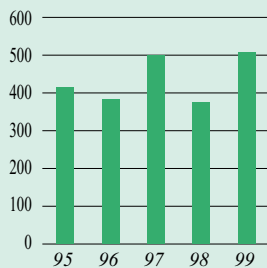
Liikevaihto markkina-alueittain

	1999		1998	
	Me	%	Me	%
Suomi	3 691	45	3 895	46
Ruotsi	1 206	15	1 140	13
Muut Pohjoismaat	121	1	127	2
Muu Eurooppa	1 544	19	1 625	19
USA ja Kanada	1 068	13	873	10
Muu kansainvälinen kauppa	602	7	834	10
Konserni	8 232	100	8 494	100

Liikevoitto

Me	1999	1998	Muutos-%
Öljyn ja kaasun tuotanto	82	9	811
Öljynjalostus ja markkinointi	182	108	69
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	245	241	2
Sähkönjakelu	122	123	-1
Service	12	8	50
Engineering	12	16	-25
Muu toiminta	-24	10	-340
Eliminoinnit	-17	-12	42
Yhteensä	614	503	22
Poistuneet liiketoiminnot	107	92	16
Konserni	721	595	21

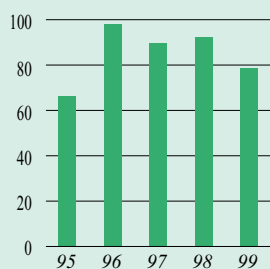
Voitto ennen satunnaisia eriä
Me

Korolliset nettovelat
Me

Gearing
%

Omavaraisuusaste
%

Liikevoittoon sisältyvät käyttöomaisuuden ja osakkeiden myynneistä kirjatut myyntivoitot olivat yhteensä 155 miljoonaa euroa (81 miljoonaa euroa). Näistä merkittävimpiä olivat Askon osakkeiden, säiliöalusten ja kaasuturbiinien myynnit. Kertomusvuonna liikevoittoon sisältyi myös Birka Energin kirjaama johdannaistappio, josta Fortumin osuus oli 18 miljoonaa euroa. Vertailuvuoden 1998 liikevoittoon sisältyi ydinjätehuoltovastuun kattamiseksi kirjattu 34 miljoonan euron lisäkulu.

Birka Energitä lukuunottamatta osakkuusyhtiöt on konsolidoitu pääomaosuusmenetelmällä. Fortumin osuus näiden osakkuusyhtiöiden tuloksista oli yhteensä 36 miljoonaa euroa (42 miljoonaa euroa). Birka Energi on yhdistelty suhteellisella menetelmällä 50 prosentin omistusosuuden mukaan.

Konsernin nettorahoituskulut olivat 211 miljoonaa euroa (218 miljoonaa euroa). Voitto ennen satunnaisia eriä oli 510 miljoonaa euroa (377 miljoonaa euroa).

Voitto ennen veroja oli 970 miljoonaa euroa (372 miljoonaa euroa). Satunnaisiin eriin sisältyi pääasiassa konsernirakenteen muutoksiin liittyneitä myyntejä. Gasumin osakkeiden sekä Neste Chemicalsin ja Enermetin liiketoiminnan myyntien vaikutus oli yhteensä 491 miljoonaa euroa. Fortum kirjasi 26 miljoonan euron ylimääräisen poiston Edmontonin MTBE-laitoksesta Kaliforniassa tehdyn ympäristöasioihin liittyvän viranomaispäätöksen vuoksi.

Tilikaudelle kirjatut verot olivat 245 miljoonaa euroa (132 miljoonaa euroa).

Tilikauden voitto oli 703 miljoonaa euroa (213 miljoonaa euroa) ja tulos osaketta kohden oli 0,41 euroa (0,27 euroa). Sijoitetun pääoman tuotto oli 8,6 prosenttia (7,8 prosenttia) ja oman pääoman tuotto 7,7 prosenttia (5,7 prosenttia).

Rahoitus ja rahoitusasema

Konsernin rahoitusasema parani kertomusvuoden aikana. Velkaantumisaste oli vuo-

den päättyessä 79 prosenttia (93 prosenttia).

Korollinen nettovelka oli vuoden päättyessä 3 818 miljoonaa euroa (3 898 miljoonaa euroa). Korollisen nettovelan määrään vaikuttivat merkittävästi toisaalta kertomusvuonna toteutetut osakehankinnat ja toisaalta huomattavien omaisuuserien myynneistä saadut kassavarat. Fortumin kotimaiset yritystodistusohjelmat yhdistettiin yhdeksi 500 miljoonan euron määräiseksi yhteisohjelmaksi samalla kun 200 miljoonan Yhdysvaltain dollarin määräinen ECP-ohjelma lakkautettiin.

Konsernin nettorahoituskulut pysyivät edellisvuoden tasolla. Nettorahoituskulut olivat 2,6 prosenttia (2,6 prosenttia) liikevaihdosta.

Konsernin maksuvalmius säilyi hyvänä. Likvidit varat olivat vuoden päättyessä yhteensä 775 miljoonaa euroa (564 miljoonaa euroa). Varojen määrää kasvatti marraskuussa toteutettu Neste Chemicalsin myynti. Likvidien varojen lisäksi konsernilla oli käytettävissään yhteensä noin 630 miljoonaa euroa nostamattomia valmiusluottoja.

Konsernin tärkeimmät lainavaluutat rahoitusleasingsopimukset mukaan lukien olivat Ruotsin kruunu (noin 63 prosenttia kaikista lainoista), euro (osuus noin 18 prosenttia), ja Yhdysvaltain dollari (noin 17 prosenttia). Ruotsin kruunujen osuudesta noin puolet on Birka Energin vaikutusta. Lainojen keskikorko suojausjärjestelyjen jälkeen oli vuoden päättyessä 5,5 prosenttia.

Investoinnit

Konsernin investointien kokonaismäärä vuonna 1999 oli 1 059 miljoonaa euroa (1 702 miljoonaa euroa). Pääosan investoinneista muodostivat sähköliiketoimintaan kuuluvat osakehankinnat. Investointisummaan sisältyy hankittujen tytäryhtiöiden hankintahetken korollisia nettovelkoja yhteensä 8 miljoonaa euroa (785 miljoonaa euroa).

Vuoden 1999 osakeinvestoinnit olivat yhteensä 328 miljoonaa euroa (1 064 miljoonaa euroa). Suurimmat osakehankinnat olivat:

Espoon Sähkö Oyj	87 milj. euroa
Länsivoima Oyj	39 milj. euroa
Koillis-Pohjan Sähkö Oy	21 milj. euroa
Lahden Lämpövoima Oy	91 milj. euroa
Lidingö Energi AB, Ruotsi	34 milj. euroa

Merkittävimpiä investointikohteita olivat Åsgardin öljy- ja kaasukenttä Norjassa sekä Grangemouthin voimalaitos Isossa-Britanniassa. Vuoden 1999 loppuun mennessä Fortum oli investoinut 500 miljoonaa euroa Åsgardiin. Tämän lisäksi Fortum arvioi investoivansa Åsgardiin vielä noin 50 miljoonaa euroa vuoden 2000 loppulla suunnitellun kaasuntuotannon käynnistämiseksi.

Vuoden 1999 loppuun mennessä Fortum oli investoinut 107 miljoonaa euroa rakenteilla olevaan Grangemouthin CHP-voimalaitokseen. Voimalaitoksen on määrä valmistua vuonna 2000. Sen sähköteho on 130 megawattia ja höyryteho on 250 megawattia.

Omaisuuuden myynnit

Toukokuussa Fortum myi EU:n komission edellyttämän 50 prosentin omistusosuuden

Gasum Oy:stä Suomen valtiolle, Ruhrgas Energie Beteiligungs-AG:lle ja suomalaiselle teollisuusyhteenliittymälle. Osakekaupan jälkeen Fortum omistaa 25 prosenttia Gasumista. Kaupan kokonaishinta oli 290 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 324 miljoonaa euroa.

Elokuussa Fortum myi Enermet Oy:n liiketoiminnan Industri Kapital -pääomarahastolle. Kaupan kokonaishinta oli 98 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 68 miljoonaa euroa. Samassa yhteydessä Fortum hankki 30 prosentin omistuksen perustetusta Enermet Group Oy:stä.

Lokakuussa Fortum myi neljä säiliöalustaan. Alukset vuokrattiin takaisin Fortumin varustamon käyttöön. Kaupan kokonaishinta oli 43 miljoonaa euroa ja myyntivoittoa kirjattiin 27 miljoonaa euroa.

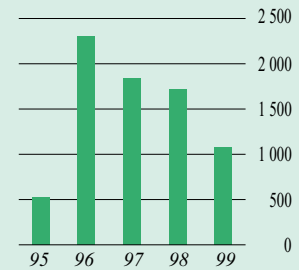
Helmikuussa 1999 Kemian liiketoiminta yhtiöitettiin Neste Chemicals Oy:ksi. Marraskuussa Fortum myi Neste Chemicalsin Industri Kapitalille. Kaupan kokonaishinta oli 505 miljoonaa euroa ja myyntivoitto 99 miljoonaa euroa.

Näiden lisäksi vuoden aikana myytiin pörssiosakkeita ja mm. huippukuormituksen aikana käytettäviä kaasuturbiineja.

Konsernirakenteen muutokset

Vuoden 1999 alussa Neste Oyj:n nimi muutettiin Fortum Oil and Gas Oy:ksi, Imatran

Investoinnit
Me

Investoinnit

Me	1999	1998
Öljyn ja kaasun tuotanto	199	230
Öljynjalostus ja markkinointi	140	111
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	445	1 138
Sähkönjakelu	226	147
Service	9	6
Engineering	12	11
Muu toiminta	18	15
Eliminoinnit	-13	-16
Yhteensä	1 036	1 642
Poistuneet liiketoiminnot	23	60
Konserni	1 059	1 702

Voima Oy:n nimi Fortum Power and Heat Oy:ksi, IVO Tuotantopalvelut Oy:n nimi Fortum Service Oy:ksi ja IVO Power Engineering Oy:n nimi Fortum Engineering Oy:ksi.

Tammikuussa 1999 toteutettujen osakekauppojen jälkeen Fortumin omistusosuus Koillis-Pohjan Sähkö Oy:ssä nousi 99 prosenttiin. Helmikuussa Fortumin tytäryhtiö Länsivoima Oyj hankki omistukseensa 28 prosenttia Espoon Sähkö Oyj:n osakkeista.

Elokuussa 1999 Fortum hankki Kemijoki Oy:ltä runsaat 10 prosenttia Länsivoiman osakkeista. Fortumin omistusosuus Länsivoiman osakkeista kasvoi loppuvuodesta toteutetun lunastustarjouksen jälkeen 78 prosenttiin.

Birka Energi hankki vuoden aikana omistukseensa Lidingö Energi AB:n osakkeet.

Fortum ja Birka Energi perustivat loppuvuodesta uuden yhtiön, Svensk Naturgas AB:n, tutkimaan Tukholman alueen maakaasumarkkinoita.

T&K-toiminta

Tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin Fortum-konsernissa 72 miljoonaa euroa, joka oli 0,9 prosenttia liikevaihdosta.

Öljynjalostuksessa ja markkinoinnissa jatkettiin entistä vähäpäästöisempien liikennepolttoaineiden ja ympäristömyötäisten moottoriöljyjen kehittämistä. Sähkön ja lämmön tuotantoon ja myyntiin liittyvä kehitystyö keskittyi asiakkaille suunnattuihin, uutta informaatio- ja telekommunikaatioteknologiaa soveltaviin lisäpalveluihin.

Ympäristö

Fortumin tuotantolaitoksilla jatkettiin ympäristöjärjestelmien kehittämistä ISO 14001 -standardin mukaan ja turvallisuusjärjestelmien kehittämistä BS 8800 -standardin mukaan. Tuotantolaitosten prosessiturvallisuus kehittyi suotuisasti. Työtapaturmien ja turvallisuuspoikkeamien

määrä väheni edellisestä vuodesta.

Fortumin toiminta oli kertomusvuonna muutamia vähäisiä poikkeuksia lukuun ottamatta voimassa olevien lupaehtojen ja ympäristömääräysten mukaista. Tiedossa ei ole ympäristövastuisiin liittyviä tapauksia, joilla olisi merkittävää vaikutusta konsernin talouteen.

Liiketoiminnan kehittäminen

Fortum jatkaa strategiansa sisällöllistä ja maantieteellistä syventämistä. Tarkoituksena on jatkaa toiminnan fokusointia energiasektorin sisällä keskittymällä niihin osaluiseisiin, joissa kilpailukyky ja edellytykset arvon luomiseen ovat parhaat. Tämä merkitsee liiketoimintojen kehittämispanostuksia erityisesti Pohjois-Euroopan alueella.

Kasvua tukevien investointien maantieteellinen painopiste on pohjoismaissa ja Saksassa. Muun Itämeren alueen kasvumahdollisuudet pyritään hyödyntämään. Investoinnit suunnataan sekä sähkönjakeluun ja -tuotantoon että ympäristömyötäisiin liikennepolttoaineisiin ja erikoistuotteisiin öljynjalostuksessa.

Fortumin tavoitteena on luoda konserniin joustavat ja markkinoita vastaavat yrittäjäyritykset. Osana rakenteiden kehittämistä Fortumin tarkoituksena on liittää Länsivoima Oyj:n ja Fortumin energia- ja sähkönjakeliiketoiminnat toisiinsa.

Liiketoimintaa suunnataan markkinoiden muuttumisen mukaisesti energian loppuasiakkaisiin. Fortumin Energiatalossa on jatkettu asiakaspalvelukonseptien ja niihin liittyvien tietotekniikkasovellutusten kehittämistä.

Osana Fortumin pääliiketoimintoja koskevaa strategista kehittämistä fokusoidaan engineering-liiketoiminnat vastaamaan Öljy ja kaasun sekä Sähkö ja lämpö -sektoreiden strategisia tarpeita. Muun engineering-toiminnan osalta toimintavaihtoehdot ratkaistaan kuluvan vuoden aikana.

Öljyn ja kaasun etsinnässä ja tuotannossa (E&P) painopistettä siirretään kaasuun

ja tätä toimintaa kehitetään yhdessä Fortumin kaasuliiketoiminnan kanssa ottaen huomioon voimantuotannon ja kaasuliiketoiminnan lähentyminen markkinoilla.

Optiojärjestelmät

Alkuvuoden aikana toteutettiin kaksi henkilöstön kannustinjärjestelmään kuuluvaa järjestelyä. Johdon optiojärjestelmään liittyviä optio-oikeuksia merkittiin 130 hallituksen nimeämää henkilöä. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään Fortumin osakkeita 1.10.2002 ja 1.10.2005 välisenä aikana. Merkintähinta on vähintään 5,61 euroa ja merkinnän edellytyksenä on, että sekä Fortumin osakekohtainen tulos että osakkeen kurssikehitys ovat yhtä hyvät tai paremmat kuin eurooppalaisista pörssiyrityksistä määritellyssä vertailuryhmässä keskimäärin. Yhtiön osakepääoma voi johdon optiojärjestelmään liittyvien merkintöjen seurauksena nousta yhteensä enintään 300 miljoonalla markalla eli enintään 15 miljoonalla osakkeella.

Huhtikuussa toteutettiin henkilöstön optiolainajärjestely. Lainan enimmäismäärä oli 25 miljoonaa markkaa. Merkintöjä teki 1 859 fortumlaista yhteensä 41 miljoonan markan edestä, joten merkintöjä jouduttiin leikkaamaan. Järjestelyyn liittyvät osakkeet ovat merkittävissä 17.5.2002 ja 17.5.2005 välisenä aikana. Osakkeen merkintähinta on enintään 5,03 euroa. For-

tumin osakepääoma voi nousta enintään 148 miljoonalla markalla eli 7,4 miljoonalla uudella osakkeella.

Henkilöstö

Konsernin palveluksessa oli vuonna 1999 keskimäärin 17 461 henkilöä (19 003 henkilöä) ja vuoden 1999 lopussa 15 048 henkilöä (18 201). Vähennykseen vaikuttivat eniten Gasum, Enermet ja Neste Chemicals, joiden yhteisvaikutuksena konsernista poistui noin 3 500 henkilöä. Konsernin emoyhtiössä, Fortum Oyj:ssä oli henkilöstöä vuoden lopussa 37. Vuoden 2000 alussa Fortum Oyj:n palvelukseen siirtyi tytäryhtiöistä yhteensä 348 henkilöä.

Konsernin hallinto

Hallintoneuvostoon kuuluu 17 jäsentä. Hallintoneuvoston puheenjohtajana toimii Ilkka-Christian Björklund ja varapuheenjohtajana Ben Zyskowitz. Kokouksiin osallistuu neljä henkilöstön edustajaa.

Fortumin hallitukseen kuuluvat Matti Vuoria (puheenjohtaja), Krister Ahlström (varapuheenjohtaja), Jaakko Ihamuotila, L.J. Jouhki, Heikki Marttinen, Heikki Pentti ja Erkki Virtanen. Gerhard Wendt erosi hallituksesta täytettyään marraskuussa 65 vuotta.

Fortum Oyj:n toimitusjohtajana toimii pääjohtaja Heikki Marttinen.

Hallitus nimitti neljä sektorijohtajaa,

Veli-Matti Roposen, Tapio Kuulan, Pekka Päätiläisen ja Anders Palmgrenin, uuteen johtamis- ja hallintomalliin liittyen. Nimitykset astuivat voimaan vuoden 2000 alusta.

Vuoden 1999 yhtiökokous

Vuoden 1999 varsinainen yhtiökokous pidettiin 20.4.1999. Osinkoa päätettiin maksaa 0,75 markkaa (noin 0,13 euroa) osakkeelta eli yhteensä 589 miljoonaa markkaa (noin 99 miljoonaa euroa).

Katsauskauden jälkeisiä tapahtumia

Fortum hankki syyskuussa 1999 sovittulla kaupalla omistukseensa saksalaisen energia-yhtiö Elektrizitätswerk Wesertal GmbH:n koko osakekannan. Energiayhtiö Wesertal myy sähköä, lämpöä, kaasua ja sillä on osuuksiensa kautta käytössään noin 550 megawatin sähköteho. Kauppa saatettiin päätökseen tammikuussa 2000. Kauppahinta oli 390 miljoonaa euroa.

Tammikuussa 2000 Fortum ja Stora Enso solmivat esisopimuksen, jonka mukaan Fortum hankkii Stora Enson tehtaiden ulkopuolisen voimaomaisuuden. Esisopimus ei koske Stora Enson omistamia Pohjolan Voima Oy:n osakkeita. Kaupan kohteena on 1 511 megawatin sähköntuotantokapasiteetti, jolla on tuotettu vuodessa 6,7 terawattituntia sähköä. Lisäksi kaupan kuuluu sähkönjakelua Ruotsissa. Kaupan velaton arvo on noin 1,85 miljardia euroa. Kaupan loppuun saattaminen edellyttää mm. kilpailuviranomaisten hyväksynnän. Tavoitteena on saada kauppa päätökseen kevään aikana.

Näkymät vuodelle 2000

Raakaöljyn markkinahinnan oletetaan laskevan nykyiseltä korkealta tasoltaan ja sähkön markkinahinnan pysyvän edelleen alhaisella tasolla. Tämän perusteella Fortumin johto arvioi, että vuoden 2000 tulos ennen satunnaisia eriä muodostuu hieman pienemmäksi kuin vuonna 1999.

Henkilöstö keskimäärin

	1999	1998
Öljyn ja kaasun tuotanto	233	231
Öljynjalostus ja markkinointi	4 311	4 381
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	2 087	2 531
Sähkönjakelu	697	669
Service	3 387	3 191
Engineering	3 254	3 138
Muu toiminta	1 037	1 103
Yhteensä	15 006	15 244
Poistuneet liiketoiminnot	2 455	3 759
Konserni	17 461	19 003

Konsernin tuloslaskelma

Me	Liite	1999	1998
Liikevaihto	2,3,4	8 232	8 494
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	5	36	42
Liiketoiminnan muut tuotot	6	187	102
Poistot ja arvonalentumiset	2,7	-507	-496
Liiketoiminnan muut kulut	8	-7 227	-7 547
Liikevoitto	2	721	595
Rahoitustuotot ja -kulut	10	-211	-218
Voitto ennen satunnaisia eriä		510	377
Satunnaiset erät	11	460	-5
Voitto ennen veroja		970	372
Välittömät verot	12,24	-245	-132
Vähemmistöosuus		-22	-27
Tilikauden voitto		703	213

Konsernin tase

Me	Liite	1999	1998
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	13,14,15		
Aineettomat hyödykkeet		316	307
Aineelliset hyödykkeet		7 291	7 005
Sijoitukset		1 654	1 533
		9 261	8 845
Vaihtuvat vastaavat			
Vaihto-omaisuus	16	661	576
Pitkäaikaiset saamiset	17	27	64
Lyhytaikaiset saamiset	18	1 352	1 128
Rahoitusarvopaperit	20	141	233
Rahat ja pankkisaamiset		634	331
		2 815	2 332
		12 076	11 177

Me	Liite	1999	1998
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	22		
Osakepääoma		2 640	2 640
Ylikurssirahasto		3	3
Edellisten tilikausien voitto		1 359	1 119
Tilikauden voitto		703	213
		4 705	3 975
Vähemmistöosuus		126	210
Pakolliset varaukset	23	83	64
Laskennallinen verovelka	24	665	679
Vieras pääoma	25,26		
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Korollinen		3 241	3 482
Koroton		403	479
		3 644	3 961
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Korollinen		1 352	980
Koroton		1 501	1 308
		2 853	2 288
		12 076	11 177

Konsernin kassavirtalaskelma

Me	1999	1998
Liiketoiminta		
Liikevoitto	721	595
Poistot ja arvonalentumiset	507	496
Pakollisten varausten muutos	27	31
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta oikaistuna saaduilla osingoilla	-17	34
Käyttöomaisuuden myyntivoitot, -tappiot ja romutukset	-145	-59
Muut	-3	5
Tulorahoitus yhteensä	1 090	1 102
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	-218	275
Vaihto-omaisuus, lisäys (-), vähennys (+)	-161	137
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	327	-277
	-52	135
Liiketoiminnan kassavirta	1 038	1 237
Maksetut korot	-212	-250
Toteutuneet kurssierot	-63	61
Maksetut verot	-269	-215
Liiketoiminnan nettokassavirta	494	833
Investoinnit		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-151	-117
Ostetut omistusyhteisyritysosakkeet	-158	-70
Ostetut muut osakkeet	-10	-17
Maksetut varainsiirtoverot	-8	-80
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen	-731	-638
Myydyt tytäryhtiöosakkeet	555	4
Myydyt omistusyhteisyritysosakkeet	163	625
Muiden osakkeiden myynnit	43	57
Muun käyttöomaisuuden myynnit	211	83
Investointien kassavirta	-86	-153
Kassavirta ennen rahoitusta	408	680
Rahoitus		
Vähemmistöosuuden muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-6	-8
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	-691	-772
Pitkäaikaisten velkojen nostot	162	315
Lyhytaikaisten velkojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	375	-273
Korollisten saamisten muutos, lisäys (-), vähennys (+)	59	49
Osingonjako	-99	-99
Osakeanti	-	11
Muut rahoituserät	0	-1
Rahoituksen kassavirta	-200	-778
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	208	-98
Likvidit varat 1.1.	564	663
Kurssiero-oikaisut	3	-1
	567	662
Likvidit varat 31.12.	775	564
Taseen mukainen likvidien varojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	208	-98

Tilinpäätöksen liitetiedot

1. Laadintaperiaatteet

Tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain ja Suomessa voimassa olevien säännösten ja määräysten mukaisesti.

Fortum-konsernin taloudelliset tiedot on esitetty vertailuvuosilta 1995–1997 ikään kuin Fortum Power and Heat Oy (entinen Imatran Voima Oy) ja Fortum Oil and Gas Oy (entinen Neste Oyj) olisi yhdistetty Fortumiin 1.1.1995.

Fortum Power and Heatin ja Fortum Oil and Gasin laskentakäytännöt on yhtenäistetty ja vastaavat muutokset on laskettu vuosille 1995–1997.

Konsolidointi

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Fortum Oyj:n ja kaikki ne yhtiöt, joissa Fortum Oyj:n välitön tai välillinen osuus osakkeiden tuottamasta äänimäärästä on yli 50 prosenttia lukuunottamatta eräitä asunto-osakeyhtiöitä. Näiden asunto-osakeyhtiöiden yhdisteleminen on tarpeetonta oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi konsernin tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Fortum Oyj:n konsernitilinpäätös on laadittu yhdistelmä- eli pooling-menetelmällä. Fortum Power and Heatin ja Fortum Oil and Gasin hankintamenot on eliminoitu niiden osakepääomia vastaan ja eliminointiero on kirjattu oman pääoman vähennykseksi.

Fortum Power and Heatin ja Fortum Oil and Gasin konsernitilinpäätökset on laadittu hankintamenomenetelmällä. Keskinäisen osakeomistuksen eliminoinnissa syntyvä tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja hankintahetken oman pääoman ero on kohdistettu hankintahetken käyttöomaisuuserille siltä osin kuin niiden käypä arvo ylittää kirja-arvon. Käyttöomaisuuteen kohdistettu osuus poistetaan kyseessä olevan käyttöomaisuuserän poistosuunnitelman mukaisesti. Loppuosa on käsitelty konserniliikeyarvona, joka

poistetaan vaikutusaikanaan, kuitenkin enintään 20 vuodessa. Konserniliikeyarvon laskennassa omaan pääomaan on sisällytetty myös vapaaehtoiset varaukset ja poistot, joista on vähennetty laskennallinen verovelka. Kuitenkin ennen vuotta 1997 Fortum Oil and Gas -konsernissa hankittujen tytäryhtiöiden hankinta-arvon ja hankintahetken oman pääoman ero käsiteltiin pääsääntöisesti konserniliikeyarvona ja poistettiin vastaavasti, kuten edellä on todettu. Hankintahetken oma pääoma ei tällöin Fortum Oil and Gas -konsernissa sisältänyt vapaaehtoisten varausten ja poistoteron oman pääoman osuutta. Näiden kahden konserniliikeyarvon laskentatavan eron vaikutus konsernin tulokseen on epäolennainen.

Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä alkaen. Vastavasti tilikauden aikana myydyt tytäryhtiöt sisällytetään myyntihetkeen asti konsernitilinpäätökseen.

Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat, sisäiset katteet ja sisäinen voitonjako on eliminoitu. Vähemmistöosuudet on erotettu omiksi erikseen tuloslaskelmassa ja taseessa.

Olenaiset osakkuusyhtiöt, joissa konsernin ääniosuus on 20–50 prosenttia, on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä, jossa konsernin osuus osakkuusyhtiön tuloksesta ja oman pääoman muusta muutoksesta vähennettynä konserniliikeyarvon poistoilla tuloutetaan tuloslaskelmassa ja lisätään osakkeiden arvoon konsernin taseessa. Saadut osingot kirjataan osakkeiden tasearvon vähennykseksi. Kuitenkin konsernin taloudellisen aseman ja vastuiden kannalta merkittävän Birka Energi -konsernin tuloslaskelma- ja tase-erät sekä liitetiedot on yhdistelty konsernitilinpäätökseen omistussuuden mukaisina suhteellisella menetelmällä. Rahoitustuottoihin ja kuluihin sisältyy osuus niiden osakkuusyhtiöiden

tuloksista, jotka eivät liity konsernin varsinaiseen liiketoimintaan.

Liikevaihto

Liikevaihtoon luetaan myyntituotot ja myynnin kurssierot vähennettynä alennuksilla sekä myyntiin perustuvilla välillisillä veroilla kuten arvonlisäveroilla, valmistajana suoritetuilla valmisteveroilla ja huoltovarmuusmaksuilla.

Trading-liikevaihtoon sisällytetään fyysisten toimitusten arvo ja johdannaiskauppojen nettotulos.

Liiketoiminnan muut tuotot

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyntiin liittyvät säännölliset tuotot kuten vuokrat.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saatavat ja velat on arvostettu tilinpäätöspäivän kurssilla. Kurssierot on kirjattu tuloslaskelmaan. Rahoituksen kurssierot kirjataan nettomääräisenä rahoitustuottoihin tai -kuluihin. Fortum Power and Heatin pitkäaikaisten lainojen, valuuttatalletusten ja lainasaamisten laskennalliset kurssivoitot on kirjattu taseeseen siirtyviin eriin ennen vuotta 1998.

Ulkomaisten tytär- ja osakkuusyhtiöiden omien pääomien muuntoerot on kirjattu konsernin omaan pääomaan ja niitä on netotettu suojauksen kurssieroilla.

Ulkomaisten yhtiöiden tuloslaskelmat on muunnettu Suomen markkoiksi käyttäen kuukauden lopun kurssien perusteella laskettuja vuoden keskikursseja ja taseet tilinpäätöspäivän kurssilla. Tästä aiheutuva muuntoero on kirjattu vapaaseen omaan pääomaan. Korkean inflaation maissa, mm. Venäjällä ja Baltian maissa, toimivien tytäryhtiöiden käyttöomaisuuden arvo oikaisetaan hankintahetken kurssitasoon.

Johdannaissopimukset

Konserni käyttää valuutta-asemansa suojaukseen johdannaissopimuksia, kuten termiinejä, optioita ja valuutanvaihtosopimuksia. Johdannaisiin sisältyvä korkotehtijä jaksotetaan korkotuotoksi tai -kuluksi sopimusajalle. Taseen velkoja tai saajia suojaavat sekä nettovaluutta-asemaan sisältyvät muut sopimukset arvostetaan tilinpäätöskursseilla ja kurssierot kirjataan tuloslaskelmaan. Lainat ja niihin liittyvät valuutanvaihtosopimukset on taseessa netotettu. Tulevaa kassavirtaa suojaavien sopimuksien kurssierot otetaan huomioon, kun vastaava tulo tai meno toteutuu.

Optioista maksettujen preemioiden, jotka käsitellään ennakoina kunnes optiot erääntyvät tai muuten raukeavat, ja optioiden tilinpäätöshetken sulkemishinnan erotus kirjataan tuloslaskelmaan. Tuottoa otetaan kuitenkin huomioon enintään suojattavasta kohteesta kirjatun kulun määrä.

Korkoriskin hallintaan käytettyjen johdannaisten korkotuotot tai -kulut jaksotetaan sopimusajalle ja niillä oikaistaan suojattavan erän korkoja. Muiden kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjen korkojohdannaisten tilinpäätöshetken markkinakoroin arvostettu tappio kirjataan kuluksi.

Konserni käy kauppaa myös hyödykejohdannaisilla. Sopimukset arvostetaan tilinpäätöshetken markkina-arvoon ja muiden kuin suojaustarkoituksessa tehtyjen sopimusten mahdollinen tappio kirjataan kuluksi. Suojaustarkoituksessa tehtyjen sopimusten tulos kirjataan tuotoksi tai kuluksi, kun vastaava tuotto tai kulu toteutuu. Hyödykeoptiot käsitellään tilinpäätöksissä valuuttaoptioiden tavoin. Ennen vuotta

1997 Fortum Oil and Gas kirjasi kuluksi ainoastaan seuraavan vuoden aikana erääntyvän mahdollisen tappion.

Myynti- ja hankintasopimukset

Myynti- ja hankintasopimusten mahdollinen tappio on arvioitu ja kirjattu kuluksi. Ennen vuotta 1997 Fortum Oil and Gas kirjasi kuluksi ainoastaan seuraavan vuoden aikana erääntyvän todennäköisen tappion.

Käyttöomaisuus ja poistot

Käyttöomaisuuden tasearvo muodostuu hankintamenosta vähennettynä poistoilla ja muilla vähennyksillä sekä lisätyn paikallisten säännösten mukaan mahdollisesti tehdyillä arvonorotuksilla. Eräissä ulkomaisissa yhtiöissä on välittömän hankintamenon lisäksi käyttöomaisuuden arvoon aktivoitu rakennusaikaisia korkoja.

Kuluvasta käyttöomaisuudesta tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat hyödykkeiden todennäköiseen käyttöikään. Öljyn ja kaasun tuotantolaitteet sekä öljy- ja kaasuarat poistetaan substanssipoistoin. Turvesuot poistetaan käytön mukaan. Käytetyt pitoajat ovat omaisuusryhmittäin:

Vesivoimalaitosten rakennukset, rakennelmat ja koneet	40–50 vuotta
Muiden voimalaitosten rakennukset, rakennelmat ja koneet	25 vuotta
Sähköasemien rakennukset, rakennelmat ja koneet	30–40 vuotta
Voimajohdot	15–40 vuotta
Muut rakennukset ja rakennelmat	20–40 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	20–40 vuotta
Muut koneet ja muu kalusto	5–20 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta

Todetun pitoajan päättyessä mahdollisesti jäljellä oleva poistamaton hankintameno kirjataan myynti- tai romutustappiona joko liiketoiminnan muihin kuluihin tai satunnaisiin kuluihin.

Öljy- ja kaasuarvojen arvo tarkistetaan kenttäkohtaisesti tulevien kassavirtojen perusteella maakohtaisen käytännön mukaisesti. Tarvittaessa aktivoitujen kustannusten tasearvoa alennetaan ylimääräisillä poistoilla.

Rahoitusleasingsopimukset

Konsernitiilinpäätöksessä rahoitusleasingsopimuksilla hankitut hyödykkeet kirjataan taseen käyttöomaisuuteen ja korollisiin velkoihin. Leasing-vuokrat kirjataan käyttöomaisuuden poistoihin ja lainojen korkoihin tuloslaskelmassa.

Investoinnit

Investointeihin sisällytetään hankittujen tytäryhtiöiden korolliset nettovelat.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu FIFO-periaatteella välittömään hankintamenuon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan ottaen huomioon mahdollisten suojausten vaikutus. Eräissä ulkomaisissa tytäryhtiöissä hankintamenuon sisällytetään toimintamaan käytännön mukaisesti myös välillisiä kuluja. Arvostuserojen vaikutus konsernitiilinpäätöksiin on epäolennainen.

Sidottu pääoma

Sidottu pääoma sisältää käyttöomaisuuden ja käyttöpääoman.

Rahoitusomaisuusarvopaperit

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvoitettu hankintamenoon tai sitä alempaan tilinpäätöshetken markkina-arvoon.

Öljynetsintämenot

Öljynetsintämenot kirjataan ns. "successful efforts" -periaatteella, jossa hankkeet aktivoidaan käyttöomaisuuteen ja poistetaan tuotannon mukaan tai kirjataan kuluksi, jos todetaan, ettei kaupallisesti hyödynnettävissä olevia öljy- tai kaasuvaroja ole löytynyt.

Tutkimus ja tuotekehitys

Tutkimus- ja tuotekehitysmenot kirjataan vuosikuluiksi lukuunottamatta rakennus- ja laiteinvestointeja.

Hankkeiden osatuloutus

Pitkäaikaiset hankkeet tuloutetaan valmistusasteen perusteella. Pitkäaikaisten hankkeiden odotettavissa olevista tappioista samoin kuin takuuajaisista kustannuksista on tehty pakollinen varaus.

Eläkekulut

Eläkekulut on kirjattu tulokseen kunkin toimintamaan käytännön mukaisesti. Suomessa toimivan Nesteen Eläkesäätiön pakollinen vastuuvelvoite samoin kuin konsernin itse myöntämien eläke-etuuk-sien vastuut on kirjattu kuluksi ja toisaalta pakolliseksi varaukseksi taseeseen.

Satunnaiset erät

Satunnaisina tuottoina ja kuluina kirjataan liiketoiminnoista luopumiseen tai merkittävään supistamiseen liittyvät myyntivoi-tot, -tappiot ja arvonalennukset.

Laskennallinen verovelka

Konsernitilinpäätöksessä poistoero ja vapaaehtoiset varaukset jaetaan vapaaksi omaksi pääomaksi ja laskennalliseksi verovelaksi. 1.1.1998 alkaen laskennallises-sa verovelassa on otettu huomioon hyödyn-nettävissä oleviin tappioihin perustuva verosaaminen ja konsernin sisäisten käyt-tö- ja vaihto-omaisuuskatteiden verovaiku-tukset.

Pakolliset varaukset

Vastaisuudessa toteutuvat menot ja ilmei-set menetykset, jotka eivät enää kerrytä vastaavaa tuloa ja joiden suorittamiseen konserni on velvoitettu tai sitoutunut ja joiden rahallinen arvo voidaan kohtuul-lisesti arvioida, kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi ja taseen pakollisiin varauksiin. Tällaisia erä ovat mm. öljyntuotantolait-teistojen purkumenot, takausvastuut, to-dettujen ympäristövahinkojen tulevat puhdistusmenot, eläkevastuut sekä pitkä-aikaisiin hankkeisiin liittyvät menot.

Valuuttakurssit 1995-1999

Tilinpäätöksissä käytetyt keskeisimmät valuuttakurssit ovat vuosina 1995-1999 olleet seuraavat:

	Tilinpäätöshetken kurssit					Tiilikauden keskiarvot				
	1995	1996	1997	1998	1999	1995	1996	1997	1998	1999
FIM	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457	5,9457
USD	1,3641	1,2803	1,0969	1,1667	1,0046	1,3601	1,2970	1,1507	1,1102	1,0653
CAD	1,8604	1,7539	1,5721	1,8061	1,4608	1,8675	1,7702	1,5967	1,6449	1,5857
GBP	0,8820	0,7556	0,6612	0,7055	0,6217	0,8600	0,8275	0,7005	0,6692	0,6589
SEK	9,0830	8,8111	8,6635	9,4874	8,5625	9,6631	8,7015	8,7669	8,8373	8,8281
NOK	8,6182	8,2476	8,0413	8,8716	8,0765	8,6095	8,3590	8,1004	8,3731	8,3344
DKK	7,5626	7,6139	7,4808	7,4489	7,4433	7,6130	7,5082	7,5626	7,4555	7,4368
DEM	1,9536	1,9899	1,9639	1,9558	1,9558	1,9457	1,9481	1,9846	1,9576	1,9558
NLG	2,1871	2,2332	2,2135	2,2037	2,2037	2,1798	2,1831	2,2336	2,2068	2,2037
BEF	40,1196	41,0333	40,5022	40,3374	40,3399	40,0116	40,0926	40,9486	40,3922	40,3399
FRF	6,6761	6,7092	6,5728	6,5597	6,5596	6,7650	6,6189	6,6798	6,5626	6,5596

Me	1999	1998
2. Liiketoimintakohtaisia tietoja		
Liikevaihto		
Öljyn ja kaasun tuotanto	230	146
Öljynjalostus ja markkinointi	5 200	4 886
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	1 443	1 456
Sähkönjakelu	347	340
Service	290	250
Engineering	479	411
Muu toiminta	137	115
Liiketoimintojen välinen myynti	-717	-451
Yhteensä	7 409	7 153
Poistuneet liiketoiminat *)	823	1 341
Konserni	8 232	8 494
*) Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin.		
Poistot ja arvonalentumiset		
Öljyn ja kaasun tuotanto	77	65
Öljynjalostus ja markkinointi	137	149
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	157	139
Sähkönjakelu	68	62
Service	7	5
Engineering	8	7
Muu toiminta	14	12
Eliminoinnit	-2	-3
Yhteensä	466	436
Poistuneet liiketoiminat *)	41	60
Konserni	507	496
*) Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin.		
Liikevoitto		
Öljyn ja kaasun tuotanto *)	82	9
Öljynjalostus ja markkinointi	182	108
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	245	241
Sähkönjakelu	122	123
Service	12	8
Engineering	12	16
Muu toiminta	-24	10
Eliminoinnit	-17	-12
Yhteensä	614	503
Poistuneet liiketoiminat **)	107	92
Konserni	721	595
*) Gasum-konsernin käsittely muutettu tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi kaikilla raportoitavilla kausilla.		
**) Sisältää Gasum-konsernin omistusosuuden muutoksen vaikutuksen, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin sekä Askon.		
Investoinnit		
Öljyn ja kaasun tuotanto	199	230
Öljynjalostus ja markkinointi	140	111
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	445	1 138
Sähkönjakelu	226	147
Service	9	6
Engineering	12	11
Muu toiminta	18	15
Eliminoinnit	-13	-16
Yhteensä	1 036	1 642
Poistuneet liiketoiminat *)	23	60
Konserni **)	1 059	1 702
*) Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin.		
**) Sisältää hankittujen konserniyhtiöiden hankintahetken korollisia nettovelkoja 8 Me vuonna 1999 ja 785 Me vuonna 1998.		

Me	1999	1998
Sidottu pääoma		
Öljyn ja kaasun tuotanto	1 154	850
Öljynjalostus ja markkinointi	1 681	1 620
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	4 822	4 523
Sähkönjakelu	1 419	1 023
Service	42	20
Engineering	43	68
Muu toiminta	277	342
Eliminoinnit	-45	-94
Yhteensä	9 393	8 352
Poistuneet liiketoiminat *)	-	696
Konserni	9 393	9 048
*) Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin sekä Askon.		
Henkilöstö keskimäärin		
Öljyn ja kaasun tuotanto	233	231
Öljynjalostus ja markkinointi	4 311	4 381
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	2 087	2 531
Sähkönjakelu	697	669
Service	3 387	3 191
Engineering	3 254	3 138
Muu toiminta	1 037	1 103
Yhteensä	15 006	15 244
Poistuneet liiketoiminat *)	2 455	3 759
Konserni	17 461	19 003
*) Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarødteknikin ja Neste Chemicalsin.		
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin suhteellisella menetelmällä yhdistellyissä yhteisyrityksissä, josta konserniin sisältyy	3 228 1 614	3 982 1 991
3. Osatuloutuksen vaikutus liikevaihtoon		
Valmistusasteen mukaisesti tuloutetun liikevaihdon osuus koko tilikauden liikevaihdosta	9	99
Luovuttamattomista hankkeista valmistusasteen mukaan tuotoksi kirjattu liikevaihto		
Tilikaudella	114	122
Aikaisempina tilikausina	201	187
Yhteensä	315	309
4. Liikevaihto markkina-alueittain		
Suomi	3 691	3 895
Ruotsi	1 206	1 140
Muut pohjoismaat	121	127
Muu Eurooppa	1 544	1 625
USA ja Kanada	1 068	873
Muu kansainvälinen kauppa	602	834
Liikevaihto	8 232	8 494
5. Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)		
Asko-konserni	12	11
Fingrid Oyj	8	8
Nynäs Petroleum -konserni	6	9
Gasum-konserni	5	-
Teollisuuden Voima Oy	0	4
Espoon Sähkö -konserni	4	-
Muut osakkuusyhtiöt	1	10
Yhteensä	36	42
6. Liiketoiminnan muut tuotot		
Vuokratuotot	14	12
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	156	80
Muut	17	10
Yhteensä	187	102

Me	1999	1998
7. Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	511	490
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-4	6
Yhteensä	507	496
8. Liiketoiminnan muut kulut		
Liiketoiminnan muut kulut		
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos	-80	15
Valmistus omaan käyttöön	-1	-3
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	5 750	5 650
Varastojen muutos	-89	141
Ulkopuoliset palvelut	208	230
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	552	578
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	77	70
Muut henkilösivukulut	102	91
Muut liiketoiminnan muut kulut	708	775
Yhteensä	7 227	7 547
Liiketoiminnan muihin kuluihin sisältyvät käyttöomaisuuden myyntitappiot ja romutukset		
Myyntitappiot	2	9
Romutukset ja purkutappiot	23	11
Yhteensä	25	20
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtajille ja hallituksen jäsenille	13	15
Hallintoneuvostojen jäsenille	0	0
Yhteensä	13	15
9. Pakollisten varausten muutokset		
Jalostamojen seisokkivaraukset	13	13
Neste Chemicalsin ympäristö- ja muut vastuut	8	-
Alushankintavaraus	3	-
Muut pakolliset varaukset	8	14
Yhteensä	32	27
10. Rahoitustuotot ja -kulut		
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista omistusyhteisyrityksissä	0	0
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Osinkotuotot	2	6
Korkotuotot	19	18
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	0	0
Muut korko- ja rahoitustuotot	32	47
Kurssierot	-3	9
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	2	-7
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-263	-291
Yhteensä	-211	-218
Korkotuottojen ja -kulujen yhteismäärät		
Korkotuotot	48	61
Korkokulut	-257	-285
Nettokorot	-209	-224

Me	1999	1998
11. Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot		
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	491	11
Muut	2	0
Yhteensä	493	11
Satunnaiset kulut		
Arvonlennukset ja myyntitappiot	-31	-10
Muut	-2	-6
Yhteensä	-33	-16
Satunnaiset erät yhteensä	460	-5
12. Välittömät verot		
Verot varsinaisesta liiketoiminnasta	162	136
Verot satunnaisista eristä	83	-4
Yhteensä	245	132
Tilikauden verot	232	117
Aikaisempien tilikausien verot	-1	13
Laskennallisen verovelan muutos	14	2
Yhteensä	245	132
13. Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	27	28
Liikearvo	41	49
Konserniliikearvo	125	109
Muut pitkävaikutteiset menot	122	121
Ennakkomaksut	1	0
Yhteensä	316	307
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	1 288	1 181
Rakennukset ja rakennelmat	1 201	1 366
Koneet ja kalusto	4 004	3 727
Muut aineelliset hyödykkeet	265	230
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	533	501
Yhteensä	7 291	7 005
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	1 159	1 115
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	261	198
Muut osakkeet ja osuudet	151	149
Muut saamiset	83	71
Yhteensä	1 654	1 533

14. Hankintamenon muutos

Aineettomat hyödykkeet							
Me	Aineettomat oikeudet	Liikearvo	Konserni-liikearvo	Konserni-reservi	Muut pitkävaikutteiset menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	56	130	188	-6	264	0	632
Kurssierot ja muut oikaisut	3	1	2	-	1	-	7
Lisäykset	7	5	93	0	25	1	131
Vähennykset	10	16	117	0	16	0	159
Siirrot erien välillä	4	8	-10	-	-2	-	0
Hankintameno 31.12.	60	128	156	-6	272	1	611
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	28	82	76	-4	143	-	325
Kurssierot ja muut oikaisut	3	0	0	-	0	-	3
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	3	4	60	-	12	-	79
Tilikauden poisto	5	9	13	0	19	-	46
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	33	87	29	-4	150	-	295
Tasearvo 31.12.	27	41	127	-2	122	1	316

Aineelliset hyödykkeet							
Me	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä	
Hankintameno 1.1.	1 205	2 276	6 904	344	501	11 230	
Kurssierot ja muut oikaisut	113	95	373	44	57	682	
Lisäykset	26	84	640	36	126	912	
Vähennykset	17	341	874	14	41	1 287	
Siirrot erien välillä	-11	1	148	0	-110	28	
Hankintameno 31.12.	1 316	2 115	7 191	410	533	11 565	
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	39	980	3 180	115	-	4 314	
Kurssierot ja muut oikaisut	4	15	136	14	-	169	
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot ja arvonalentumiset	-	117	485	9	-	611	
Tilikauden poisto	2	80	358	25	-	465	
Tilikauden arvonalentumiset	1	25	-	-	-	26	
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	46	983	3 189	145	-	4 363	
Arvonkorotukset	18	69	2	0	-	89	
Tasearvo 31.12.	1 288	1 201	4 004	265	533	7 291	

Sijoitukset							
Me	Osuudet omistus-yhteis-yhtyksissä	Saamiset omistus-yhteis-yhtyksiltä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset	Yhteensä		
Hankintameno 1.1.	997	198	157	71	1 423		
Kurssierot ja muut oikaisut	59	12	2	9	82		
Lisäykset	106	88	17	36	247		
Vähennykset	91	109	20	33	253		
Siirrot erien välillä	45	72	0	0	117		
Hankintameno 31.12.	1 116	261	156	83	1 616		
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	4	1	10	0	15		
Kurssierot ja muut oikaisut	0	-	0	0	0		
Vähennysten ja siirtojen kertyneet arvonalentumiset	-	1	1	0	2		
Tilikauden arvonalentumiset	-	-	0	0	0		
Arvonalentumisten peruutukset	-	-	2	-	2		
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	4	0	7	0	11		
Arvonkorotukset	6	-	2	-	8		
Kertyneet voitto-osuudet	41	-	-	-	41		
Tasearvo 31.12.	1 159	261	151	83	1 654		

Me	1999	1998
Osakkuusyritysten osakkeisiin sisältyvä konserniaktiiva	135	95
Osakkuusyritysten osakkeisiin sisältyvä konsernireservi	0	0
Korkojen aktivoinnit kauden aikana	18	13
Poistamattomat aktivoituneet korot		
Rakennukset ja rakennelmat	3	2
Koneet ja kalusto	54	41
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	18	19
Yhteensä	75	62
Pörssinoteeratut omistusyhteisyritysosakkeet		
Markkina-arvo	100	141
Kirjanpitoarvo	87	107
Erotus	13	34
Pörssinoteeratut muut osakkeet ja osuudet		
Markkina-arvo	26	56
Kirjanpitoarvo	15	24
Erotus	11	32
15. Arvonkorotukset		
Maa-alueet		
Arvonkorotukset 1.1.	15	16
Muuntoerot	0	0
Tehdyt arvonkorotukset	3	1
Arvonkorotusten purku	0	2
Arvonkorotukset 31.12.	18	15
Rakennukset		
Arvonkorotukset 1.1.	71	70
Muuntoerot	0	0
Tehdyt arvonkorotukset	0	1
Arvonkorotusten purku	2	0
Arvonkorotukset 31.12.	69	71
Koneet ja kalusto		
Arvonkorotukset 1.1.	2	2
Muuntoerot	-	-
Tehdyt arvonkorotukset	-	-
Arvonkorotusten purku	-	-
Arvonkorotukset 31.12.	2	2
Osuudet omistusyhteisyrityksissä		
Arvonkorotukset 1.1.	6	12
Muuntoerot	0	-1
Arvonkorotusten purku	-	5
Arvonkorotukset 31.12.	6	6
Muut osakkeet ja osuudet		
Arvonkorotukset 1.1.	1	7
Tehdyt arvonkorotukset	1	-
Arvonkorotusten purku	0	6
Arvonkorotukset 31.12.	2	1
Arvonkorotukset yhteensä		
Arvonkorotukset 1.1.	95	107
Muuntoerot	0	-1
Tehdyt arvonkorotukset	4	2
Arvonkorotusten purku	2	13
Arvonkorotukset 31.12.	97	95

Arvonkorotukset perustuvat laskennalliseen nykykäyttöarvoon ja pörssiosakkeiden osalta markkina-arvoon.

Me	1999	1998
16. Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	318	306
Keskeneräiset tuotteet	103	60
Valmiit tuotteet/tavarat	198	162
Muu vaihto-omaisuus	34	42
Ennakkomaksut	8	6
Vaihto-omaisuus yhteensä	661	576
Vaihto-omaisuuden jälleenhankintahinnan ja aktivoidun hankintamenon erotus on epäolennainen.		
17. Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	0	0
Saamiset omistusyhteisyryksiltä		
Muut saamiset	1	1
Siirtosaamiset	0	1
Yhteensä	1	2
Lainasaamiset	1	0
Muut saamiset	2	51
Siirtosaamiset	23	11
Yhteensä	27	64
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä	23	12
18. Lyhytaikaiset saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	800	848
Saamiset omistusyhteisyryksiltä		
Myyntisaamiset	20	22
Muut saamiset	4	17
Siirtosaamiset	4	10
Yhteensä	28	49
Lainasaamiset	6	6
Muut saamiset	264	66
Siirtosaamiset	254	159
Yhteensä	1 352	1 128
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Korot	8	15
Verot	22	27
Muut	228	127
Yhteensä	258	169
19. Osatuloutukseen liittyvien tase-erien käsittely		
Osatuloutettuihin hankkeisiin liittyvät keskeneräiset työt, maksetut ennakot ja siirtosaamiset osatuloutuksesta sekä saadut ennakot ja siirtovelat osatuloutuksesta on taseessa netotettu hankkeittain siirtosaamisiin ja siirtovelkoihin.		
Vaihto-omaisuuden ennakkomaksut	56	40
Siirtosaamiset	259	286
Saamisissa vähennyksiä	315	326
Saadut ennakot	259	286
Siirtovelat	56	40
Veloissa vähennyksiä	315	326
20. Rahoitusarvopaperit		
Markkina-arvo	142	235
Kirjanpitoarvo	141	233
Erotus	1	2
21. Johdon eläkesitoumukset		
Fortum Oyj:n päätoimisilla hallituksen jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana. Vastaaavanlaisia eläkejärjestelyjä on myös muissa konsernin yhtiöissä.		

Me	1999	1998
22. Oman pääoman muutos		
Osakepääoma 1.1.	2 640	2 633
Osakeanti	-	7
Osakepääoma 31.12.	2 640	2 640
Ylikurssirahasto 1.1.	3	-
Emissiovoitto	-	3
Ylikurssirahasto 31.12.	3	3
Kertyneet voittovarot 1.1.	1 332	1 297
Maksetut osingot	99	99
Siirto sidottuun	3	8
Muu voittovarojen käyttö	0	1
Muuntoerot	129	-90
Muut muutokset	0	20
Tilikauden voitto	703	213
Kertyneet voittovarot 31.12.	2 062	1 332
Jakokelpoiset varat 31.12.	2 062	1 332
23. Pakolliset varaukset		
Eläkevaraukset	14	16
Muut pakolliset varaukset		
Jalostamojen seisokkivaraukset	26	13
Öljynetsinnän ja -tuotannon varaukset	13	11
Neste Chemicalsin ympäristö- ja muut vastuut	8	-
Alushankintavaraukset	3	-
Muut pakolliset varaukset	19	24
Yhteensä	83	64
24. Laskennallinen verovelka		
Laskennallisen verovelan muutos		
Tilinpäätössiirtoihin perustuva	15	-6
Yhdistelytoimenpiteet	9	6
Konserniyritysten erillistilinpäätökset	-10	2
Yhteensä	14	2
Laskennallinen verovelka		
Tilinpäätössiirtoihin perustuva	672	663
Yhdistelytoimenpiteet	-32	-4
Konserniyritysten erillistilinpäätökset	25	20
Yhteensä	665	679
25. Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	1 033	554
Vaihtovelkakirjalainat	8	8
Lainat rahoituslaitoksilta	920	1 656
Eläkelainat	192	242
Saadut ennakot	2	12
Ostovelat	0	0
Velat omistusyhteisyrityksille		
Muut velat	130	302
Siirtovelat	-	6
Yhteensä	130	308
Muut pitkäaikaiset velat	1 267	1 095
Siirtovelat	92	86
Yhteensä	3 644	3 961
josta korollista	3 241	3 482

Me	1999	1998
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	15	327
Lainat rahoituslaitoksilta	718	431
Eläkelainat	1	10
Saadut ennakot	67	58
Ostovelat	548	447
Velat omistusyhteisyrityksille		
Saadut ennakot	7	0
Ostovelat	27	13
Muut velat	9	5
Siirtovelat	7	8
Yhteensä	50	26
Muut lyhytaikaiset velat	971	602
Siirtovelat	483	387
Yhteensä	2 853	2 288
josta korollista	1 352	980
Korolliset ja korottomat velat yhteensä		
Korolliset velat	4 593	4 462
Korottomat velat	1 904	1 787
Yhteensä	6 497	6 249
Korolliset velat		
Euro-valuutoissa	922	1 102
Muissa valuutoissa	3 671	3 360
Yhteensä	4 593	4 462
Pitkäaikaisen vieraan pääoman erääntymisajat		
Vuosi		
2000	961	
2001	311	
2002	655	
2003	134	
2004	376	
2005 ja jälkeen	2 168	
Yhteensä	4 605	
Viiden vuoden tai sitä pitemmän ajan kuluttua erääntyvät velat		
Joukkovelkakirjalainat	496	223
Lainat rahoituslaitoksilta	180	388
Eläkelainat	167	267
Muut pitkäaikaiset velat	1 325	903
Yhteensä	2 168	1 781
Pitkäaikaiset siirtovelat		
Sopimusten mukaiset jaksotuserot	89	91
Muut siirtovelat	3	1
Yhteensä	92	92
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Korot	86	83
Verot	113	55
Muut siirtovelat	291	257
Yhteensä	490	395

26. Obligaatio-, debentuuri- ja muut joukkovelkakirjalainat

Liikkeeseenlaskuvuosi

Erääntyminen

Fortum Power and Heat Oy

1991 USD-laina		2001	32	31
1991 USD-laina		2002-2011	65	58
1991 USD-laina		2011	32	31
1992 USD-laina		2002	42	38
1992 USD-laina		2005	40	36
1992 USD-laina		2007	51	45

Birka Energi AB

1999 SEK-laina		2002	3	-
1999 SEK-laina		2002	1	-
1999 SEK-laina		2004	3	-
1999 SEK-laina		2004	41	-
1999 SEK-laina		2003	9	-
1999 SEK-laina		2004	5	-
1999 SEK-laina		2004	17	-
1999 SEK-laina		2002	6	-
1999 SEK-laina		2002	3	-
1999 SEK-laina		2002	4	-
1999 SEK-laina		2005	3	-
1999 SEK-laina		2002	6	-
1999 SEK-laina		2002	5	-
1999 SEK-laina		2002	6	-
1999 SEK-laina		2002	6	-
1999 SEK-laina		2004	21	-
1999 SEK-laina		2004	17	-
1999 SEK-laina		2004	6	-
1999 SEK-laina		2004	6	-
1999 SEK-laina		2004	2	-
1999 SEK-laina		2004	6	-
1999 EUR-laina		2006	251	-

Gullspång Kraft AB

1993 SEK-laina	nro SE 0000209488	2003	17	16
1996 SEK-laina	nro SE 0000310708	1999	-	11
1996 SEK-laina	nro SE 0000325714	2001	12	11
1996 SEK-laina	nro SE 0000337651	1999	-	11
1997 SEK-laina	nro SE 0000384323	2000	12	11
1997 SEK-laina	nro SE 0000386088	1999	-	16

Stockholm Energi AB

1995 SEK-laina		1995-1999	-	0
1995 SEK-laina		1995-1999	-	0
1995 SEK-laina		2000	3	3
1995 SEK-laina		1995-2000	1	1
1997 SEK-laina		1997-2006	1	1

Neste Finance B.V.

1992		1999-2007	296	330
------	--	-----------	-----	-----

Fortum Oil and Gas Oy

1989 USD-laina	nro 4/89/550	1999	-	214
1992 I		2002	17	17

Yhteensä

1 048 881

Me	1999		1998	
27. Annetut vakuudet ja vastuusitoumukset				
Omasta puolesta annetut vakuudet	Velka	Vakuuden arvo	Velka	Vakuuden arvo
Velat, joiden vakuudeksi on annettu pantteja				
Lainat rahoituslaitoksilta	226	175	225	163
Eläkelainat	56	57	62	68
Muut velat	359	58	419	106
Siirtovelat	-	-	4	4
Yhteensä	641	290	710	341
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinteistökiinnityksiä				
Lainat rahoituslaitoksilta	113	122	122	129
Eläkelainat	1	2	2	2
Ostovelat	0	8	0	8
Muut velat	2	2	6	11
Siirtovelat	-	-	0	0
Yhteensä	116	134	130	150
Velat, joiden vakuudeksi on annettu yritysikiinnityksiä				
Lainat rahoituslaitoksilta	34	43	44	50
Eläkelainat	1	1	3	3
Yhteensä	35	44	47	53
Velat, joiden vakuudeksi on annettu irtaimistokiinnityksiä				
Lainat rahoituslaitoksilta	40	54	52	52
Siirtovelat	1	0	-	-
Yhteensä	41	54	52	52
Muista omista sitoumuksista annetut vakuudet				
Pantit		86		70
Kiinteistökiinnitykset		96		138
Yrityskiinnitykset		6		0
Yhteensä		188		208
Muiden puolesta annetut vakuudet				
Pantit		4		8
Kiinteistökiinnitykset		1		0
Irtaimistokiinnitykset		0		0
Yhteensä		5		8
Vakuudet yhteensä		715		812
Ydinjätehuoltovastuu		471		459
Ydinjätehuoltorahaston rahasto-osuus		-385		-330
Velkana taseessa		86 *)		129 *)
Ylikate		1		-
*) Vakuutena kiinnitettyt haltijavelkakirjat				
Vastuusitoumukset ja muut vastuut				
Käyttöleasingvastuut				
Vuoden sisällä erääntyvät		50		41
Yli vuoden kuluttua erääntyvät		138		158
Yhteensä		188		199
Rahoitusleasing sopimukset on kirjattu konsernissa taseeseen käyttöomaisuudeksi ja korolliseksi velaksi.				
Takaisinostovastuut		28		11
Muut vastuusitoumukset omasta puolesta		748		682
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta				
Takaukset		261		249
Vastuusitoumukset konserniyhtiöiden johdon puolesta				
Takaukset		0		0
Vastuusitoumukset muiden puolesta				
Takaukset		91		37
Muut vastuusitoumukset		2		38
Yhteensä		93		75
Vastuusitoumukset yhteensä		1 318		1 216

Johdannaissopimukset

Me	1999			1998		
	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta arvo	Kohde- etuuden arvo	Käypä arvo	Tulout- tamatta
Korko- ja valuuttajohdannaiset						
Koronvaihtosopimukset	1 975	0	17	1 080	-20	-20
Ostetut korko-optiot	2	0	0	33	0	0
Asetetut korko-optiot	-	-	-	236	-3	-3
Valuuttatermiinit ¹⁾²⁾	1 767	-18	-19	1 887	9	-1
Valuutanvaihtosopimukset	885	1	-27	535	17	-13
Ostetut valuuttaoptiot	54	-1	-1	93	-1	-1
Asetetut valuuttaoptiot	54	-1	-1	93	1	1

¹⁾ Sisältää myös suljetut termiinisopimukset.

²⁾ Sisältää myös ulkomaisten tytäryhtiöiden omaa pääomaa suojaavat sopimukset.

Raakaöljy ja öljytuotteet	Määrä	Käypä	Tulout-	Määrä	Käypä	Tulout-
	1000 bbl	arvo	tamatta	1000 bbl	arvo	tamatta
Myyntisopimukset	22 154	-26	-4	9 585	5	5
Ostosopimukset	17 063	7	3	2 586	-2	-2
Optiot						
Ostetut	1 477	0	0	325	0	0
Asetetut	1 546	-1	0	425	0	0
Sähköjohdannaiset	Määrä	Käypä	Tulout-	Määrä	Käypä	Tulout-
	TWh	arvo	tamatta	TWh	arvo	tamatta
Myyntisopimukset	21	44	44	19	33	37
Ostosopimukset	21	-61	-43	22	-41	-41
Optiot						
Ostetut	0	0	0	0	0	0
Asetetut	2	0	0	1	0	0

Muiden vastuiden lisäksi Gasum Oy:n puolesta on annettu takaus, joka kattaa 75 % Gasumin ja OOO Gazexportin välisestä maakaasun hankinta-sopimuksesta johtuvista maksuvelvoitteista.

Johdannaisten käyvät arvot perustuvat tilinpäätöshetken markkinahintoihin siltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena.

Muiden sopimusten käypä arvo perustuu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon ja optioiden osalta arvonmääritysmalleihin.

28. Rahoitusriskien hallinta

Rahoitusriskien hallinnan periaatteet

Konsernin rahoitusriskien hallinta perustuu hallituksen hyväksymään riskienhallintapolitiikkaan, jossa riskienhallinnan päätavoitteeksi on määritelty rahoitusriskien tunnistaminen ja mittaaminen sekä niiltä suojautuminen. Rahoitusriskejä hallitaan keskitetysti konsernirahoituksessa, joka pyrkii minimoimaan rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin kassavirroissa, tuloksessa ja taseessa.

Markkinariskit

Valuutariski

Fortum altistuu valuuttakurssiriskeille kaikilla sen pääliiketoiminta-alueilla. Merkittävä osa liiketoiminnan valuuttariskeista syntyy raakaöljyn ja sen lopputuotteiden maailmanmarkkinahintojen voimakkaasta dollarisidonnaisuudesta sekä pohjoismaisten sähkömarkkinoiden Norjan kruunu -sidonnaisuudesta. Muita tärkeitä laskutus- tai hinnoitteluvaihtuvia ovat SEK, GBP ja CAD.

Valuuttariskien hallinta tukee konsernia sen liiketoimintatavoitteiden saavuttamisessa. Tämä tapahtuu esimerkiksi valuuttamääräisten ja -sidonnaisten liiketoiminnan kassavirtojen euro-arvon heilahteluja pienentämällä. Konsernin riskienhallintapolitiikka velvoittaa yksiköt suojaamaan kaikki merkittävät valuuttariskinsä. Konsernirahoituksella on mahdollisuus konsernin valuuttariskiaseman muokkaamiseen rahoituspolitiikassa määriteltyjen Value at Risk -pohjaisten riskirajojen puitteissa.

Valuutta-asemaan kuuluu tase-erien lisäksi osa ennustetuista valuuttamääräisistä kassavirroista. Ennustejakso vaihtelee liiketoiminta-alueittain kuuden ja 18 kuukauden välillä. Transaktiovaluutta-asema on jaettu sovittuihin ja ennustettuihin eriin sekä tarjouksiin. Valuuttariskien suojaamiseen käytetään pääasiassa valuuttatermiinejä ja -optioita. Valuuttajohdannaissopimukset ovat pääasiassa alle vuoden mittaisia.

Liiketoiminnan synnyttämien valuuttariskien lisäksi konserni altistuu myös ulkomaisista tytäri- ja osakkuusyhtiöisijoituksista aiheutuvalla taseriskillä. Taseriskien suojaamisessa käytetään valuuttalainoja ja -termiinejä. Merkittävimmät valuutat ovat SEK, USD ja GBP.

Korkoriski

Fortum altistuu korkoriskille pääasiassa taseen korollisten nettovelkojen kautta. Korkoriskien kannalta merkityksellisimmät valuutat ovat euro, SEK ja USD. Korkoriskien hallinnan pitkän aikavälin tavoitteena on konsernin rahoituskustannusten minimointi määriteltyjen riskirajojen puitteissa. Korkoriskien hallinnassa käytetään sekä käteisinstrumentteja että johdannaissopimuksia.

Suojaustoimenpiteiden tavoitteena on pitää korkoriski mahdollisimman lähellä neutraaliksi määriteltyä asemaa, jolloin yleisen korkotason vaihteluista aiheutuvan konsernin rahoituskulujen muutoksen voidaan olettaa eliminoituvan samanaikaisesti tapahtuvalla konsernin liiketoiminnan tuloksen vastakkaisuuntaisella muutoksella. Neutraali korkoriskiasema määritellään valuutoittain vertailuindeksien avulla.

Korkoriskien mittaamisessa ja analysoinnissa käytetään markkinariskien osalta herkkyysoanalyysiä, joka kuvaa korkotason muutoksen vaikutusta korkoaseman markkina-arvoon. Virtariskien osalta seurataan keskimääräistä korkosidonnaisuusajankohdan kuvaamaan korkotason muutoksen vaikutusta konsernin korkokuluihin. Korkoriskirajat on määritelty duraatioon pohjautuvalla mittarilla. Korkoriskienhallinnan tulos muodostuu nettokorkomenoista ja nettovelan markkina-arvon muutoksesta.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan konsernille mahdollisesti aiheutuvaa taloudellista vahinkoa mikäli vastapuoli osin tai kokonaan jättää täyttämättä rahoitustransaktioihinsa liittyvät velvoitteensa. Konsernirahoituksen hallitsemia luottoriskisiä syntyy sekä sijoituksista että johdannaissopimuksista.

Luottoriskien hallinnan tavoitteena on minimoida luottoriskien toteutumisen todennäköisyys sekä siihen liittyvät haitalliset kassavirtavaikutukset. Käytännössä tämä tarkoittaa sopimusten ja sijoitusten tekemistä ainostaan johtavien, konsernin luottoriskikriteerit täyttävien vastapuolten kanssa.

Likviditeetti- ja jälle-rahoitusriski

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan sitä, että konsernin käteisvarat eivät riitä liiketoiminnan tarpeisiin tai tarvittavien varojen järjestäminen aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia. Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on turvata konsernin liiketoimintojen tarpeiden mukainen maksuvalmius samalla minimoiden siitä aiheutuvat korko- ja muut kustannukset. Riskiä hallitaan riittävien käteisreservien ja valmiusluottojen avulla.

Jälle-rahoitusriskillä tarkoitetaan rahoituksen saatavuuteen ja sen kustannuksiin liittyvää riskiä. Riski voi realisoitua, mikäli osa konsernin veloista erääntyy siten ettei korvaavaa rahoitusta ole saatavilla tai sen kustannukset ovat korkeat. Jälle-rahoitusriskin hallinnan tavoitteena on minimoida riski kontrolloimalla velkasalkun maturiteettijakaumaa. Käytännössä tämä tapahtuu asettamalla enimmäisrajoituksia pitkäaikaisien korollisten velkojen vuosittaisille takaisinmaksuille.

29. Oikeudenkäynnit ja viranomaismenettelyt

Sähkömarkkinakeskus antoi helmikuussa Länsivoima-konserniin kuuluvan Megavoima Oy:n verkopalvelujen hinnoittelusta päätöksen, jossa se toteaa yhtiön hinnoittelun ylittäneen kohtuullisen tuoton 2,8 miljoonalla markalla vuonna 1996 ja 1,9 miljoonalla markalla vuonna 1997. Päätöksessään Sähkömarkkinakeskus velvoittaa yhtiön korjaamaan hinnoittelunsa. Megavoima on valittanut asiasta korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Suomen Sähköenergiailiitto pyysi vuonna 1998 kilpailuvirastoa tutkimaan Fortum Power and Heat Oy:n toimintaa ja sopimusehtoja, joita sovelletaan pitkäaikaisissa sähkösopimuksissa. Kilpailuvirasto katsoo huhtikuussa 1999 julkaisemassaan päätöksessä, ettei Fortum ole syyllistynyt kilpailulainsäädännön rikkomiseen vahvistaen Fortumin noudattaman sopimuskäytännön lainmukaisuuden.

Maaliskuussa Fortum käytti yhtiöjärjestyksen mukaista oikeuttaan ja lunasti Lahden kaupungin vuonna 1998 Lahti Energia Oy:lle myymän 40 prosentin osuuden Lahden Lämpövoimasta. Fortumin osuus Lahden Lämpövoima Oy:stä nousi 50 prosentista 90 prosenttiin. Lunastushinta oli 500 miljoonaa markkaa. Kesäkuun lopussa Fortum jätti Lahden käräjäoikeudelle kanteen, jolla se vaatii Lahden Lämpövoima Oy:n osakkeiden lunastushinnan kohtuullistamista.

Fortum on pannut vireille hallintoriita-asian Turun hallinto-oikeudessa vaatien Naantalın kaupunkia palauttamaan Fortum Oil and Gas Oy:n käsityksen mukaan perusteettomasti maksettuja ja Naantalın kaupungin veloittamia satamamaksuja määrältään enintään 200 miljoonaa markkaa korvoineen, koska kyseessä on Fortumin omistama yksityinen satama. Fortumin ja kaupungin välillä vallitsee erimielisyys veloittettujen ja yhä veloittettavien satamamaksujen oikeudellisesta perusteesta. Fortumin mielestä molempien osapuolten etujen turvaamisen kannalta on välttämätöntä, että satamamaksujen peruste selvitetään lopullisesti. Samalla yhtiö on tehnyt myös perustevalituksen Turun hallinto-oikeudelle hallintolainkäyttölain nojalla.

Fortumin tytäryhtiö Neste Canada Inc. on kantajana ja vastakanteen vastaajana myytyyn kemian liiketoimintaan kuuluvan tehtaan ympäristön puhdistuskustannuksista. Toinen osapuoli on Reichhold Ltd. Oikeudenkäynti on osapuolten kuulemisvaiheessa. Yhtiön johdon käsityksen mukaan oikeudenkäynnin tuloksella ei ole merkittävää vaikutusta Fortumin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Fortumilla on laajaa kansainvälistä toimintaa, ja se on sekä vastaajana että kantajana useissa toimintaansa liittyvissä oikeudenkäynneissä. Yhtiön johdon käsityksen mukaan näiden oikeudenkäyntien tulokset eivät voi vaikuttaa erikseen tai yhdessä merkittävän kielteisesti Fortumin tulokseen tai taloudelliseen asemaan.

Konsernin osakkeet ja osuudet

	Kotipaikka	Osakkeet kpl	Konsernin osuus-%		Nimellisarvo 1 000 mk/val	Kirjanpitoarvo 31.12.1999 1 000 euro
Konserniosakkeet (kirjanpitoarvo yli 2 Me)						
Öljynjalostus ja markkinointi						
Eastex Crude Company	USA		70,0	USD		7 680
Fortum Investments Oy	Espoo	10 000	100,0	FIM	100 000	84 094
Fortum Oil and Gas AB	Ruotsi	5 980 530	100,0	SEK	598 053	97 574
Fortum Oil N.V.	Belgia	40 262	100,0	BEF	253 150	13 641
Neste Chemicals Benelux Holding B.V.	Hollanti	173 406	100,0	NLG	78 380	29 245
Neste Crude Oil Inc.	USA	1 000	100,0	USD	1	2 408
Neste Eesti A/S	Viro	1 738	100,0	EEK	1 738	5 926
Neste Finance B.V.	Hollanti	237 001	100,0	NLG	237 001	104 964
Neste Investments	Irlanti	30 910 001	100,0	USD	30 910	78 425
Neste Lämpö Oy	Espoo	2 000	100,0	FIM	10 000	8 399
Neste Markkinointi Oy	Espoo	752 000	100,0	FIM	376 000	185 170
Neste MTBE S.A.	Portugal	600 000	100,0	PTE	600 000	2 096
Neste Oil Holding (U.S.A.) Inc	USA	1 000	100,0	USD	1	18 428
Neste Oil Services Inc.	USA	1 000	100,0	USD	1	40 397
Neste Polska sp.z.o.o.	Puola	6 809	100,0	PLZ	1 815	16 560
OOO Neste St.Petersburg	Venäjä	10	100,0	RUR	1 012 066	56 847
SIA Neste Latvija	Latvia	10	100,0	LVL	629	18 956
Tehokaasu Oy	Helsinki	7 200	100,0	FIM	18 000	3 900
Tidelands Oil Production Company Partnership	USA		80,0	USD		6 195
UAB Neste Lietuva	Liettua	230 000	100,0	LTL	23 000	19 231
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti						
Edenderry Power Limited	Irlanti	7 000	100,0	IEP	7 000	8 891
Fortum Energie GmbH	Saksa	1	100,0	DEM	0	102 258
Fortum Holding B.V.	Hollanti	61 062	100,0	EUR	6 106	60 897
Fortum Power and Heat AB	Ruotsi	8 046 968	100,0	SEK	8 046 968	1 173 687
Fortum Power Holding B.V.	Hollanti	240	100,0	EUR	24	49 726
IVO Energia AS	Viro	101	100,0	EEK	1 010	5 920
IVO Energy Limited	Englanti	25 382 000	100,0	GBP	25 382	35 948
IVO Kraftwerk Lubmin GmbH	Saksa	1	100,0	DEM	5 600	2 863
Laem Chabang Power Company Limited	Thaimaa	9 999 994	100,0	THB	100 000	2 370
Lahden Lämpövoima Oy	Lahti	1 440	90,0	FIM	14 400	86 785
Regional Power Generators Ltd	Englanti	10 000	100,0	GBP	10	25 890
Sähkönjakelu						
Koillis-Pohjan Sähkö Oy ¹⁾	Pudasjärvi	42 976	98,6	FIM	4 298	35 108
Fortum Läänemaa AS ¹⁾	Viro	837 003	95,1	EEK	83 700	5 349
Länsivoima Oyj ¹⁾	Paimio	5 103 752	78,1	FIM	51 038	188 810
Merikarvian Sähkö Oy	Merikarvia	526	78,1	FIM	117	2 355
Oy Tersil Ab	Paimio	15 000	78,1	FIM	1 500	2 750
Oy Tertrade Ab	Paimio	15 000	78,1	FIM	1 500	2 425
Tainionkosken Voima Oy	Helsinki	200	100,0	FIM	200	10 135
Tuusulanjärven Energia Oy ²⁾	Järvenpää	490 000	100,0	FIM	49 000	52 306
Vuoksen Voima Oy	Helsinki	200	100,0	FIM	200	3 895
Engineering						
ETV Eröterv Rt.	Unkari	54 422	84,2	HUF	544 220	2 859
Fortum Engineering Oy	Helsinki	11 000	100,0	FIM	110 000	18 728
IVO Transmission Engineering Oy	Helsinki	10 000	100,0	FIM	10 000	16 450
Service						
Fortum Service Oy	Helsinki	5 000	100,0	FIM	50 000	8 409
Muut toiminnot						
Fortum Assets Oy	Helsinki	400 000	100,0	FIM	40 000	22 979
Fortum Project Finance S.A.	Luxemburg	154 000	100,0	BEF	1 540 000	167 518
Kiinteistö Oy IVO:n Vanhakaupunki	Helsinki	1 600	100,0	FIM	16 000	10 764
Osaakeyhtiö Malminkatu 16	Helsinki	1 600	100,0	FIM	160	19 473
Yhdistelmämenetelmällä yhdistellyt tytäryhtiöosakkeet						
Fortum Power and Heat Oy	Helsinki	91 197 542	100,0	FIM	911 975	2 898 575
Fortum Oil and Gas Oy	Espoo	98 523 082	100,0	FIM	985 231	2 625 705

¹⁾ Sisältää myös sähkön tuotantoa ja/tai myyntiä.

²⁾ Sisältää myös sähkön ja lämmön tuotantoa ja myyntiä.

Kirjanpitoarvo
31.12.1999
1 000 euro

Kotipaikka	Osakkeet kpl	Konsernin osuus-%	Nimellisarvo 1 000 mk/val	
Omistusyhteisyritysosakkeet				
Yhteisyritykset (kirjanpitoarvo yli 2 Me)				
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti				
AB Avesta Energi	Ruotsi	25 000	50,0	SEK 2 500 9 488
AB Hudik Kraft	Ruotsi	6 000	50,0	SEK 6 000 2 626
AB Hälsingekraft	Ruotsi	74 500	50,0	SEK 74 500 35 474
AB Kallströmmen	Ruotsi	165 000	50,0	SEK 16 500 2 009
AB Skandinaviska Elverk	Ruotsi	1 000 000	50,0	SEK 100 000 131 340
Avestaforsen AB	Ruotsi	328 000	50,0	SEK 32 800 25 855
Baerum Fjernvarme AS	Norja	35 000	32,5	NOK 35 000 6 812
Baerum Fjernvarme Holding AS	Norja	18 687	32,5	NOK 18 687 3 477
Birka Energi AB	Ruotsi	10 000 000	50,0	SEK 1 000 000 1 343 066
Birka Marknad AB	Ruotsi	1 000	50,0	SEK 1 000 74 087
Birka Marknad Lidingö AB	Ruotsi	500	50,0	SEK 50 5 527
Birka Norden AB	Ruotsi	3 012 162	50,0	SEK 3 012 24 754
Birka Värme AB	Ruotsi	1 000	50,0	SEK 1 000 38 760
Birka Värme Lidingö AB	Ruotsi	500	50,0	SEK 50 12 934
Birka Värme Stockholm AB	Ruotsi	609 999	50,0	SEK 609 999 783 442
Brännälven Kraft AB	Ruotsi	20 000	3,4	SEK 5 000 14 190
Cajero AB	Ruotsi	1 000	50,0	SEK 1 000 44 414
Degerforsens Kraft AB	Ruotsi	10 000	12,5	SEK 1 000 3 509
Frykdalens Kraft AB	Ruotsi	70 000	12,5	SEK 7 000 12 380
Gullspång Kraft AB	Ruotsi	44 155 643	50,0	SEK 220 778 659 138
Hudiksvalls Energiverk AB	Ruotsi	1 000	50,0	SEK 1 000 4 733
Indalskraft AB	Ruotsi	6 500	50,0	SEK 6 500 186 024
Karåsen Kraft AB	Ruotsi	408 000	50,0	SEK 40 800 7 824
Krångede AB	Ruotsi	50	50,0	SEK 50 213 552
Lindsnäsfor Kraft AB	Ruotsi	2 151 924	50,0	SEK 215 193 99 096
Ljunga Kraft AB	Ruotsi	5 088 813	50,0	SEK 142 487 98 871
Parteboda Kraft AB	Ruotsi	500	5,1	SEK 50 18 689
Stockholm Energi Vattenkraft AB	Ruotsi	250	50,0	SEK 25 139 256
Sundshagsfors Kraft AB	Ruotsi	2 850	50,0	SEK 2 850 15 013
Svarthålsforsens Intressenter AB	Ruotsi	100 050	50,0	SEK 10 005 17 602
Uddeholm Kraft AB	Ruotsi	2 976 666	50,0	SEK 297 667 57 680
Voxnan Kraft AB	Ruotsi	500	5,1	SEK 50 75 252
Värmlandskraft - OKG-delägarna AB	Ruotsi	210	36,5	SEK 210 6 943
Älvkraftintressenter i Värmland AB	Ruotsi	62 500	12,5	SEK 6 250 37 700
Österede Kraft AB	Ruotsi	500	50,0	SEK 50 48 211
Sähkönjakelu				
Birka Nät AB	Ruotsi	15	50,0	SEK 150 555 282
Birka Nät Småland AB	Ruotsi	250 000	50,0	SEK 25 000 46 715
Birka Nät Stockholm AB	Ruotsi	100 000	50,0	SEK 100 000 289 495
Birka Nät Yngeredsfors AB	Ruotsi	400 000	50,0	SEK 40 000 70 073
Ekerö Energi AB	Ruotsi	9 543	39,5	SEK 9 118 13 084
Gullspång Industrinät AB	Ruotsi	500	50,0	SEK 50 679 896
Lanforsen Kraft AB	Ruotsi	2 250	50,0	SEK 2 250 48 854
Ockelbo Kraft AB	Ruotsi	12 950	43,2	SEK 544 2 844
SE Eldistribution AB	Ruotsi	2 500	50,0	SEK 50 38 688
Täby Energi Nät AB	Ruotsi	15 751	50,0	SEK 3 938 2 733
Värmlandsenergi AB	Ruotsi	26 806 635	50,0	SEK 268 067 38 118
Östernärkes Kraft AB	Ruotsi	7 649	23,5	SEK 765 2 636
Service				
Birka Service AB	Ruotsi	9 455	54,5	SEK 1 355 6 309
Birka Service Region Öst AB	Ruotsi	5 000	54,5	SEK 5 000 2 920
Renea Service AB	Ruotsi	20 000	54,5	SEK 1 000 4 549

	Kotipaikka	Osakkeet kpl	Konsernin osuus-%		Nimellisarvo 1 000 mk/val	Kirjanpitoarvo 31.12.1999 1 000 euro
Omistusyhteisyritysosakkeet						
Muut osakkuusyrietykset (kirjanpitoarvo yli 2 Me)						
Öljyn ja kaasun tuotanto						
Gasum Oy	Espoo	13 250 000	25,0	FIM	265 000	44 570
Severtex ZAO	Venäjä	107 500	50,0	USD	200	7 346
Öljynjalostus ja markkinointi						
Kuljetusristikko Oy	Helsinki	2 914	34,8	FIM	146	2 403
Nynäs Petroleum AB	Ruotsi	33 765	50,0	SEK	33 765	46 325
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti						
Blåsjöns Kraft AB	Ruotsi	3 000	25,0	SEK	3 000	8 541
Budapesti Erömü Rt.	Unkari	636 765	44,3	HUF	6 367 650	24 515
Ensec AB	Ruotsi	7 584	33,1	SEK	7 584	2 090
Etelä-Pohjanmaan Voima Oy	Vaasa	1 319	21,8	FIM	13 190	5 665
Fingglass Oy	Pori	470	37,0	FIM	2 350	2 523
Gulsele AB	Ruotsi	60 000	25,0	SEK	60 000	2 523
Härjeåns Kraft AB	Ruotsi	15 779	23,1	SEK	1 578	3 840
Katrineholm Energi AB	Ruotsi	33 075	24,5	SEK	3 308	9 927
Lappeenrannan Lämpövoima Oy	Lappeenranta	1 800	50,0	FIM	18 000	3 027
Mellansvensk Kraftgrupp AB	Ruotsi	29 849	39,0	SEK	29 849	19 908
OKG AB	Ruotsi	122 025	16,7	SEK	12 203	4 263
Ryssa Elverk AB	Ruotsi	109 040	17,3	SEK	5 437	9 631
Stensjöns Kraft AB	Ruotsi	110 000	25,0	SEK	5 500	25 051
Teollisuuden Voima Oy	Helsinki	189 877 285	26,6	FIM	189 877	124 655
UVCC II Parallel Fund, L.P.	USA		33,3	USD	4 832	2 884
Sähkönjakelu						
Espoon Sähkö Oyj ¹⁾	Espoo	4 348 560	21,6	FIM	8 697	87 205
Fingrid Oyj	Helsinki	834	25,1	FIM	83 400	28 054
Karlskoga Energi & Miljö AB ¹⁾	Ruotsi	26 950	49,0	SEK	26 950	40 058
Keuruun Sähkö Oy	Keuruu	1 754	35,1	FIM	18	2 458
Sallilan Sähkölaitos Oy	Alastaro	27 250	35,9	FIM	1 363	8 174
¹⁾ Sisältää myös sähkön ja lämmön tuotantoa ja myyntiä.						
Muut toiminnot						
Enermet Group Oy	Jyväskylän mlk.	223 684	26,8	FIM	22 368	3 762
Muut omistusyhteisyritykset (kirjanpitoarvo yli 2 Me)						
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti						
Kemijoki Oy	Rovaniemi	412 907	16,9	FIM	41 291	275 589
Muut osakkeet ja osuudet (kirjanpitoarvo yli 2 Me)						
Öljyn ja kaasun tuotanto						
AS Eesti Gaas	Viro	1 077 629	16,9	EEK	26 153	4 954
AS Latvijas Gaze	Latvia	789 990	2,0	LVL	789 990	2 086
Vattenfall Naturgas AB	Ruotsi	31 610	10,0	SEK	1 517	8 964
Öljynjalostus ja markkinointi						
Saudi European Petrochemical Company Ibn Zahr	Saudi-Arabia	98 832	10,0	SAR	98 832	14 851
Neptun Maritime Oyj	Helsinki	1 034 950	1,7	FIM	10 350	2 611
Nokian Lämpövoima Oy	Nokia	19 900	19,9	FIM	199	4 373
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti						
The Cogeneration Company Limited	Thaimaa	40 200 000	5,0	THB	402 000	9 834
Lapin Sähkövoima Oy	Tervola	183 534	7,0	FIM	183 534	18 813
Korselbränna AB	Ruotsi	25 920	8,1	SEK	2 592	16 247
AO Lenenergo	Venäjä	38 199 760	5,0	RUR	38 200	19 572
Utility Competitive Advantage Fund, L.L.C.	USA		11,1			8 672
Sähkönjakelu						
Imatran Seudun Sähkö Oy (äänistä 16,6%)	Imatra	62 413	14,6	FIM	624	2 222
Vakka-Suomen Voima Oy	Laitila	14 210	13,0	FIM	213	2 324

Täydellinen osakeluetelo sisältyy Fortum Oyj:n viralliseen tilinpäätökseen.

Konsernin taloudelliset tunnusluvut 1995-1999

		1995	1996	1997	1998	1999
TULOSLASKELMA						
Liikevaihto	Me	8 720	9 430	10 099	8 494	8 232
- muutokset	%	-8,4	8,1	7,1	-15,9	-3,1
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	Me	76	11	75	42	36
Liiketoiminnan muut tuotot ¹⁾	Me	112	71	105	102	187
Poistot ja arvonalentumiset	Me	-377	-413	-467	-496	-507
Liiketoiminnan muut kulut ¹⁾	Me	-7 939	-8 561	-9 071	-7 547	-7 227
Liikevoitto ¹⁾	Me	592	538	741	595	721
- prosenttia liikevaihdosta	%	6,8	5,7	7,3	7,0	8,8
Rahoitustuotot ja -kulut ¹⁾	Me	-173	-151	-244	-218	-211
Voitto ennen satunnaisia eriä	Me	419	387	497	377	510
- prosenttia liikevaihdosta	%	4,8	4,1	4,9	4,4	6,2
Satunnaiset erät	Me	4	35	326	-5	460
Voitto ennen veroja	Me	423	422	823	372	970
- prosenttia liikevaihdosta	%	4,9	4,5	8,2	4,4	11,8
Välittömät verot	Me	-182	-130	-92	-132	-245
Vähemmistöosuus	Me	-10	-28	-52	-27	-22
Tilikauden voitto	Me	231	264	679	213	703
TASE						
Pysyvät vastaavat	Me	5 746	8 006	8 819	8 845	9 261
Vaihtuvat vastaavat						
Vaihto-omaisuus	Me	661	707	737	576	661
Saamiset	Me	1 123	1 353	1 451	1 192	1 379
Rahavarat	Me	915	424	663	564	775
Oma pääoma	Me	3 118	3 315	3 930	3 975	4 705
Vähemmistöosuus	Me	75	465	294	210	126
Pakolliset varaukset	Me	21	14	37	64	83
Laskennallinen verovelka	Me	691	794	715	679	665
Korolliset velat	Me	3 021	4 115	4 476	4 462	4 593
Korottomat velat	Me	1 519	1 787	2 218	1 787	1 904
Taseen loppusumma	Me	8 445	10 490	11 670	11 177	12 076
KANNATTAVUUS						
Oman pääoman tuotto	%	7,9	7,4	10,2	5,7	7,7
Sijoitetun pääoman tuotto	%	10,7	9,1	9,7	7,8	8,6
RAHOITUS JA TALOUDELLINEN ASEMA						
Korolliset nettovelat	Me	2 107	3 691	3 813	3 898	3 818
- prosenttia liikevaihdosta	%	24,2	39,1	37,8	45,9	46,4
Gearing (velkaantumisaste)	%	66	98	90	93	79
Omavaraisuusaste	%	38	36	37	38	40
Liiketoiminnan nettokassavirta	Me	607	686	728	833	494
Kassavirta ennen rahoitusta	Me	301	-263	160	680	408
Osingot	Me	63	68	99	99	141 ²⁾
Nettokorkokulut	Me	176	194	244	224	209
Korkokate		3,4	2,8	3,0	2,7	3,4
MUUT TUNNUSLUVUT						
Sijoitettu pääoma	Me	6 214	7 895	8 700	8 647	9 425
Investoinnit	Me	512	2 268	1 797	1 702	1 059
- prosenttia liikevaihdosta	%	5,9	24,1	17,8	20,0	12,9
Tutkimus- ja kehitysmenot	Me	72	74	87	92	72
- prosenttia liikevaihdosta	%	0,8	0,8	0,9	1,1	0,9
Henkilöstö keskimäärin		14 490	16 083	17 772	19 003	17 461

¹⁾ Pysyviin vastaaviin kirjattujen osakkeiden arvonalennukset ja niiden peruutukset on kirjattu uuden kirjanpitolain mukaisesti rahoitustuottoihin ja kuluihin. Aikaisemmin ne sisältyivät liiketoiminnan muihin tuottoihin ja liiketoiminnan muihin kuluihin. Tämän seurauksena vuoden 1996 liikevoitto heikkeni 11 Me tuloksen ennen satunnaisia eriä ptyessä ennallaan.

²⁾ Hallituksen esitys

Tunnusluvut

OSAKEKOHTAISET TUNNUSLUVUT

		1995	1996	1997	1998	1999
Tulos/osake	euro	0,29	0,29	0,45	0,27	0,41
Kassavirta/osake	euro	0,77	0,87	0,93	1,06	0,63
Oma pääoma/osake	euro	3,97	4,22	5,01	5,06	6,00
Osinko/osake	euro	0,08	0,09	0,13	0,13	0,18 ¹⁾
Osinko/tulos	%	27,4	29,6	27,7	46,3	43,4 ¹⁾
Efektiivinen osinkotuotto	%				2,5	4,0 ¹⁾
Hinta/voitto -suhde (P/E -luku)					18,5	10,9
Osakkeen kurssikehitys						
Kauden lopussa	euro				5,03	4,50
Keskikurssi	euro				5,66	4,76
Alin kurssi	euro				4,86	4,24
Ylin kurssi	euro				6,05	5,80
Osakekannan markkina-arvo	Me				3 949	3 532
Osakkeiden vaihdon kehitys						
Osakkeiden lukumäärä	kpl				17 642 594	112 397 961
Prosentuaalinen osuus osakekannasta	%				2,2	14,3
Osakkeiden lukumäärä	kpl	784 782 635	784 782 635	784 782 635	784 782 635	784 782 635

¹⁾ Hallituksen esitys

Tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivulla 70.

LIIVEVAIHTO NELJÄNNEKSITTÄIN

Me	I/99	II/99	III/99	IV/99	1999
Öljyn ja kaasun tuotanto	29	35	71	95	230
Öljynjalostus ja markkinointi	964	1 170	1 396	1 670	5 200
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	439	294	305	405	1 443
Sähkönjakelu	99	77	73	98	347
Service	63	65	68	94	290
Engineering	78	111	105	185	479
Muu toiminta	25	40	34	38	137
Liiketoimintojen välinen myynti	-123	-155	-184	-255	-717
Yhteensä	1 574	1 637	1 868	2 330	7 409
Poistuneet liiketoiminnot ¹⁾	325	275	209	14	823
Liikevaihto	1 899	1 912	2 077	2 344	8 232

Me	I/98	II/98	III/98	IV/98	1998
Öljyn ja kaasun tuotanto	45	37	38	26	146
Öljynjalostus ja markkinointi	1 354	1 226	1 191	1 115	4 886
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	437	322	276	421	1 456
Sähkönjakelu	91	83	74	92	340
Service	49	60	60	81	250
Engineering	77	103	91	140	411
Muu toiminta	24	32	26	33	115
Liiketoimintojen välinen myynti	-112	-111	-103	-125	-451
Yhteensä	1 965	1 752	1 653	1 783	7 153
Poistuneet liiketoiminnot ¹⁾	386	340	303	312	1 341
Liikevaihto	2 351	2 092	1 956	2 095	8 494

¹⁾ Sisältää Gasumin, Enermetin, Infrarödeknikin ja Neste Chemicalsin.

LIIVEVOITTO NELJÄNNEKSITTÄIN

Me	I/99	II/99	III/99	IV/99	1999
Öljyn ja kaasun tuotanto ²⁾	1	9	32	40	82
Öljynjalostus ja markkinointi	6	40	87	49	182
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	160	21	1	63	245
Sähkönjakelu	44	19	19	40	122
Service	3	0	-1	10	12
Engineering	0	-5	5	12	12
Muu toiminta	6	-10	-5	-15	-24
Eliminoinnit	-10	3	-4	-6	-17
Yhteensä	210	77	134	193	614
Poistuneet liiketoiminnot ³⁾	34	31	47	-5	107
Liikevoitto	244	108	181	188	721

Me	I/98	II/98	III/98	IV/98	1998
Öljyn ja kaasun tuotanto ²⁾	7	2	-1	1	9
Öljynjalostus ja markkinointi	5	32	61	10	108
Sähkön ja lämmön tuotanto ja myynti	121	35	-15	100	241
Sähkönjakelu	39	29	25	30	123
Service	4	-2	2	4	8
Engineering	-2	1	4	13	16
Muu toiminta	-3	-6	-7	26	10
Eliminoinnit	-1	-3	-3	-5	-12
Yhteensä	170	88	66	179	503
Poistuneet liiketoiminnot ³⁾	36	27	16	13	92
Liikevoitto	206	115	82	192	595

²⁾ Gasum-konsernin käsittely muutettu tytäryhtiöstä osakkuusyhtiöksi kaikilla raportoitavilla kausilla.

³⁾ Sisältää Gasum-konsernin omistusosuuden muutoksen vaikutuksen, Enermetin, Infrarödeknikin ja Neste Chemicalsin sekä Askon.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Rahavarat	=	Rahat ja pankkisaamiset + rahoitusomaisuusarvopaperit	
Oman pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{verot}}{(\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}) \text{ keskimäärin}}$	x 100
Sijoitetun pääoman tuotto (%)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} + \text{korko- ja muut rahoituskulut}}{\text{Sijoitettu pääoma keskimäärin}}$	x 100
Korolliset nettovelat	=	Korolliset velat - rahavarat	
Gearing (%)	=	$\frac{\text{Korolliset nettovelat}}{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}$	x 100
Omavaraisuusaste (%)	=	$\frac{\text{Oma pääoma} + \text{vähemmistöosuus}}{\text{Taseen loppusumma} - \text{saadut ennakat}}$	x 100
Korkokate	=	$\frac{\text{Liikevoitto}}{\text{Nettokorkokulut}}$	
Sijoitettu pääoma	=	Taseen loppusumma - korottomat velat - laskennallinen verovelka - pakolliset varaukset	
Tulos/osake (EPS)	=	$\frac{\text{Tulos ennen satunnaisia eriä} - \text{välittömät verot varsinaisesta liiketoiminnasta} - \text{vähemmistöosuus}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Kassavirta/osake	=	$\frac{\text{Liiketoiminnan nettokassavirta}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Oma pääoma}}{\text{Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä kauden lopussa}}$	
Osinko/osake	=	$\frac{\text{Tilikauden osinko}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen osakeantioikaistu lukumäärä kauden aikana}}$	
Osinko/tulos (%)	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Tulos/osake}}$	x 100
Efektiivinen osinkotuotto (%)	=	$\frac{\text{Osinko/osake}}{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}$	x 100
Hinta/voitto -suhde (P/E-luku)	=	$\frac{\text{Osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi}}{\text{Tulos/osake}}$	
Keskikurssi	=	$\frac{\text{Osakkeen euromääräinen kokonaisvaihto}}{\text{Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä}}$	
Osakekannan markkina-arvo	=	Osakkeiden lukumäärä x osakeantioikaistu tilikauden viimeinen kaupantekokurssi	
Osakkeiden vaihdon kehitys	=	Kauden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä sekä sen prosentuaalinen osuus osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä tilikauden aikana	

Emoyhtiön tuloslaskelma, tase ja kassavirtalaskelma

Tuloslaskelma

Me	Liite	1999	1998
Liikevaihto	1	10	5
Poistot ja arvonalentumiset	2	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	3	-16	-6
Liiketappio		-6	-1
Rahoitustuotot ja -kulut	4	1	232
Voitto ennen satunnaisia eriä		-5	231
Satunnaiset erät			
Konserniavustukset		511	-
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja		506	231
Tilinpäätössiirrot	5	0	0
Välittömät verot	6	-141	-65
Tilikauden voitto		365	166

Tase

Me	Liite	1999	1998
VASTAAVAA			
Pysyvät vastaavat	7,8		
Aineettomat hyödykkeet		0	0
Aineelliset hyödykkeet		0	0
Sijoitukset		5 539	5 525
		5 539	5 525
Vaihtuvat vastaavat			
Lyhytaikaiset saamiset	9	513	159
Rahat ja pankkisaamiset		1	0
		514	159
		6 053	5 684
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	11		
Osakepääoma		2 640	2 640
Ylikurssirahasto		2 780	2 780
Edellisten tilikausien voitto		67	-
Tilikauden voitto		365	166
		5 852	5 586
Tilinpäätössiirtojen kertymä	12	0	0
Pitkäaikainen vieras pääoma	13		
Korollinen		4	-
Lyhytaikainen vieras pääoma	13		
Korollinen		88	88
Koroton		109	10
		197	98
		6 053	5 684

Kassavirtalaskelma

Me	1999	1998
Liiketoiminta		
Liiketappio	-6	-1
Poistot ja arvonalentumiset	0	0
Muu tulorahoitus	151	17
Tulorahoitus yhteensä	145	16
Käyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaiset liikesaamiset, lisäys (-), vähennys (+)	6	-6
Korottomat lyhytaikaiset velat, lisäys (+), vähennys (-)	1	2
	7	-4
Liiketoiminnan kassavirta	152	12
Maksetut korot	2	-2
Maksetut verot	-37	-
Liiketoiminnan nettokassavirta	117	10
Investoinnit		
Ostetut tytäryhtiöosakkeet	-1	-28
Ostetut omistusyhteyseritysosakkeet	-4	-
Ostetut muut osakkeet	-	0
Maksetut varainsiirtoverot	-8	-80
Investoinnit muuhun käyttöomaisuuteen	0	-1
Investointien kassavirta	-13	-109
Kassavirta ennen rahoitusta	104	-99
Rahoitus		
Pitkäaikaisten velkojen nostot	4	-
Pitkäaikaisten velkojen lyhennykset	0	-
Korollisten saamisten muutos, lisäys (-), vähennys (+)	1	-
Lyhytaikaisten velkojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	-9	88
Osingonjako	-99	-
Osakeanti	-	11
Muut rahoituserät	0	-
Rahoituksen kassavirta	-103	99
Laskelman mukainen likvidien varojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	1	0
Likvidit varat 1.1.	0	-
Likvidit varat 31.12.	1	0
Taseen mukainen likvidien varojen muutos, lisäys (+), vähennys (-)	1	0

Me	1999	1998
1. Liikevaihto markkina-alueittain		
Suomi	10	5
2. Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	0	0
3. Liiketoiminnan muut kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat	3	1
Palkkiot	0	0
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1	0
Muut henkilösivukulut	1	0
Muut liiketoiminnan muut kulut	11	5
Yhteensä	16	6
Palkat ja palkkiot		
Toimitusjohtajalle ja hallituksen jäsenille	1	1
Hallintoneuvoston jäsenille	0	0
Yhteensä	1	1
Henkilöstö keskimäärin	30	10
4. Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	-	234
Tuotot osuuksista omistusyhteyserityksissä	0	-
Muut korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	12	0
Muut korko- ja rahoitustuotot muilta	0	0
Korkokulut ja muut rahoituskulut saman konsernin yrityksille	-11	-1
Korkokulut ja muut rahoituskulut muille	0	-1
Yhteensä	1	232
Korkotuottojen ja -kuluja yhteismäärät		
Korkotuotot	12	0
Korkokulut	-11	-2
Nettokorot	1	-2
5. Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos	0	0
6. Välittömät verot		
Verot varsinaisesta liiketoiminnasta	-1	65
Verot satunnaisista eristä	142	-
Yhteensä	141	65
7. Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0
Aineelliset hyödykkeet		
Koneet ja kalusto	0	0
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	5 526	5 525
Osuudet omistusyhteyserityksissä	4	-
Saamiset omistusyhteyserityksiltä	9	-
Muut osakkeet ja osuudet	0	0
Yhteensä	5 539	5 525
8. Hankintamenojen muutokset		
Aineettomat hyödykkeet		Muut pitkävaikutteiset menot
Hankintameno 1.1.		0
Lisäykset		0
Hankintameno 31.12.		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		0
Tilikauden poisto		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		0
Tasearvo 31.12.		0
Aineelliset hyödykkeet		Koneet ja kalusto
Hankintameno 1.1.		0
Lisäykset		0
Hankintameno 31.12.		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.		0
Tilikauden poisto		0
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.		0
Tasearvo 31.12.		0

Sijoitukset	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet omistusyhteyserityksissä	Saamiset omistusyhteyserityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Yht.
Hankintameno 1.1.	5 525	-	-	0	5 525
Lisäykset	1	4	9	-	14
Hankintameno 31.12.	5 526	4	9	0	5 539
Tasearvo 31.12.	5 526	4	9	0	5 539
Me				1999	1998
9. Lyhytaikaiset saamiset					
Saamiset saman konsernin yrityksiltä					
Myyntisaamiset				1	6
Muut saamiset				512	152
Yhteensä				513	158
Saamiset omistusyhteyserityksiltä					
Muut saamiset				0	-
Yhteensä				0	-
Muut saamiset				-	1
Siirtosaamiset				0	0
Yhteensä				513	159
10. Johdon eläkesitoumukset					
Fortum Oyj:n päätoimisilla hallituksen jäsenillä on mahdollisuus jäädä eläkkeelle 60-vuotiaana.					
11. Oman pääoman muutokset					
Osakepääoma 1.1.				2 640	-
Osakeanti				-	2 640
Osakepääoma 31.12.				2 640	2 640
Ylikurssirahasto 1.1.				2 780	-
Emissiovoitto				-	2 780
Ylikurssirahasto 31.12.				2 780	2 780
Kertyneet voittovarot 1.1.				166	-
Maksetut osingot				-99	-
Muu voittovarojen käyttö				0	-
Tilikauden voitto				365	166
Kertyneet voittovarot 31.12.				432	166
Jakokelpoiset varat 31.12.				432	166
12. Tilinpäätössiirtojen kertymä Kertynyt poistoero					
Muut pitkävaikutteiset menot				0	0
Koneet ja kalusto				0	0
Yhteensä				0	0
13. Vieras pääoma					
Pitkäaikainen vieras pääoma					
Vaihtovelkakirjalainat				4	-
- josta korollista				4	-
Lyhytaikainen vieras pääoma					
Ostovelat				1	1
Velat saman konsernin yrityksille					
Ostovelat				0	0
Muut velat				25	88
Siirtovelat				1	0
Yhteensä				26	88
Muut lyhytaikaiset velat				169	1
Siirtovelat				1	8
Yhteensä				197	98
- josta korollista				88	88
Korolliset ja korottomat velat					
Korolliset velat				92	88
Korottomat velat				109	10
Yhteensä				201	98
Lyhytaikaiset siirtovelat					
Varainsiirtoverot				-	8
Muut siirtovelat				2	0
Yhteensä				2	8

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakepääoma

Vuoden 1999 loppuun mennessä Fortum Oyj:n osakkeita oli laskettu liikkeelle kaikkiaan 784 782 635 kappaletta. Osakkeen nimellisarvo on 20 markkaa ja osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa. Kaikki osakkeet oikeuttavat samansuuruisen osinkoon.

Vuoden 1999 lopussa voimassa olleen yhtiöjärjestyksen mukaan Fortum Oyj:n vähimmäis-osakepääoma on 10 miljardia markkaa ja enimmäispääoma 40 miljardia markkaa. Näissä rajoissa osakepääomaa voidaan korottaa tai alentaa yhtiöjärjestyksestä muuttamatta. Yhtiön kokonaan maksettu ja kaupparekisteriin merkitty osakepääoma 31.12.1999 oli 15 695 652 700 markkaa.

Fortum Oyj:n osakkeet kuuluvat Suomen Arvopaperikeskus Oy:n ylläpitämään arvo-osuusjärjestelmään. Fortum Oyj ei omista omia osakkeitaan.

Osakepääoman kehitys 1998 – 1999

	Uusia osakkeita, kpl	Osakkeita yhteensä, kpl	Osakepääoman korotus, mk	Osakepääoma, mk
Yhtiön perustaminen, 7.2.1998	500 000	500 000	10 000 000	10 000 000
Uusmerkintä, 3.6.1998	293 104 055	293 604 055	5 862 081 100	5 872 081 100
Uusmerkintä, 29.6.1998	397 906 226	691 510 281	7 958 124 520	13 830 205 620
Uusmerkintä, 17.12.1998	91 272 354	782 782 635	1 825 447 080	15 655 652 700
Henkilöstöanti, 18.12.1998	2 000 000	784 782 635	40 000 000	15 695 652 700
Osakepääoma 31.12.1999		784 782 635		15 695 652 700

Osakkeiden noteeraus

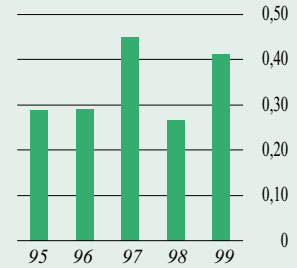
Fortum Oyj:n osakkeet noteerataan Helsingin Pörssissä. Ensimmäinen kaupankäyntipäivä oli 18.12.1998. Osakkeilla käydään kauppaa myös Lontoossa SEAQ-kaupankäyntijärjestelmässä.

Helsingin Pörssi muutti Fortum Oyj:n pörssierän 100 kappaleesta 1 000 kappaleeksi 20.12.1999 alkaen ja edelleen 200 kappaleeksi 10.2.2000 alkaen.

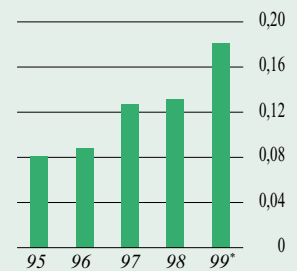
Fortumin osakkeenomistajat 31.12.1999

Omistajat	Osakkeita kpl	Osuus %
Suomen valtio	591 548 059	75,38
Kansaneläkelaitos	17 553 696	2,24
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	11 259 400	1,43
Keskinäinen eläkevakuutusyhtiö Varma-Sampo	8 450 000	1,08
Altia Group Oy	7 206 747	0,92
Vahinkovakuutusosakeyhtiö Pohjola	3 900 000	0,50
Nesteen Eläkesäätiö	3 757 575	0,48
Teollisuusvakuutus Oy	3 496 637	0,45
Keskinäinen henkivakuutusyhtiö Suomi	3 350 000	0,43
Henkivakuutusosakeyhtiö Pohjola	2 822 600	0,36
Hallintarekisteröidyt osakkeet	31 421 474	4,00
Muut osakkeenomistajat yhteensä	100 016 447	12,73
Yhteensä	784 782 635	100,00

Tulos/osake
euroa

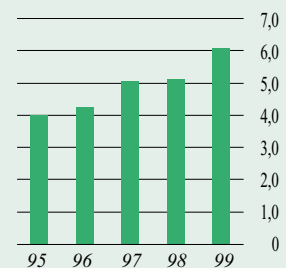

Osinko/osake
euroa

* Hallituksen esitys

Oma pääoma/osake
euroa

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeenomistuksen jakautuminen 31.12.1999

Osakkeita kpl	Omistusten lukumäärä	%-osuus omistuksista	Osakemäärä kpl	% osake- kannasta
1 - 100	2 051	3,66	142 770	0,02
101 - 500	22 860	40,75	6 126 292	0,78
501 - 1 000	18 606	33,17	11 411 876	1,45
1 001 - 10 000	12 089	21,55	27 605 580	3,52
10 001 - 100 000	394	0,70	9 855 083	1,25
100 001 - 1 000 000	72	0,13	24 480 413	3,12
1 000 001 - 10 000 000	20	0,03	55 621 876	7,09
yli 10 000 000	4	0,01	649 450 549	82,76
	56 096	100,00	784 694 439	99,99

31.12.1999 rekisteröimättä/
selvittämättä olleet kaupat

			88 196	0,01
Yhteensä			784 782 635	100,00
joista hallintarekisteröidyt osakkeet			31 421 474	4,00

Omistajaryhmät 31.12.1999

Omistajaryhmä	%-osuus omistajista	% osake- kannasta
Yksityiset yritykset	2,69	0,98
Julkiset yritykset	0,02	0,96
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	0,23	4,74
Julkisyhteisöt	0,13	82,84
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	0,40	0,54
Kotitaloudet	95,50	5,87
Ulkomaat ja hallintarekisteri	1,03	4,06
Rekisteröimättä/selvittämättä		0,01
Yhteensä	100,00	100,00

Bonusosakkeet ja henkilöstöannissa merkityt osakkeet

Marras-joulukuussa 1998 toteutettuun osakemyyntiin osallistuneet yksityishenkilöt saivat tietyn edellytyksin kuuden kuukauden keskeyttömän omistuksen perusteella yhden bonusosakkeen kutakin Suomen valtiolta ostamaansa 20 osaketta kohden. Bonusosakkeita annettiin yhteensä 680 880 kappaletta. Osakkeet merkittiin osakkeenomistajien arvo-osuustileille 17.6.1999.

Henkilöstöannissa merkityillä kahdella miljoonalla osakkeella, joihin liittyi kuuden kuukauden luovutusrajoitus, kaupankäynti alkoi samoin 17.6.1999.

Valtion omistus

Valtion omistusosuus oli vuoden 1999 alussa 75,46 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänimäärästä. Bonusosakkeiden luovutuksen myötä omistusosuus aleni 75,38 prosenttiin.

Eduskunta on valtuuttanut valtioneuvoston alentamaan valtion osakkeenomistusta Fortum Oyj:ssä enintään 50,1 prosentin rajaan asti yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

Johdon osakkeiden ja optio-oikeuksien omistus

Fortum Oyj:n hallintoneuvoston jäsenet omistivat 31.12.1999 yhteensä 1 942 osaketta eli 0,00 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistivat yhteensä 42 818 osaketta, mikä vastaa 0,01 prosenttia yhtiön osakkeista ja äänivallasta. Hallituksen jäsenet omistivat yhteensä 950 kappaletta optio-oikeuksia, jotka oikeuttavat yhteensä 950 000 Fortum Oyj:n osakkeen merkintään jäljempänä esitetyn ehdoin.

Henkilöstön optiolaina ja johdon optiojärjestely

Alkuvuoden aikana toteutettiin kaksi henkilöstön kannustinjärjestelmään kuuluvaa järjestelyä, joista yhtiön hallitus päätti 17.2.1999 ja 15.4.1999.

Johdon optiojärjestely

Ylimääräinen yhtiökokous oli 17.11.1998 valtuuttanut yhtiön hallituksen myöntämään hallituksen määräämille, enintään 150 Fortum-konsernin avainhenkilölle enintään 15 000 optio-oikeutta. 1.3. – 15.3.1999 välisenä aikana 130 hallituksen nimeämää henkilöä merkitsi 13 825 ja Fortum Oil and Gas Oy loput 1 175 optio-oikeutta. Optio-oikeudet oikeuttavat merkitsemään Fortum Oyj:n osakkeita 1.10.2002 ja 1.10.2005 välisenä aikana yhteensä enintään 15 miljoonaa kappaletta, mikä vastaa 1,9 prosenttia yhtiön nykyisestä osakepääomasta ja äänivallasta. Yhtiön osakepääoma voi johdon optiojärjestelyyn liittyvien merkintöjen seurauksena nousta yhteensä enintään 300 miljoonalla markalla.

Merkinnän edellytyksenä on, että verrattaessa Fortumin vuoden 1998 osakekohtaista tulosta vuosien 1999 – 2001 osakekohtaisten tulosten keskiarvoon Fortumin osakekohtaisen tuloskehityksen on oltava yhtä hyvä tai parempi kuin vertailuryhmässä keskimäärin. Toisena optio-oikeuksiin liittyvien osakkeiden merkintäedellytyksenä on se, että Fortumin osakkeen kaupankäynnillä painotetun keskimääräisen kurssikehityksen jakson 1.4.1999 – 31.8.1999 ja jakson 1.4.2002 – 31.8.2002 välillä on oltava yhtä hyvä tai parempi kuin vertailuryhmässä keskimäärin.

Osakkeen merkintähinta on sen kaupankäynnillä painotettu keskiarvo 1.1.2002 – 30.6.2002. Merkintähintaa alennetaan kaksi kertaa sillä prosentimäärällä, jolla Fortumin osakkeen kurssikehitys ylittää vertailuryhmän kurssikehityksen jakson 1.4.1999 – 31.8.1999 ja jakson 1.4.2002 – 31.8.2002 välillä. Osakkeiden merkintähinta on kuitenkin vähintään 18.12.1998 – 15.1.1999 kaupankäynnillä painotettu keskiarvo eli 5,61 euroa. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa osakkeet on merkitty.

Henkilöstön optiolainajärjestely

Huhtikuussa toteutettiin henkilöstön optiolainajärjestely, johon ylimääräinen yhtiökokous 8.9.1998 oli antanut hallitukselle valtuudet. Lainan enimmäismäärä oli 25 miljoonaa markkaa. Merkintöjä teki 1 859 fortumlaista. Laina-aika on kolme vuotta ja lainan vuotuinen korko neljä prosenttia. Laina maksetaan korkoineen takaisin yhtenä eränä 17.5.2002.

Lainasta annettiin 25 000 kappaletta tuhannen markan nimellisarvoisia lainaosuuksia, joihin kuhunkin liittyy 300 optio-oikeutta. Kukin optio-oikeus oikeuttaa yhden Fortum Oyj:n osakkeen merkintään. Vuoden lopussa lainan määrä oli 24,8 miljoonaa markkaa. Vähennys johtuu joidenkin järjestelyyn osallistuneiden henkilöiden siirtymisestä konsernin ulkopuolelle. Henkilöstön optiolainajärjestelyn seurauksena Fortumin osakepääoma voi nousta enintään 148 miljoonalla markalla eli 7,4 miljoonalla uudella osakkeella, mikä vastaa 0,9 prosenttia yhtiön nykyisestä osakepääomasta.

Järjestelyyn liittyvät osakkeet ovat merkittävissä 17.5.2002 ja 17.5.2005 välisenä aikana. Osakkeen merkintähinta on Fortumin osakkeen vaihdolla painotettu keskiarvo 1.3.1999 – 31.3.1999 korotettuna 10 prosentilla. Osakkeen merkintähinnasta vähennetään 1.1.2000 alkaen ennen optio-oikeuksien perusteella tapahtuvaa osakkeiden merkintää maksetut osakekohtaiset osingot. Merkintähinta on enintään 5,03 euroa. Merkityt osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka kuluessa osakkeet on merkitty.

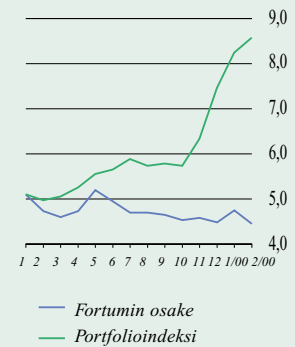
Fortum Oyj ei ole laskenut liikkeeseen muita vaihtovelkakirja- tai optiolainoja, joiden perusteella velkakirjan haltija voisi saada yhtiön osakkeita. Fortum Oyj:n hallituksella ei ole tällä hetkellä yhtiökokoukselta saatuja käyttämättömiä valtuuksia korottaa yhtiön osakepääomaa tai ostaa yhtiön omia osakkeita.

Osakkeiden kurssikehitys ja vaihto

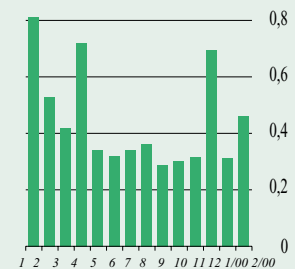
Osakkeen ylin kaupantekokurssi vuonna 1999 Helsingin Pörssissä oli 5,80 euroa, alin 4,24 euroa ja keskiarvo 4,76 euroa. Vuoden viimeisen pörssipäivän päätöskurssi oli 4,50 euroa.

Osakkeita vaihdettiin yhteensä 112,4 miljoonaa kappaletta arvoltaan 535,5 miljoonaa euroa. Fortumin markkina-arvo vuoden viimeisen kaupantekokurssin mukaan laskettuna oli 3 532 miljoonaa euroa.

Osakkeen kurssikehitys 1999
euroa

Osakkeen vaihto
milj. osaketta

Ehdotus voittovarojen käytöksi

Konsernin vapaa oma pääoma ja jakokelpoiset varat 31.12.1999 ovat 2 062 miljoonaa euroa. Emoyhtiön jakokelpoiset varat 31.12.1999 ovat 431 888 974,21 euroa.

Hallitus ehdottaa, että Fortum Oyj jakaa vuodelta 1999 osinkoa 0,18 euroa osaketta kohti eli yhteensä 141 260 874,30 euroa ja varaa yleishyödyllisiin tarkoituksiin käytettäväksi 300 000 euroa. Loppuosa jakokelpoisista varoista jätetään voittovarioihin.

Espoossa helmikuun 29. päivänä 2000

Matti Vuoria
Jaakko Ihamuotila
Heikki Pentti

Heikki Marttinen
toimitusjohtaja

Krister Ahlström
L.J. Jouhki
Erkki Virtanen

Tilintarkastuskertomus

Fortum Oyj:n osakkeenomistajille

Olemme tarkastaneet Fortum Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1. – 31.12.1999. Hallituksen ja toimitusjohtajan laatima tilinpäätös sisältää toimintakertomuksen sekä konsernin ja emoyhtiön tuloslaskelman, taseen ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä ja hallinnosta.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tällöin tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, ettei tilinpäätös sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on osakeyhtiölain mukainen.

Helsingissä 29. päivänä helmikuuta 2000

SVH PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Arthur Andersen Oy
KHT-yhteisö

Pekka Kaasalainen
KHT

Hannu Vänskä
KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvosto on tarkastanut Fortum Oyj:n vuoden 1999 tuloslaskelman, taseen ja niiden liitetiedot, konsernitilinpäätöksen sekä hallituksen toimintakertomuksen ja siihen liittyvän hallituksen ehdotuksen voittovarojen käyttämisestä sekä yhtiön tilintarkastajien antaman tilintarkastuskertomuksen, joiden johdosta hallintoneuvostolla ei ole huomautettavaa. Hallintoneuvosto puoltaa tuloslaskelman ja taseen sekä konsernituloslaskelman ja konsernitaseen vahvistamista ja yhtyy hallituksen ehdotukseen voittovarojen käyttämisestä.

Hallintoneuvosto toteaa, että sen tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita on noudatettu, ja että hallintoneuvosto on saanut yhtiön hallitukselta ja johtajilta tarpeellisiksi katsomansa tiedot.

Espoossa maaliskuun 10. päivänä 2000

Ilkka-Christian Björklund

Pirkko Alitalo
Ulrika Gyllenberg
Ville Itälä
Kari Laitinen
Pekka Tuomisto

Tuija Brax
Klaus Hellberg
Timo Järvilahti
Jouko K. Leskinen
Taisto Turunen
Ben Zyskowitz

Kaarina Dromberg
Tytti Isohookana-Asunmaa
Timo Laaksonen
Leena Luhtanen
Matti Vanhanen

Sovellettavat säännökset

Fortum-konsernin hallinnossa noudatetaan Suomen osakeyhtiölakia ja muuta soveltuva lainsäädäntöä. Tämän ohella Fortum noudattaa Keskuskauppakamarin sekä Teollisuuden ja Työnantajain Keskusliiton julkisten osakeyhtiöiden hallinnoinnista antamaa soveltamisohjetta. Fortum kehittää johtamis- ja hallintojärjestelmäänsä osakkeenomistajien edun ja konsernin tavoitteiden mukaisesti.

Fortumissa on tarkastettu yhtiön sisäpiiriohje Helsingin Pörssin 28.10.1999 antaman listayhtiön sisäpiiriohjeen mukaisesti.

Konsernin rakenne

Fortumin juridisen konsernin muodostavat emoyhtiö Fortum Oyj ja sen kokonaan omistamat alakonsernit emoyhtiöinä Fortum Power and Heat Oy ja Fortum Oil and Gas Oy.

Konsernin liiketoiminnot jakautuvat Sähkö ja lämpö-, Öljy ja kaas-, Engineering- sekä Service-sektoreihin. Sektorit puolestaan jakaantuvat markkinaperusteisesti yksiköihin, joiden toiminnan tulokellisuus on selkeästi mitattavissa.

Fortum-konsernin taloudellinen raportointi jakaantuu Öljyn ja kaasun tuotantoon, Öljynjalostukseen ja markkinointiin, Sähkön ja lämmön tuotantoon ja myyntiin, Sähkönjakeluun, Serviceen, Engineeringiin, poistuneisiin liiketoimintoihin sekä muuhun toimintaan.

Konsernin hallinnosta ja toiminnasta vastaavat Fortum Oyj:n toimielimet: yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja, joka toimii yhtiön pääjohtajana. Konsernin operatiivista toimintaa ohjaa pääjohtajan apuna konsernin johtoryhmä. Engineering- sekä Service-sektoreita ohjaavat lisäksi asianomaisten tytäryhtiöiden hallitukset, joiden puheenjohtajana toimii Fortum Oyj:n toimitusjohtaja.

Konsernin emoyhtiö Fortum Oyj:n johto vastaa koko konsernin johtamisesta, minkä lisäksi Fortum Oyj tarjoaa konsernin toimintoihin liittyviä palveluja yksiköille.

Hallintoneuvosto

Hallintoneuvoston kokoonpano ja valintamenettely

Fortum Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan hallintoneuvostoon kuuluu vähintään 10 ja enintään 20 jäsentä. Tällä hetkellä hallintoneuvostoon kuuluu 17 jäsentä. Jäsenet valitaan varsinaisessa yhtiökokouksessa vuodeksi kerrallaan. Lisäksi hallintoneuvoston kokouksiin osallistuu neljä henkilöstöryhmien edustajaa, jotka eivät ole hallintoneuvoston jäseniä. Hallintoneuvosto kokoontuu pääsääntöisesti joka toinen kuukausi.

Hallintoneuvoston päätehtävät

Hallintoneuvoston vastuulla on valvoa omistajaintressien toteutumista yhtiössä.

Hallintoneuvoston päätehtävänä on valvoa hallituksen ja pääjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa, antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen ja tilintarkastuskertomuksen johdosta, kutsua koolle yhtiökokous, käsitellä hallituksen ehdotuksesta asioita, jotka koskevat yhtiön toiminnan huomattavaa supistamista tai laajentamista taikka organisaation olennaista muuttamista, vahvistaa hallituksen jäsenten lukumäärä sekä valita hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja muut jäsenet sekä hallituksen jäsenten mahdollisen työnjaon vahvistaminen ja palkkioista päättäminen.

Lisäksi hallintoneuvosto nimittää hallituksen ehdotuksesta toimitusjohtajan sekä päättää hänen palvelusuhteensa ehtoihin liittyvät asiat.

Hallitus

Hallituksen kokoonpano ja valintamenettely

Fortum Oyj:n yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään viisi ja enintään seitsemän jäsentä. Tällä hetkellä (29.2.2000) hallituksessa on seitsemän jäsentä. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet sekä päättää hallituksen jäsenten palkkioista. Hallituksen jäsenet valitaan neljäksi vuodeksi kerrallaan siten, että toimikausi päättyy vaalin

jälkeisen neljännen tilikauden päättyessä. Hallituksen jäsen joutuu luopumaan tehtävästään yhtiöjärjestyksen perusteella täyttäessään 65 vuotta. Hallitus kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Hallituksen päätehtävät

Hallitus vastaa konsernin hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä lainsäädännön, yhtiöjärjestyksen sekä yhtiökokouksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti.

Hallituksen päätehtävänä on yhtiön strateginen kehittäminen ja sen eri liiketoimintojen valvonta ja ohjaaminen sen varmistamiseksi, että yhtiö tuottaa lisäarvoa omistajilleen. Lisäksi hallituksen tehtävänä on päättää konsernin keskeisistä toimintaperiaatteista, vahvistaa yhtiön vuosittainen toimintasuunnitelma ja budjetti sekä tilinpäätös ja osavuositarkastukset, päättää merkittävistä investoinneista, vahvistaa yhtiön eettiset arvot ja toimintatavat ja seurata niiden toteutumista, nimittää varatoimitusjohtajat ja toimitusjohtajan välittömät alaiset sekä päättää heidän palkkaeduistaan, nimittää toimitusjohtajan apuna konsernin johtamisessa toimiva konsernin johtoryhmä, vahvistaa konsernin ylin organisaatio- ja toimintarakenne sekä määrittää yhtiön osinkopolitiikka.

Hallitus on nimittänyt palkkiovaliokunnan, joka käsittelee konsernin ja sen johdon palkkausrakenteita sekä palkitsemis- ja kannustinjärjestelmiä. Valiokuntaan kuuluvat muut kuin Fortumin palveluksessa päätoimisesti olevat hallituksen jäsenet.

Hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät sekä hallituksen sisäinen työnjako

Tämän ohella hallituksen päätoimiselle puheenjohtajalle kuuluvat osakeyhtiölaissa mainitut tehtävät, oikeudet ja velvoitteet.

Hallituksen puheenjohtaja vastaa konsernin omistaja-arvon kehittämisestä, yhtiön sijoittajasuhteista ja yhteyksistä yhtiön intressipiireihin. Konsernin strategista suuntaamista, konsernirakenteen kehittämistä ja yhteistyöhankkeita koskevat asiat hallituksen puheenjohtaja valmistelee yhdessä pääjohtajan kanssa.

Vuorineuvos Jaakko Ihamuotilan tehtävä hallituksen jäsenenä on kehittää energiainfrastruktuuria yhtiön toiminta-alueella.

Yhtiön toimitusjohtaja ja konsernin johto

Pääjohtajana toimivan toimitusjohtajan tehtävänä on johtaa konsernin liiketoimintaa sekä hallintoa osakeyhtiölain ja hallituksen ohjeiden mukaan. Pääjohtajan apuna konsernin johtamisessa toimivat elimet ovat konsernin johtoryhmä (CEC, Corporate Executive Committee), konsernijohtajiston yhteistyöelin (GMC, Group Management Committee) ja investointikomitea. Pääjohtaja toimii puheenjohtajana konsernin johtoryhmässä, johon kuuluvat konsernin talousjohtaja sekä kaksi konsernin pääsektoria johtavaa sektorijohtajaa. Konsernin johtoryhmän sihteerinä toimii konsernin lakiasiainjohtaja. Konsernin johtoryhmä kokoontuu pääsääntöisesti kaksi kertaa kuukaudessa.

Pääjohtaja toimii puheenjohtajana konsernin johdon yhteistyöelimestä, jonka jäseninä ovat konsernin johtoryhmän jäsenten lisäksi konsernin yritysuunnittelu-, viestintä-, henkilöstö- ja EHS-johdajat, sisäisestä tarkastuksesta ja kansainvälisen liiketoiminnan kehittämisestä vastaavat johtajat sekä Service- ja Engineering-sektorien johtajat. GMC:n sihteerinä toimii konsernin Corporate Controller. GMC kokoontuu pääsääntöisesti kerran kuukaudessa.

Talousjohtaja toimii puheenjohtajana investointikomiteassa, joka arvioi kaikki merkittävät investoinnit ja antaa niistä lausunnon konsernin johtoryhmän ja hallituksen päätöksentekoa varten. Investointikomitea kokoontuu säännönmukaisesti kaksi kertaa kuukaudessa ja lisäksi tarvittaessa.

Hallintoneuvoston, hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan palkkiot ja osakeomistus

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 1999 olivat yhteensä 1 miljoonaa euroa.

Yhtiön palveluksessa oleville päätoimisille hallituksen jäsenille ja toimitus-

johtajalle palkan sekä luontoisetujen lisäksi maksettavan suorituspalkkion määrä riippuu konsernin taloudellisesta tuloksesta ja menestyksestä muiden tavoitteiden saavuttamisessa. Palkkion enimmäismäärä on 30 prosenttia vuosipalkasta.

Hallintoneuvoston, hallituksen jäsenten ja toimitusjohtajan 31.12.1999 omistamien Fortum Oyj:n osakkeiden määrät ja optio-oikeudet on esitetty viereisessä taulukossa. Optiojärjestelmän laajuudesta ja ehdoista enemmän sivulla 75.

Hallituksen jäsenille ei ole annettu lainoja Fortumista.

Valvontajärjestelmä

Osakeyhtiölain mukaisesti hallituksen on huolehdittava siitä, että kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Toimitusjohtajan on huolehdittava siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Konsernin johto vastaa siitä, että konsernin päivittäisessä toiminnassa noudatetaan soveltuvaa lainsäädäntöä ja yhtiön hallituksen päätöksiä. Konsernin jakaantuminen sektoreihin ja edelleen yksiköihin parantaa tehokkaan valvonnan järjestämistä. Konsernissa on taloudellista valvontaa edistävää operatiivinen raportointijärjestelmä. Fortum-konsernin raportointikieli on englanti.

Konsernin hallitukselle ja pääjohtajalle raportoiva konsernin sisäinen tarkastus varmistaa, että konsernissa toimitaan tehokkaasti lakeja, ohjeita ja yhtiön toimintaperiaatteita noudattaen ja että yhtiön riskien hallinta on järjestetty parhaalla mahdollisella tavalla.

Konsernin yhtiöiden tilintarkastuksesta vastaavat tilintarkastusyhteisöt PricewaterhouseCoopers ja Arthur Andersen siten, että Fortum Power and Heat Oy:n alakonsernin tilintarkastuksesta vastaa pääsääntöisesti SVH PricewaterhouseCoopers -yhteisö ja Fortum Oil and Gas Oy:n alakonsernin tilintarkastuksesta Arthur Andersen -yhteisö. Fortum Oyj:n tilintarkastuksesta vastaavat SVH PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Pekka Kaasalainen ja Arthur Andersen Oy, päävastuullisena tilintarkastajana KHT Hannu Vänskä.

Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten osakkeenomistus 31.12.1999

	osakkeita, kpl	optio- oikeuksia, kpl
<i>Jouko K. Leskinen</i>	1 591	
<i>Matti Vanhanen</i>	351	
<i>Krister Ahlström</i>	600	
<i>Jaakko Ihamuotila</i>	13 926	250
<i>L.J. Jouhki</i>	8 006	
<i>Heikki Marttinen</i>	11 370	350
<i>Heikki Pentti</i>	546	
<i>Matti Vuoria</i>	8 370	350

Yhtiön tilintarkastajat raportoivat havainnoistaan hallitukselle vähintään kaksi kertaa vuodessa. Tilintarkastajat antavat osakkeenomistajille lain edellyttämän vuosittaisen tilinpäätöksen liittyvän tilintarkastuskertomuksen.

Palkitsemis- ja kannustinjärjestelmät

Yhtiön pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamista tukevat johdon optiojärjestelmä ja henkilöstön optiolaina, näistä tarkemmin sivulla 75.

Lyhyen aikavälin tavoitteiden saavuttamista tukeva vuosittaisen suoritukseen perustuva palkitsemis- ja kannustinjärjestelmä on käytössä koko konsernissa. Tämän suorituspalkkion määräytymisperusteet vahvistaa hallitus vuosittain hallituksen palkkiovaliokunnan esityksen pohjalta. Henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamiseen liittyvät palkitsemisen kriteerit sovitaan yhteisesti esimiehen kanssa käydyissä tavoitekeskusteluissa. Kriteerit hyväksyy esimiehen esimies.

Suomalaista henkilöstöä koskeva Fortumin henkilöstörahoisto jakaa voittopalkkioita siihen kuuluville henkilöille vuodesta 2000 alkaen. Henkilöstörahoistoon eivät kuulu johdon optiojärjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt. Fortumin hallitus määrittelee voittopalkkioerän määräytymisperusteet konsernin tuloksesta.

Matti Vuoria ja Heikki Marttinen

Heikki Pentti ja L.J. Jouhki

Hallitus

Matti Vuoria, s. 1951, varatuomari, on yhtiön hallituksen päätoiminen puheenjohtaja. Hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja valmistelevat yhdessä konsernin strategista suuntaamista ja konsernirakenteen kehittämistä koskevat asiat. Hallituksen puheenjohtaja vastaa omistaja-arvon kehittämisestä, yhtiön sijoittajasuhteista sekä viranomaisyhteyksistä. Vuoria on muun muassa Danisco A/S:n hallituksen jäsen ja Solidium Oy:n hallituksen puheenjohtaja.

Krister Ahlström, s. 1940, vuorineuvos, diplomi-insinööri, on yhtiön hallituksen varapuheenjohtaja. Hän on hallituksen jäsen useissa yhtiöissä, kuten MNB Maizels Group:n hallituksen puheenjohtaja ja Stora Enso Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja. Krister Ahlström on myös Vakuutusyhtiö Sampo Oyj:n hallintoneuvoston varapuheenjohtaja ja Merita Pankki Oyj:n hallintoneuvoston jäsen.

Jaakko Ihamuotila, s. 1939, vuorineuvos, diplomi-insinööri, tekn.tri (h.c.), on päätoiminen hallituksen jäsen. Hän vastaa konsernitasoisista yhteyksistä Euroopan unioniin, pohjoiseen ulottuvuuteen liittyvistä asioista sekä Venäjä-yhteyksistä. Ihamuotila toimi aikaisemmin Nesteen hallituksen puheenjohtajana ja pääjohtajana. Jaakko Ihamuotila on hallituksen jäsen useissa yhtiöissä, kuten Finnair Oyj:ssä ja Raisio Yhtymä Oyj:ssä. Lisäksi hän on Merita Pankki Oyj:n hallintoneuvoston jäsen.

L.J. Jouhki, s. 1944, kauppatieteiden maisteri, Thominvest Oy:n hallituksen puheenjohtaja. L.J. Jouhki on Finnlines Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Hän on lisäksi hallituksen jäsen useissa yhtiöissä, kuten Oyj Hartwall Abp:ssä, Sanoma-WSOY Oyj:ssä ja UPM-Kymmene Oyj:ssä. Hän on lisäksi Merita Pankki Oyj:n hallintoneuvoston jäsen.

Jaakko Ihamuotila ja Erkki Virtanen

Krister Ahlström ja Gerhard Wendt

Heikki Martinen, s. 1946, kauppatieteiden maisteri, on Fortum-konsernin pääjohtaja ja emoyhtiön toimitusjohtaja 10.3.2000 saakka. Toimitusjohtaja vastaa konsernin operatiivisesta ja strategisesta johtamisesta mukaan lukien konsernin tytäryhtiöiden ohjaaminen. Toimitusjohtaja on Fortum Oil and Gas Oy:n, Fortum Power and Heat Oy:n, Fortum Service Oy:n ja Fortum Engineering Oy:n hallitusten puheenjohtaja. Martinen toimi aikaisemmin Imatran Voima Oy:n toimitusjohtajana. Hän on hallintoneuvoston puheenjohtaja Keskinäinen Eläkevakuutus Yhtiö Varma-Sammossa, hallintoneuvoston jäsen Kemijoki Oy:ssä ja Merita Pankki Oyj:ssä sekä hallituksen jäsen Huhtamäki Van Leer Oyj:ssä ja Lindström Oy:ssä.

Heikki Pentti, s. 1946, vuorineuvos, diplomiekonomi, on Lemminkäinen Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Hän on myös Vakuutusyhtiö Sampo Oyj:n, Talentum Oyj:n ja Merita Pankki Oyj:n hallintoneuvostojen jäsen sekä hallituksen jäsen Myllykoski Oyj:ssä.

Erkki Virtanen, s. 1950, valtiotieteiden kandidaatti, on kauppa- ja teollisuusministeriön kansliapäällikkö. Hän toimi aikaisemmin valtiovarainministeriössä budjettipäällikkönä. Erkki Virtanen on Patria Industries Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Hän on hallituksen jäsen Leonia Oyj:ssä ja Sitrassa.

Gerhard Wendt, s. 1934, filosofian tohtori, on Instrumentarium Oyj:n ja Outokumpu Oyj:n hallitusten puheenjohtaja. Hän on lisäksi hallituksen jäsen useissa yhtiöissä, kuten Kone Oyj:ssä, A. Ahlström Osakeyhtiössä, Assa-Abloy AB:ssä ja Vaisala Oyj:ssä. Gerhard Wendt erosi Fortumin hallituksesta 21.11.1999 täytettyään 65 vuotta.

Veli-Matti Ropponen

Heikki Marttinen

Kalervo Nurmimäki

Tapio Kuula

Eero Aittola

Harri Pynnä

Konsernin johtoryhmä 10.3.2000

Konsernin johtoryhmä avustaa yhtiön pääjohtajaa konsernin strategisten ja operatiivisten tavoitteiden toimeenpanossa. Hallitus nimittää johtoryhmän jäsenet. Vuonna 1999 jäsenet olivat:

Heikki Marttinen, s. 1946, kauppatieteiden maisteri, pääjohtaja, johtoryhmän puheenjohtaja 10.3.2000 saakka.

Eero Aittola, s. 1942, ekonomi, talousjohtaja, johtoryhmän varapuheenjohtaja, Fortumin toimitusjohtaja 10.3.2000 alkaen.

Tapio Kuula, s. 1957, diplomi-insinööri, taloustieteiden maisteri, sektorijohtaja, Sähkö ja lämpö.

Veli-Matti Ropponen, s. 1949, diplomi-insinööri, ekonomi, sektorijohtaja, Öljy ja kaasu.

Kalervo Nurmimäki, s. 1937, energianeuvos, diplomi-insinööri. Hän toimi Sähkö ja lämpö -liiketoiminnan johtajana vuoden 1999 loppuun ja jää eläkkeelle 30.4.2000.

Harri Pynnä, s. 1956, varatuomari, lakiasiaintohtaja, johtoryhmän sihteeri.

Group Management Committee (GMC) 10.3.2000

GMC on konsernijohtajiston yhteistyöelin. GMC:n jäsenet ovat pääjohtajan välittömiä alaisia.

Heikki Marttinen, pääjohtaja, (puheenjohtaja) 10.3.2000 saakka.

Eero Aittola, talousjohtaja, (varapuheenjohtaja)

Kari Huopalahti, johtaja, kansainvälisen liiketoiminnan kehittäminen

Pekka Leskelä, yritys suunnittelujohtaja

Tapio Kuula, sektorijohtaja, Sähkö ja lämpö

Kalervo Nurmimäki, toimitusjohtaja, Fortum Power and Heat Oy

Niilo Oksa, henkilöstöjohtaja

Anders Palmgren, sektorijohtaja, Engineering

Päivi Pesola, tarkastusjohtaja

Harri Pynnä, lakiasiaintohtaja

Pekka Päätiläinen, sektorijohtaja, Service

Veli-Matti Ropponen, sektorijohtaja, Öljy ja kaasu

Antti Ruuskanen, viestintäjohtaja

Carola Teir-Lehtinen, ympäristöjohtaja

Jari Mäntylä, Corporate Controller, GMC:n sihteeri

Yksikönjohtajat

Öljyn ja kaasun tuotanto, *Hans Kristian Rod*
Maakaasu, *Tapio Harra*
Liikennepalvelu, Suomi, *Matti Peitso*
Liikennepalvelu, Baltia, *Kai Laurén*
Öljynjalostus ja tukkumyynti, *Risto Rinne*
Nynäs Petroleum, *Måns Collin*
Voiteluaineet, *Veli-Pekka Helander*
Perusöljyt, *Ilkka Poranen*
Komponentit, *Risto Näsi*
Nestekaasun hankinta ja trading, *Per-Erik Wallgren*
Nestekaasun markkinointi, *Ingmar Dahlblom*
Energialato, *Rauno Kallonen*
Sähkösalkun hallinta ja trading, *Timo Karttinen*
Voimantuotanto, *Jussi Helske*
Birka Energi, *Tomas Bruce*
Lämpö, *Risto Riekkö*
P&H, Brittein saaret ja Irlanti, *John Deane*
P&H, Manner-Eurooppa, *Eero Auranne*
P&H, Kasvumarkkinat, *Matti Kangas*
Sähkönjakelu, *Marjaana Monto*
Länsivoiman sähkönjakelu, *Tapio Lehtisalo*
O&M Suomi, *Tapio Kelo*
O&M Scandinavia, *Esa Lecklin*
Kunnossapito, *Jouko Latvakangas*
O&M International, *Erkki Päivärinta*
Voimalaitos-engineering, *Jorma Karppinen*
Voimansiirto-engineering, *Pekka Salo*
Öljyn, kaasun ja kemian engineering, *Kim Kronstedt*
Fortum Data, *Kari Keskiivari*
Fortum Support, *Eero Maijala*
Teknologia, *Pekka Salminen*

Hallintoneuvosto

Ilkka-Christian Björklund, s. 1947 valtiotieteen lisensiaatti, puheenjohtaja
Ben Zyskowitz, s. 1954, kansanedustaja, varapuheenjohtaja
Pirkko Alitalo, s.1949, kauppatieteiden maisteri
Tuija Brax, s. 1965, kansanedustaja
Kaarina Dromberg, s.1942, kansanedustaja
Ulrika Gyllenberg, s. 1952, VTT:n erikoistutkija
Klaus Hellberg, s. 1945, kansanedustaja
Tytti Isohookana-Asunmaa, s. 1947, kansanedustaja
Ville Itälä, s. 1959, kansanedustaja
Timo Järvilahti, s. 1943, kansanedustaja
Timo Laaksonen, s. 1945, kansanedustaja
Kari Laitinen, s. 1950, puoluesihteerin
Jouko K. Leskinen, s. 1943, Sampo-yhtiöiden pääjohtaja
Leena Luhtanen, s. 1941, kansanedustaja
Pekka Tuomisto, s. 1940 kansaneläkelaitoksen pääjohtaja
Taisto Turunen, s. 1945, kauppa- ja teollisuusministeriön energiaosaston päällikkö
Matti Vanhanen, s. 1955, kansanedustaja

Vuoden 1999 aikana seuraavat jäsenet erosivat hallintoneuvostosta tullaan nimitetyiksi valtioneuvoston jäseniksi:

Satu Hassi, s. 1951, kansanedustaja
Kimmo Sasi, s. 1952, kansanedustaja
Erkki Tuomioja, s. 1946, kansanedustaja

Henkilöstöryhmien edustajat

Tapio Lamminen, työntekijät
Timo Nyman, ylemmät toimihenkilöt
Pentti Paajanen, työntekijät
Eero Pollari, tekniset toimihenkilöt

Fortumia sijoituskohteena seuraavia pankkeja ja pankkiiriliikkeitä

Aktia Securities

Puh. 010 247 5000
PL 977
00101 Helsinki

Alfred Berg Finland Oy

Puh. (09) 228 321
Kluuvikatu 3
00100 Helsinki

Aros Securities Oy

Puh. (09) 173 371
PL 786
00101 Helsinki

D. Carnegie Ab

Puh. (09) 6187 1200
Finland Branch
Eteläesplanadi 12
00130 Helsinki

Conventum Pankkiiriliike Oy

Puh. (09) 549 9300
Aleksanterinkatu 44
00100 Helsinki

Credit Suisse First Boston (Europe) Limited

Puh. +44 171 888 0864
One Cabot Square
London E14 4QJ
U.K.

Den Danske Bank

Puh. +45 3344 0790
2-12 Holmens Kanal
DK-1092 Copenhagen K
Denmark

Dresdner Kleinwort Benson

Puh. +44 171 623 8000
P.O. Box 560
London EC3P 3DB
U.K.

Enskilda Securities AB

Puh. (09) 6162 8900
PL 599
00101 Helsinki

Evli Pankkiiriliike Oyj

Puh. (09) 476 690
PL 1081
00101 Helsinki

Handelsbanken Markets

Puh. 010 44 411
Investment Banking
PL 315
00131 Helsinki

Leonia Pankki Oyj

Puh. 0204 2511
Unioninkatu 22
00007 HELSINKI

Mandatum Pankkiiriliike Oy

Puh. (09) 166 721
PL 117
00121 Helsinki

Merita Pankkiiriliike Oy

Puh. (09) 12341
Fabianinkatu 29 B
00020 MERITA

Morgan Stanley Dean Witter & Co

Puh. +44 171 425 8000
25 Cabot Square, Canary Wharf
London E14 4QA
U.K.

Opstock Oy

Puh. (09) 40 465
PL 362
00101 Helsinki

Salomon Smith Barney

Puh. +44 171 721 3876
Victoria Plaza
111 Buckingham Palace Road
London SW1W 0SB
U.K.

Warburg Dillon Read

Puh. +44 171 567 8000
2 Finsbury Avenue
London EC2M 2PG
U.K.

Keilaniemi, Espoo
PL 1, 00048 FORTUM
www.fortum.fi

Kotipaikka Helsinki
Kaupparekisterinumero 728.243
Ly 1463611-4